

**Regionalni vodovod
Crnogorsko primorje**

GODIŠNJI PLAN RADA ZA 2019. GODINU

JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje” Budva

Novembar, 2018. godine

Godišnji plan rada za 2019. godinu

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. PLAN AKTIVNOSTI TEHNIČKOG SEKTORA	6
2.1. Plan proizvodnje, distribucije i isporuke vode	6
2.2. Plan aktivnosti na održavanju sistema i sprovođenju mjera energetske efikasnosti	16
2.3. Plan sprovođenja kontrole kvaliteta vode.....	20
2.4. Plan sprovođenja sistema kvaliteta	24
3. PLAN AKTIVNOSTI FINANSIJSKOG SEKTORA.....	26
3.1. Prihodi	27
3.2. Rashodi	29
3.3. Kreditne obaveze	31
3.4. Finansijski plan	32
4. PLAN AKTIVNOSTI SEKTORA ZA PRAVNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE.....	36
4.1. - Zastupanje JP.....	36
4.2. Uknjižba imovine	37
4.3. Aktivnosti na izradi propisa.....	37
4.4. - Transformacija JP	37
4.5. Ostali poslovi	38
5. PLAN RADA SLUŽBE ZAŠTITE	40
6. PLAN NABAVKI	41
6.1 Plan javnih nabavki.....	41
6.2 Plan nabavki za projekte sa EBRD i pod IPA programom saradnje	43
7. SARADNJA SA MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA ZA POTREBE NABAVKE RADOVA I USLUGA	44

Godišnji plan rada za 2019. godinu

7.1 Aplikacija u okviru prekograničnog Interreg – IPA CBC Italija-Albanija-Crna Gora programa	44
7.2 Saradnja sa evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD)	48
8. PLAN DRUŠTVENO ODGOVORNOG POSLOVANJA	51
9. SARADNJA SA NAUČNIM INSTITUCIJAMA.....	52
9.1. Nastavak saradnje sa vodovodnim preduzećima i udruženjima u regionu i šire, učešće u inostranim programima	52
9.2. Saradnja sa Univerzitetom Crne Gore	54
9.3. Saradnja sa Univerzitetom Donja Gorica.....	54
9.4. Saradnja sa Rudarsko geološkim fakultetom iz Beograda, Građevinskim fakultetom iz Podgorice i Zavodom za geološka istraživanja iz Podgorice.....	56
10. PLAN RAZVOJNIH AKTIVNOSTI ZA 2019. GODINU	57
10.1. Priključenje opština Herceg Novi na RVS	57
10.2. Početak aktivnosti na izgradnji II faze RVS.....	58
10.3. Izrada projektne dokumentacije za izvoz vode tankovanjem	60
10.4. Nastavak aktivnosti na podizanju bezbjednosti RVS.....	61
10.5. Razvoj telekomunikacione infrastrukture (SCADA)	62
10.6. Unaprjeđenje informacione tehnologije RVS	63
10.7. Valorizacija zemljišta na Karuču	64
11. POTENCIJALNI IZAZOVI U 2019. GODINI.....	65
11.1 Rješavanje pitanja otplate potraživanja od strane „Strabag“ AG austrija.....	65
11.2 Rješavanje pitanja ustupljene infrastrukture.....	68
11.3. Nelegalna eksploatacija pijeska i šljunka u zonama sanitarne zaštite izvorišta „Bolje Sestre“	72

Godišnji plan rada za 2019. godinu

1. UVOD

Prva faza regionalnog vodovodnog sistema puštena je u rad 2010. godine i protekli period je dao smjernice na koji način je moguće unaprijediti poslovanje i rad sistema, koje su prednosti a koje mane u funkcionisanju istog, ali i sveobuhvatnu sliku kada je funkcionisanje kompletnog vodovodnog sektora na području Crnogorskog primorja u pitanju. Iako je nesporno da je izgradnja regionalnog vodovodnog sistema za Crnogorsko primorje (u daljem tekstu: RVS) bila neophodna, očekivani rezultat iskorišćenja kapaciteta ovog sistema još uvijek nije dostignut. Izrazito velike varijacije u isporuci vode iz RVS odnosno potražnji vode od strane lokalnih vodovoda zavisno od perioda godine sa jedne strane daju sliku da je nemoguće obezbijediti uredno vodosnabdijevanje ovog područja bez RVS, ali sa druge strane govore i o činjenici da uključivanja ovog sistema u javno vodosnabdijevanja od strane lokalnih samouprava počiva na principu shvatanja kapaciteta RVS kao dostupne rezerve u slučajevima kad je nemoguće obezbijediti potrebne količine vode na drugi način. Nažalost, ta situacija i dalje dovodi do čestih nestašica vode na Crnogorskom primorju i u pojedinim slučajevima distribuciju vode upitnog kvaliteta, bez obzira na potencijal i kvalitet vode koja je po povoljnim uslovima dostupna iz RVS.

Stoga se JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ (u daljem tekstu Regionalni vodovod) značajne napore uložilo u razvoj kako ovog preduzeća tako i cjelokupnog vodovodnog sektora, uz prioritetno zalaganje za principe održivog funkcionisanja. Održiv razvoj sektora vodosnabdijevanja je moguć samo uključenjem svih nadležnih institucija na državnom i lokalnom nivou, jer je evidentno da problemi u funkcionisanju sektora na lokalnom nivou postoje i da ih je potrebno što prije rješavati uz pomoć nadležnih institucija.

Uz izraženu podršku Vlade Crne Gore, posebno prilikom rješavanja finansijskih izazova koji su prouzrokovani presudom Apelacionog suda u sporu sa Strabag AG, obezbijeđen je optimalan model koji će očuvati finansijsku održivost preduzeća za naredni period, iako u momemntu izrade ovog Plana rada za 2019. godinu još uvijek nije donesena konačna odluka o rješenju blokade žiro-računa Regionalnog vodovoda, koja traje od 14.08.2018. godine. Tromjesečna blokada žiro-računa, prouzrokovana predmetnom presudom, je značajno uticala na obustavu i/ili odlaganje razvojnih aktivnosti predviđenih Planom rada za 2018. godinu. Takođe, imajući u vidu da izmirenje duga po osnovu presude od cca 12 miliona eura sprovedeno sprovedeno putem kreditnog zaduženja, to je prilikom izrade Plana rada za 2019. godinu vršena posebna analiza održivosti planiranih aktivnosti. Regionalni vodovod će i u 2019. godini, uprkos predmetnoj situaciji, ostati privržen razvoju i unapređenju RVS, ali i cjelokupnog sektor vodosnabdijevanja, posebno na Crnogorkom primorju. Svakako prioritet je završetak pokrenutih aktivnosti na spajanju opštine Herceg Novi na RVS, koji su u 2018. godini u završnoj fazi izbora najpovoljnijeg ponuđača obustavljene usljed gore navedene blokade žiro-računa. Od ostalih razvojnih aktivnosti izdvajaju se početak izgradnje druge faze RVS prije

Godišnji plan rada za 2019. godinu

planiranog roka, ali i pokrenute aktivnosti sa Vladom Crne Gore, Opštinom Bar i Evropskom bankom za obnovu i razvoj na rješavanju vodosnabdijevanja i odvođenja i tretmana otpadnih voda u naselju Dobre Vode. Značaj saradnje koju Regionalni vodovod ima sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD) je od presudnog značaja za razvoj ne samo preduzeća, već sektora vodosnabdijevanja u Crnoj Gori. EBRD vjeruje u održivost vizije razvoja Regionalnog vodovoda i tim povodom je tokom 2018. godine orgnizovano 5 zvaničnih sastanaka visokih zvaničnika EBRD iz Londona sa predstavnicima Regionalnog vodovoda, na kojim je data saglasnost i podrška realizaciji razvojnih projekata vrijednosti oko 25 miliona Eura. Regionalni vodovod će takođe nastaviti da daje punu podršku pokrenutim aktivnostina na reformi i reorganizaciji vodovodnog sektora, izmjeni postojećih zakonskih rješenja i dr. sve sa krajnjim ciljem stvaranja uslova za unapređenje pružanja usluge javnog vodosnabdijevanja.

Kada su redovne aktivnosti u pitanju nastaviće se sa praksom pripreme sistema za rad u punom kapacitetu kroz planove preventivnog i investicionog održavanja.

Konstantno će se raditi i na unapređenju odnosa sa lokalnim vodovodnim preduzećima kako bi se zajednički dostigli ciljevi koji garantuju uredno i kvalitetno vodosnabdijevanje primorske regije. Pored aktivnosti koje se tiču unapređenja rada i proširenja kapaciteta RVS, preduzeće će nastaviti sa rješavanjem i problema u vodosnabdijevanju na lokalnom nivou kroz pružanje ekpertske i materijalne pomoći, što je bila praksa i u prethodnim godinama.

2. PLAN AKTIVNOSTI TEHNIČKOG SEKTORA

2.1. Plan proizvodnje, distribucije i isporuke vode

Kontinuitet u snabdijevanju gradova Crnogorskog primorja visoko kvalitetnom, higijenski ispravnom vodom za piće, u dovoljnim količinama, sa potrebnim pritiskom tokom cijelog dana je osnovna premisa prilikom planiranja funkcionisanja RVS. Na ovaj način će se, kao i u prethodnom periodu ostvariti potrebni preduslovi za podizanje kvaliteta života stanovništva, ali i nastavak dinamičnog razvoja turizma i ostalih privrednih djelatnosti na području Crnogorskog primorja.

Isporuka vode lokalnim vodovodnim preduzećima Tivta, Kotora, Budve, Bara i Ulcinj će se obavljati u kontinuitetu tokom kalendarske godine u skladu sa potpisanim ugovorima o isporuci vode, koji su potpisani krajem marta 2016. godine za opštine Tivat, Kotor i Budvu, za opštinu Bar početkom maja 2017. godine. Sa opštinom Ulcinj i lokalnim vodovodnim preduzećem ugovor je zaključen 29.06.2018. godine, na period od 6 mjeseci, pri čemu je u 27.09.2018. godine zaključen aneks ugovora, kojim je na neodređeni rok definisana isporuka vode u toku cijele kalendarske godine. Sa ViK Herceg Novi je zaključio ugovor o isporuci vode sa Regionalnim vodovodom krajem juna 2018. godine, sa rokom trajanja do kraja 2018. godine, pa se u tom smislu ne može sa sigurnošću planirati isporuka vode bez dostavljanja novog zahtjeva od strane ViK Herceg Novi. Međutim, Regionalni vodovod će, do izgradnje planiranog cjevovoda za priključenje opštine Herceg novi na RVS, u saradnji sa ViK Tivat biti spremno da, kao i u prethodnim godinama, izvrši isporuku nedostajućih količina vode putem infrastrukture ViK Tivat.

Način proizvodnje i distribucije vode će se odvijati kao i do sada. Voda se pumpa sa izvorišta „Bolje Sestre“ gdje se vrši i UV dezinfekcija, a zatim se, preko prekidne komore „Bolje Sestre“, dijelom kopnenom, dijelom podvodnom dionicom, transportuje u crpni bazen na pumpnoj stanici „Reljići“. Sa pumpne stanice „Reljići“ voda se transportuje cjevovodom, koji prolazi kroz hidrotehnički tunel „Sozina“, do rezervoara „Đurmani“. Rezervoar „Đurmani“ se nalazi na obalnom dijelu gdje se vrši dodatna dezinfekcija vode hlorisanjem, prije puštanja u sjeverni krak za opštine Budva, Kotor, Tivat i Herceg Novi, odnosno južni krak za opštine Bar i Ulcinj. Na regionalnom vodovodnom sistemu (u daljem tekstu RVS-u) je izgrađen ukupno 21 distribicioni odvojak, a do 2019. godine opštinski vodovodni sistemi na Crnogorskom primorju su bili tehnički pripremljeni da preuzmu vodu iz RVS-a sa samo 12 distribicionih odvojaka.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

Neophodno je napomenuti i da je Regionalni vodovod, u prethodnom periodu na zahtjev lokalnih vodovodnih preduzeća, izdalo uslove za izgradnju tri nova odvojka i to: Zaljevo u Baru, Bigovo i Radanovići u Kotoru. Takođe, 2018. godine izdati su uslovi i za priključenje na dva već izgrađena odvojka i to: Gradiošnica u Tivtu i Dobre Vode u Baru. Lokalna vodovodna preduzeća su, usljed poboljšanja odnosa sa Regionalnim vodovodom i zbog toga povećanog stepena međusobnog povjerenja, intenzivirala aktivnosti na rješavanju nagomilanih problema u vodosnabdijevanju područja u kojim se uvode restrikcije u isporuci vode u ljetnjem periodu i u saradnji sa Regionalnim vodovodom su izrađena tehnička rješenja kojim će se obezbijediti dugoročno održivo vodosnabdijevanje.

Tabela 2.1: Distribicioni odvojci RVS-a

Opština	Izgrađeni odvojci	Odvojci u funkciji
Herceg Novi	Kamenari*	Kamenari*
Tivat	Radovići	Radovići
	Gradiošnica	
	PK Tivat	PK Tivat
	Mažina	Mažina
Kotor	Kotor	Kotor
Budva	Buljarica	
	Petrovac	Petrovac
	Miločer	Miločer
	Potkošljun	
	Bijeli do	Bijeli do
	Prijevor	Prijevor
	Jaz	
Bar	Tunel -Sutomore	
	Šušanj	Šušanj
	Kajnak-Kurilo	
	Dubrava – Dobre Vode	
Ulcinj	Utjeha	
	Belveder	
	Bratica	Bratica
	Bulevar Teuta	Bulevar Teuta
Ukupno	21	12

*Napomena: Odvojak Kamenari nije distribicioni odvojak već privremena lokacija isporuke vode opštini Herceg Novi

Upravljanje sistemom će se, kao i do sada, odvijati preko SCADA – sistema automatskog upravljanja sa dvije upravljačke jedinice, jedne na izvorištu „Bolje Sestre“ i druge na pumpnoj stanici „Budva“. Ovakav način rada omogućava maksimalnu kontrolu sigurnosti u vodosnabdijevanju, kao i spremnost da se u najkraćem vremenu izađe u susret potrebama lokalnih vodovodnih preduzeća, isporukom traženih količina vode. Međutim, za potrebe

Godišnji plan rada za 2019. godinu

dodatnog poboljšanja će se sagledati mogućnost povezivanja upravne zgrade Regionalnog vodovoda na optičku infrastrukturu RVS, čime bi se stvorili uslovi za uvođenje dodatne jedinice za nadzor putem SCADA sistema. Ovim bi se dodatno poboljšao nadzor nad radom sistema, uz omogućavanje direktnog pristupa SCADA sistemu inženjerima nadležnim za upravljanje i održavanje RVS.

U narednom periodu će se nastaviti sa saradnjom sa lokalnim vodovodnim preduzećima na poboljšanju vodosnabdijevanja područja u kojim se uvode restrikcije u vodosnabdijevanju. Ovdje će se posebno voditi računa o stavljanju u funkciju već izgrađenih distribucionih odvojaka, sa kojih će se plasirati voda iz RVS-a, ali i neophodnoj izgradnji lokalnih distributivnih rezervoara i distribucione mreže. U okviru povećanja mogućnosti plasmana vode iz RVS-a, planira se saradnja sa lokalnim vodovodima na pripremi projektne dokumentacije i izvođenju potrebnih objekata za osposobljavanje lokalnih vodovoda za prihvatanje dodatnih količina vode iz RVS-a, a to se prije svega odnosi na opštine Tivat i Bar.

Takođe, u planu je nastavak aktivnosti na povećanje količina vode koje se isporučuju opštinama Tivat i Kotor koje imaju povremeni problem sa zaslanjenjem vode iz lokalnih izvorišta. Naime javlja se ovaj problem koji je uslovljen istovremenom pojavom saliniteta na dva izvorišta u Kotoru (Škurda i Orahovac) koji je svo vrijeme mnogo veći od dozvoljene vrijednosti i pojavom saliniteta na lokalnim izvorištima u Tivtu (Plavda i Topliš).

Značajan uticaj na isporuku vode ViK-u Tivat će imati završetak turističkog naselja na poluostrvu Luštica, kojem će se isporučivati znatne količine vode iz regionalnog vodovodnog sistema, kao i izgradnja rezervoara „Gradiošnica“ koji će omogućiti da se neujednačenosti lokalne potrošnje ne prenose na regionalni vodovodni sistem.

U narednom periodu će se u saradnji sa lokalnim vodovodnim preduzećima iz Kotora i Tivta naročito voditi računa o sledećim aktivnostima koje je neophodno da isti sprovedu, a koje će značajno doprinijeti poboljšanju vodosnabdijevanja na njihovim teritorijama:

- Izgradnja rezervoara „Gradiošnica“ i puštanje u funkciju odvojka „Gradiošnica“. Neophodnost izgradnje rezervoara „Gradiošnica“ u koji bi se dopremala voda sa istoimenog odvojka što je uslovljeno sljedećim razlozima: koncepcija isporuke vode iz regionalnog vodovodnog sistema lokalnim vodovodima je takva da se voda isporučuje preko distribucionih odvojaka u pripadajuće distribucione rezervoare, a sa ciljem da se hidraulički poremećaji i neravnomjernosti između dnevne i maksimalne satne potrošnje lokalnog vodovodnog sistema ne bi prenosili na regionalni vodovodni sistem i time znatno smanjili efikasnost RVS. Na RVS-u postoji izgrađen distribicioni odvojak „Gradiošnica“ kojim je planirana isporuka vode za područje koje gravitira naselju Gradiošnice. Međutim, kako distribicioni rezervoar „Gradiošnica“, koji je predviđen planskim dokumentima, još uvijek nije izgrađen, to se predmetni način vršenja isporuke vode ne može uspostaviti. Obzirom da distribicioni rezervoar nije još izgrađen isporuka se vrši direktno u mrežu potrošača preko distribucionog odvojka „Radovići“, pri čemu se dnevne oscilacije u proticajima,

Godišnji plan rada za 2019. godinu

uzrokovane satnom neravnomjernošću potrošnje, direktno odražavaju na rad regionalnog vodovodnog sistema. Oscilacije na dnevnom nivou su u toku 2017. i 2018. godine smanjene u odnosu na ranije godine intervencijama na nivou ViK-a Tivat. Osim ovih dnevnih oscilacija u protoku koje negativno utiču na regionalni vodovodni sistem, ovakav način isporuke onemogućava veću isporuku vode za opštinu Kotor. Aktivnosti na izgradnji predmetnog rezervoara su započete, pa se očekuje da će se u narednom periodu obezbijediti projektovani uslovi isporuke vode na ovom području.

- Izgradnja vodovodne infrastrukture prema naselju Bigova i novog odvojka na RVS. Naselje Bigova, kao i planirani turistički risort i okolna naselja, će se snabdijevati vodom iz RVS. U prethodnom periodu je više puta produžavan rok trajanja uslova koje je Regionalni vodovod izdao za izgradnju novog odvojka i isporuku vode, pri čemu su najave da će se u toku 2019. godine konačno započeti sa aktivnostima na izgradnji predmetne infrastrukture.
- Za rješavanje problema vodosnabdijevanja naselja Radanovići je održano više sastanaka sa predstavnicima ViK-a Kotor d.o.o. i rukovodstvom opštine Kotor, na kojima zajednički razmotreno vodosnabdijevanje Radanovića korištenjem prekidne komore Radanovići koja je vlasništvo RV-a i čiji bi status zavisno od dogovora trebalo rješavati. Planskom dokumentacijom predviđena je konačna isporuka vode iz RVS-a od Q_{max} dnevno = 23,20 l/s , pa se predlaže fazna izgradnja buster stanice na odvojkju prema PK Radanovići i finalna izgradnja cjevovoda. U slučaju realizovanja ove ideje RV bi obezbjedio ulazni pritisak od 2 bara na odvojkju za PK Radanoviće, a ViK Kotor d.o.o. bi obezbjedio razliku pritisaka da bi se voda mogla isporučivati na PK Radanovići, putem buster stanice. U toku 2019. godine očekuju se konkretne aktivnosti po ovom pitanju.
- Lokalno vodovodno preduzeće iz Kotora je krajem 2018. godine podnijelo zahtjev za izdavanje uslova za izgradnju novog odvojka na RVS, putem kojeg bi se vršilo vodosnabdijevanje Industrijske zone u Kotoru. Predmetno područje se nalazi u neposrednoj blizini naselja Radanovići, a u toku ljetnjeg perioda se dešavaju česte restrikcije u vodosnabdijevanju. U tom smislu su izdati uslovi za izgradnju novog priključka na RVS, uz korišćenje rezervoara Radanovići, koji podrazumijevaju rješenje vodosnabdijevanja i naselja Radanovići i Industrijske zone na način da se izgradnjom neophodne infrastrukture, uz minimalnu investiciju, postignu uslovi za dugoročno održivo vodosnabdijevanje predmetnih područja

Neophodno je konstatovati da je južni krak RVS u tehničko-tehnološkom smislu, odnosno sa aspekta održivog funkcionisanja, u proteklih 8 godina funkcionisao sa izuzetno malim stepenom iskorišćenja. Naime, iako trasa RVS prolazi kroz cijelu opštinu Bar, od Kufina (granica sa opštinom Budva) do mjesta Kunje (granica sa opštinom Ulcinj), te da se krajnja tačka nalazi u urbanom jezgru Ulcinja, na ovom dijelu Crnogorskog primorja postoji niz naselja bez vodovodne infrastrukture, a i dio urbanizovanih naselja ima neuredno vodosnabdijevanje. U opštini Bar, na južnom kraku RVS izgrađeno je 6 distribucionih odvojaka od kojih je na osnovu zahtjeva ViK Bar u funkciji samo jedan (Šušanj). Na teritoriji

Godišnji plan rada za 2019. godinu

opštine Ulcinj izgrađena su tri odvojka, od kojih je samo jedan u funkciji, shodno zahtjevu ViK Ulcinj.

Sa područja koje gravitira južnom kraku RVS, posebno sa teritorije opštine Bar, je na adresu Regionalnog vodovoda u prethodnim godinama stigao niz zahtjeva za direktnim priključenjem i preuzimanjem vode iz RVS. Zahtjevi su pristizali kako od građana i mjesnih zajednica (Sveti Ivan, Mandarići, Marovići, Gluhi do, Đurmanska rijeka, Mišići), tako i od privrednih subjekata koji su većim dijelom svoje poslovne aktivnosti usmjerili na turizam (Your home, Kristalni rt, Kalamper, Montepet, Možura, Montim...)

U toku 2018. godine je sa Opštinom Bar i ViK Bar intezivirana saradnja na rješavanju aktuelnih problema. Na sastanku održanom 10.08.2018. godine, koji je organizovan u prisustvu predsjednika Opštine Bar, direktora RV-a, direktora ViK-a Bar i njihovih saradnika, razgovarano je o strategiji i koracima koji će sveukupno doprijeti unaprijeđenju vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda u opštini. Tom prilikom, direktor Regionalnog vodovoda je upoznao prisutne o spremnosti preduzeća da se kreditno zaduži kod Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD) na iznos od 16 miliona eura u cilju kreiranja konačnog rješenja za vodosnabdijevanje i odvođenje otpadnih voda na području Dobrih Voda i Velikog Pijeska. S obzirom da je novi Zakon o regionalnom vodosnabdijevanju stvorio pretpostavke koje RV-u omogućavaju da osim vodovodnim preduzećima, vodu može da prodaje direktno i drugim potrošačima, preduzeće je izvršilo analizu svoje finansijske potentnosti i u razgovorima sa resornim ministarstvom, Ministarstvom finansija i visokim predstavnicima EBRD, dobilo odobrenje za kandidaturu projekta i plana rješenja problema vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda na ovom lokalitetu. Ova inicijativa je naišla na odobravanje predsjednika opštine Bar Dušana Raičevića, koji je iskazao jasnu zainteresovanost i saglasnost da se učine potrebni koraci za njenu implementaciju.

Takođe, jedan od zaključaka na sastanku je bila i odluka o nastavku rada radne grupe sastavljenje od predstavnika Opštine Bar, ViK-a Bar i Regionalnog vodovoda koja će definisati i pratiti realizaciju prioriternih mjera neophodnih za uredno vodosnabdijevanje u narednom periodu, a sa posebnim akcentom na visočije zone sa najizraženijim problemima. Radna grupa je, shodno zadatim obavezama, izvršila analizu sprovođenja mjera koje su utvrđene Programom mjera za poboljšanje vodosnabdijevanja za ljetnju sezonu 2015. godine i o tome izvijestila Predsjednika opštine Bar. Takođe, krajem oktobra je izrađen Predlog mjera za poboljšanje vodosnabdijevanja opštine Bar za ljetnju sezonu 2019. godine, čijim sprovođenjem bi se obezbijedili značajni efekti, uz ukidanje restrikcija u vodosnabdijevanju u više naselja. U tom smislu će se u toku 2019. godine nastaviti sa aktivnostima na obezbjeđenju uslova za poboljšanje kvaliteta vodosnabdijevanja, pri čemu se izdvaja izgradnja nove infrastrukture za priključenje naselja Zaljevo i Sveti Ivan na RVS. Na osnovu tehničkog rješenja i izdatih uslova Regionalnog vodovoda, izvršiće se izgradnja novog odvojka na RVS u naselju Zaljevo, putem kojeg će se vršiti vodosnabdijevanje predmetnih naselja. Radovi na izgradnji potrebne infrasturkture (rezervoara i pripadajućih cjevovoda) su započeti i očekuje se da će se završiti do ljetnje sezone 2019. godine. Radnoj grupi je, nakon izuzetnog uspjeha u dvomjesečnom radu, koji je rezultirao značajnim

Godišnji plan rada za 2019. godinu

unapređenjem vodosnabdijevanja u pojedinim djelovima opštine Bar, od strane predsjednika opštine proširen zadatak i na izradu Projektnog zadatka za izradu Studije vodosnabdijevanja opštine Bar, kojom bi se uspostavila strategija vodosnabdijevanja na teritoriji opštine Bar, uz procjenu vrijednosti potrebnih investicija i prijedlog dinamike izvođenja istih. Predmetna studija će definisati potrebe za vodom i dati jasne smjernice o načinu obezbjeđenja nedostajućih količina, pri čemu je sasvim jasno da će RVS biti jedan od osnovnih infrastrukturnih resursa za rješavanje problema u vodosnabdijevanju na primorskom području opštine Bar. Predmetni dokument će po prvu put u Baru rješavanje problema vodosnabdijevanja sagledati na cjelovit način, sa sistemskim pristupom rješavanja ne malih izazova u poboljšanju vodosnabdijevanja u opštini Bar, kako na primorskom dijelu opština, tako i u dijelu koji gravitira Skadarskom jezeru. Dosadašnji pristup koji je često predviđao parcijalna, ad hoc, rješenja je sistem vodosnabdijevanja u Baru učinio veoma kompleksnim za funkcionisanje. Na kraju, ovaj dokument će osim modela za rješavanje ovih izazova, ponuditi i procjenu vrijednosti potrebnih investicija koje je potrebno realizovati kako bi svi građani u Baru imali redovno vodosnabdijevanje.

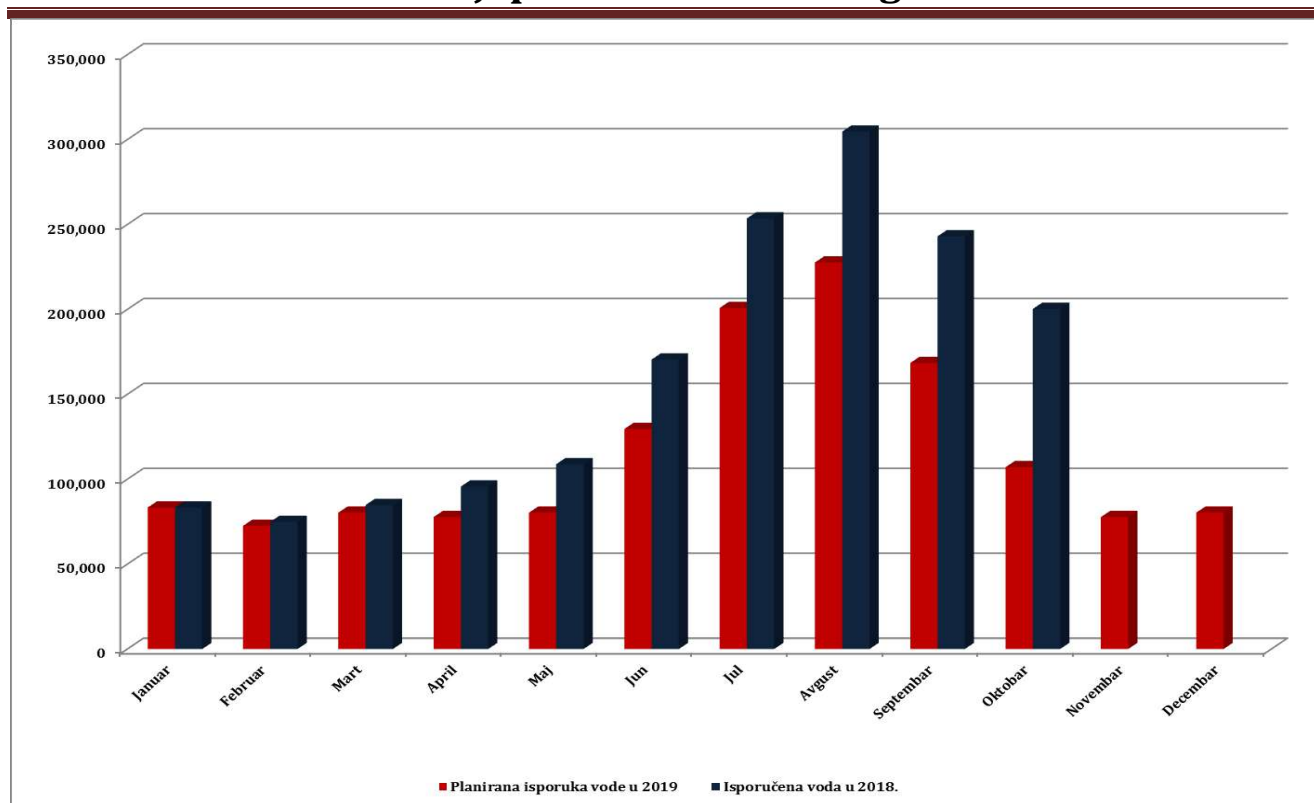
OPŠTINA	jan	feb	mart	april	maj	jun	Jul	avg	sept	okt	nov	dec	Ukupno m ³ 2018
TIVAT	80,352	72,576	80,352	77,760	80,352	129,600	200,880	227,664	168,480	107,136	77,760	80,352	1,383,264
KOTOR	54,000	48,500	54,000	52,000	54,000	207,500	214,000	214,000	207,000	54,000	52,000	54,000	1,265,000
BUDVA	66,960	60,480	66,960	90,720	120,528	298,080	696,384	843,696	427,680	66,960	64,800	66,960	2,870,208
BAR	54,000	48,000	54,000	52,000	54,000	52,000	201,000	255,000	104,000	54,000	52,000	54,000	1,034,000
ULCINJ	41,000	37,000	41,000	39,000	41,000	39,000	67,000	107,000	39,000	41,000	39,000	41,000	572,000
H. NOVI							40,176	80,352	38,880	13,392	12,960	13,392	199,152
UKUPNO	296,312	266,556	296,312	311,480	349,880	726,180	1,419,440	1,727,712	985,040	336,488	298,520	309,704	7,323,624

Tabela 2.2: Planirana isporuka vode iz RVS po opštinama Crnogorskog primorja u 2019. godini

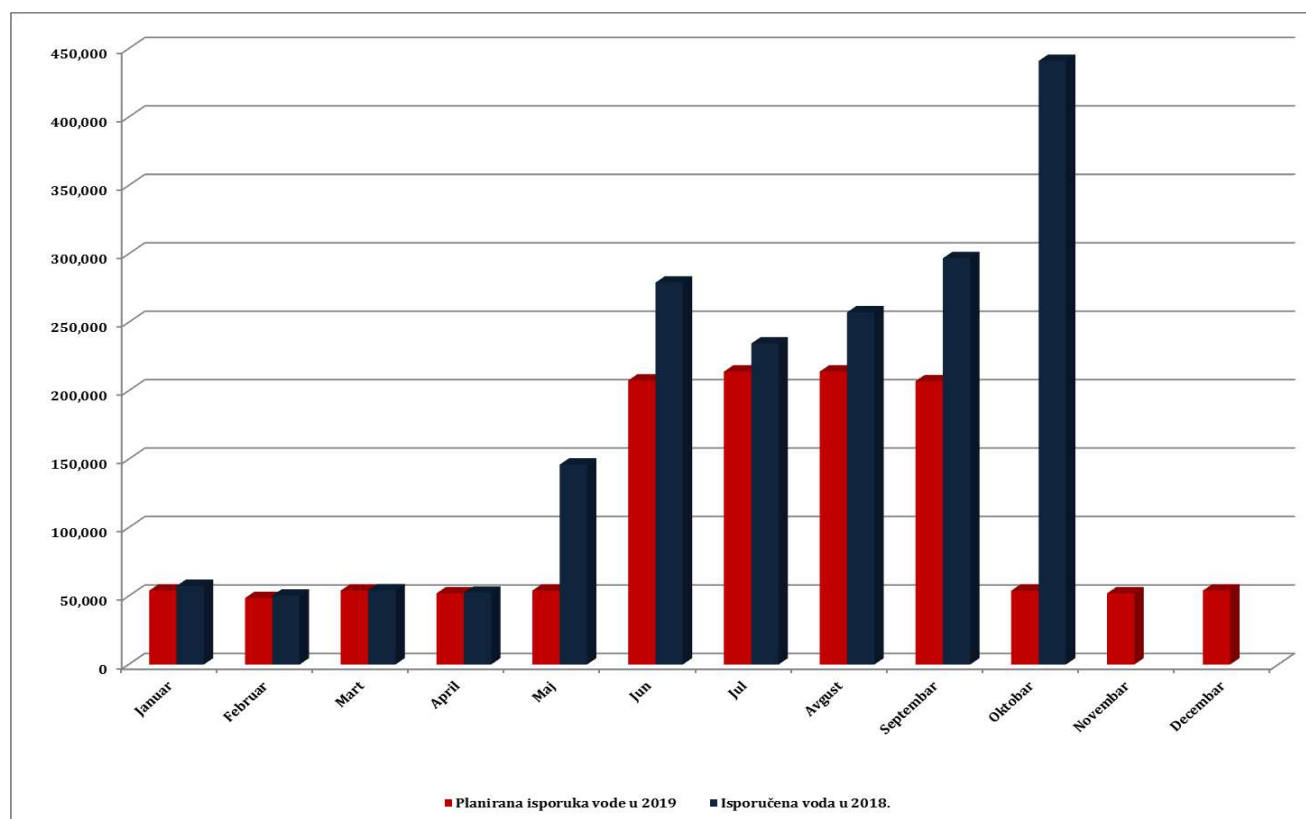
OPŠTINA	jan	feb	mart	april	maj	jun	jul	avg	sept	okt	nov	dec	Ukupno m ³
													2018
TIVAT	83,333	74,904	84,839	95,732	108,895	170,473	253,598	304,749	243,037	200,309			1,619,869
KOTOR	57,415	50,337	54,248	52,460	146,062	279,029	234,570	257,329	296,846	441,014			1,869,310
BUDVA	88,825	77,427	88,230	112,221	132,493	320,257	716,681	860,941	524,500	388,306			3,309,881
BAR	55,593	47,182	53,229	52,014	54,022	52,697	202,255	256,920	144,315	87,698			1,005,925
ULCINJ							67,055	107,189	40,731	41,065			256,040
H. NOVI													0
UKUPNO	285,166	249,850	280,546	312,427	441,472	822,456	1,474,159	1,787,128	1,249,429	1,158,392		0	8,061,025

Tabela 2.3: Ostvarena isporuka vode iz RVS po opštinama Crnogorskog primorja u 2018. godini

Godišnji plan rada za 2019. godinu

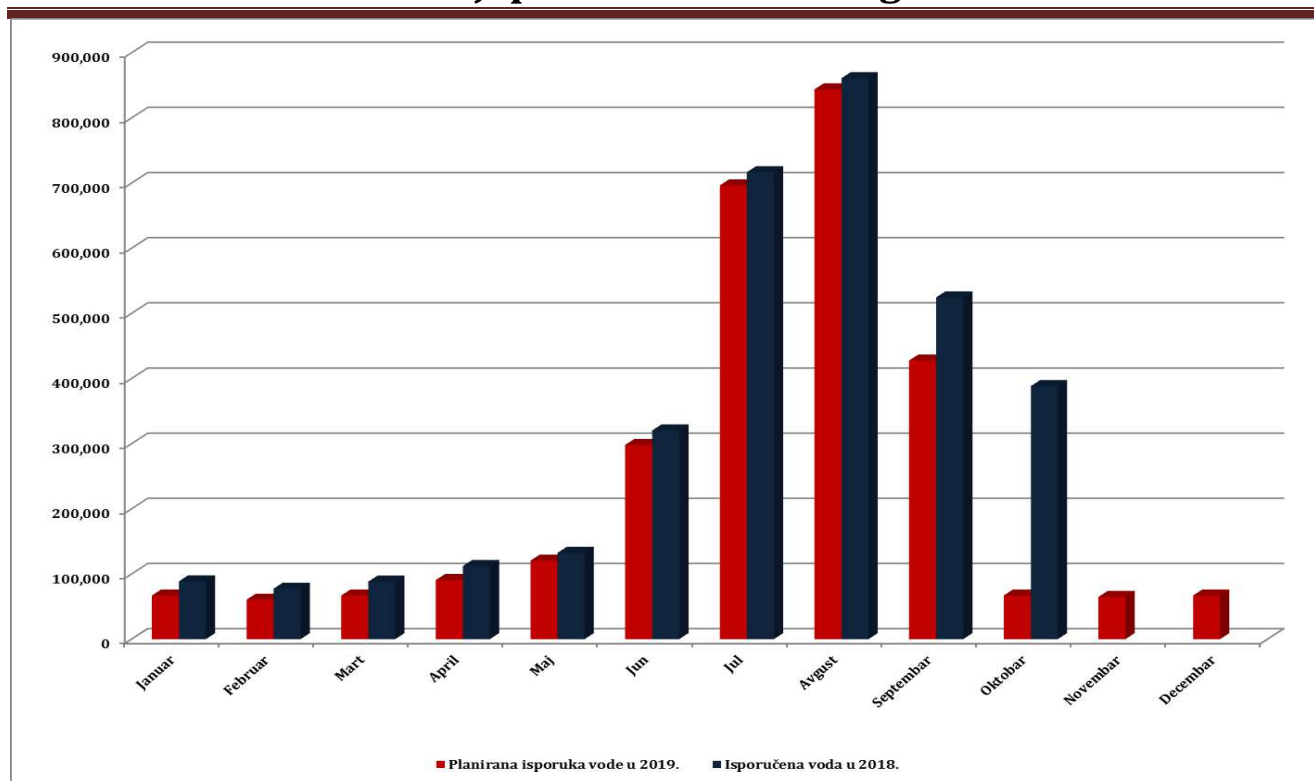

Dijagram 2.1. TIVAT-Planirana potrošnja vode u 2019.g. i isporučena voda u 2018.g.

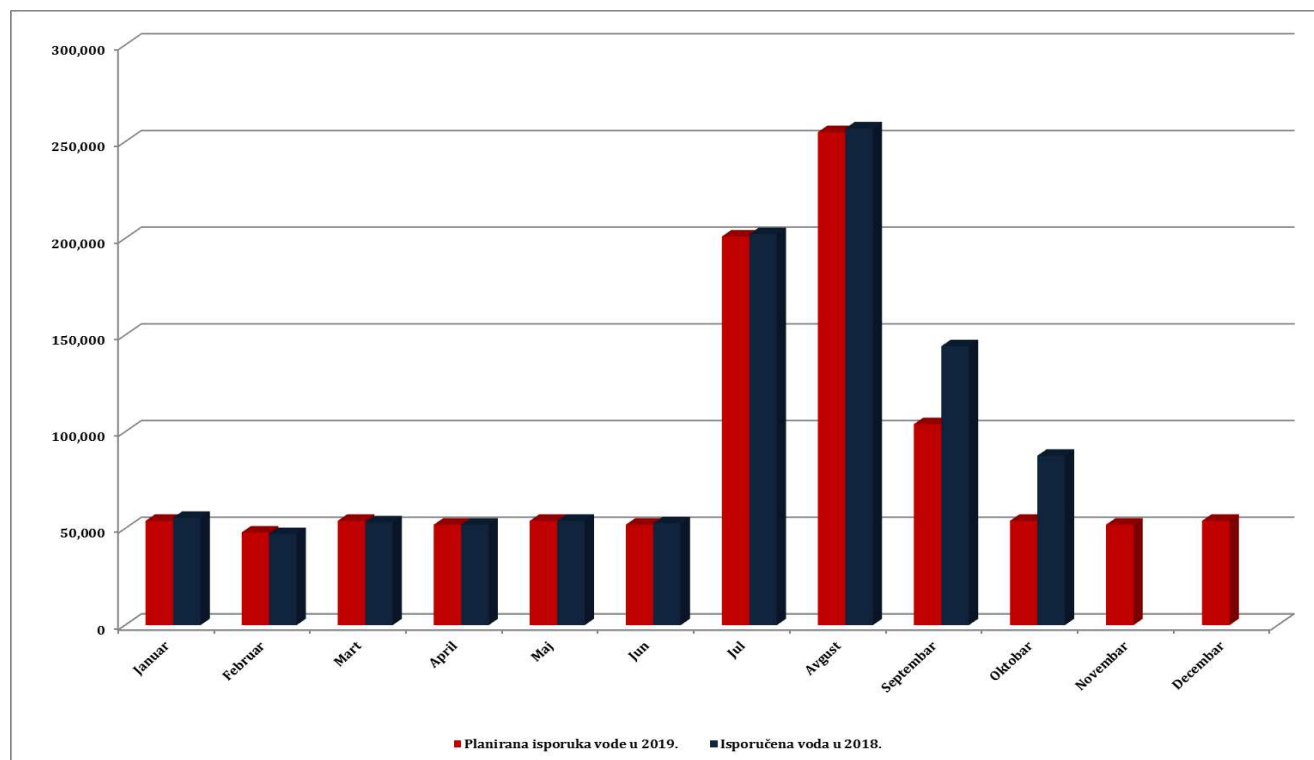

Dijagram 2.2. KOTOR-Planirana potrošnja vode u 2019.g. i isporučena voda u 2018.g.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

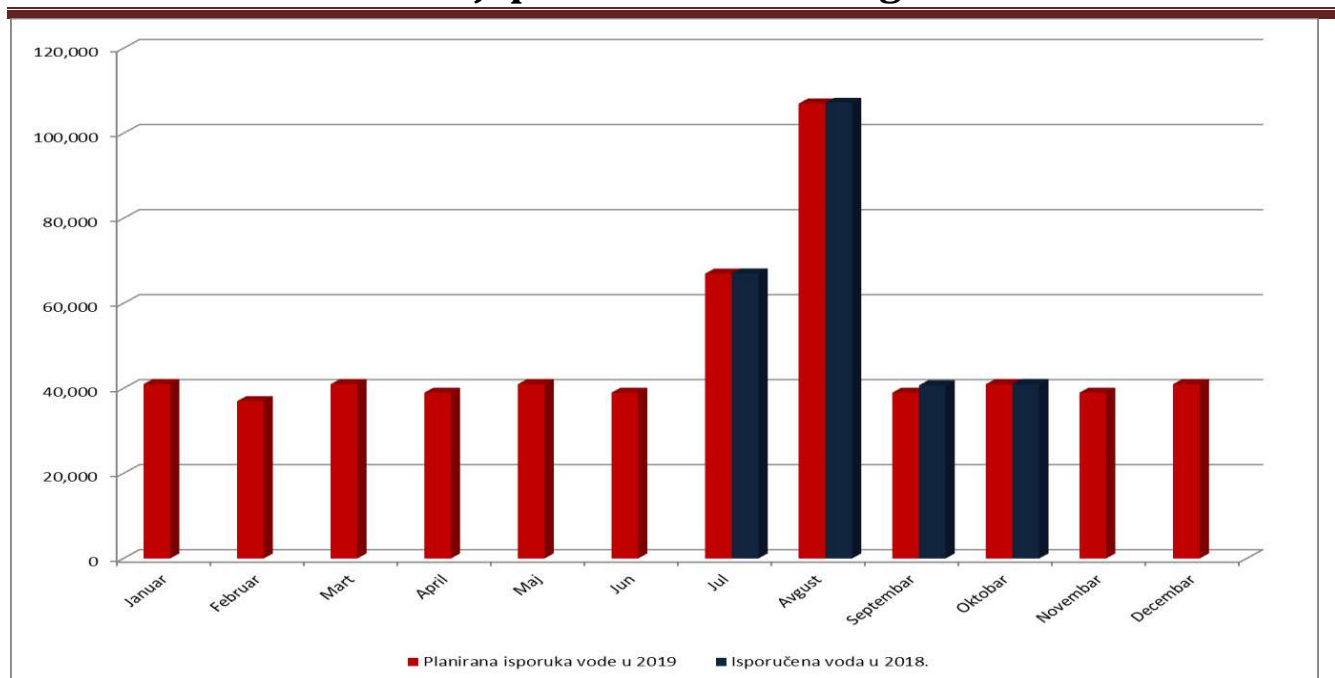

Dijagram 2.3. BUDVA-Planirana potrošnja vode u 2019.g. i isporučena voda u 2018.g

Dijagram 2.4:BAR - Planirana potrošnja vode u 2019. i isporučena voda u 2018.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

Dijagram 2.5:ULCINJ - Planirana potrošnja vode u 2019. isporučena voda u 2018.

Iz navedenih tabela i dijagrama jasno se vidi da postoji nesklad između planiranih (na osnovu zahtjeva lokalnih vodovodnih preduzeća) i preuzetih količina vode, koje su rezultat stvarnih potreba za vodom opština Crnogorskog primorja. Predmetna činjenica značajno otežava i planiranje rada RVS u smislu preciznog određivanja količina vode koje će se isporučiti. U trenutnoj situaciji moguće sa sigurnošću planirati samo isporuku minimalno ugovoreni količina vode, vodeći računa da će se, na osnovu iskustva iz prethodnih godina, najvjerovatnije isporučiti od 15-25 % veće količine. Predmetna situacija značajno utiče i na plan utroška električne energije koja je najveći pojedinačni trošak prilikom isporuke vode, a što prouzrokuje značajne probleme prilikom sklapanja ugovora sa Crnogorskim elektrodistributivnim sistemom i Elektroprivredom Crne Gore kao snabdjevačem. Novom metodologijom za obračun cijene električne energije je neophodno ugovoriti snagu i količinu električne energije u novembru tekuće godine za sledeću godinu. Imajući u vidu da se ne mogu sa određenim stepenom sigurnosti planirati količina vode koja će se isporučiti, to je nemoguće adekvatno planirati i potrebnu snagu i količinu električne energije na mjesečnom nivou, kako se to zahtijeva novom metodologijom.

Imajući u vidu navedeno, Regionalni vodovod se, usljed činjenice da lokalna vodovodna preduzeća planiraju da preuzmu minimalne količine vode, koje su kao takve specificirane u ugovorima o isporuci vode, izlaže riziku da plaća penale na nepreuzetu snagu i količinu električne energije ili pak za višak preuzimanja istih. Rizik se u određenoj mjeri ublažava izradom analiza na osnovu detaljnog vođenja podataka o isporučenoj količini vode i utrošku snage i količine električne enerije u proteklih 8 godina i predviđanjem utroška istih.

U tom smislu će se izvršiti korekcija ugovora za 2019. godinu sa Crnogorskim elektrodistributivnim sistemom i Elektroprivredom Crne Gore kao snabdjevačem, posebno imajući u vidu činjenicu da je sa ViK Ulcinj sklopljen aneks ugovora o isporuci vode kojim je dogovorena kontinualna isporuka vode tokom cijele kalendarske godine.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

2.2. Plan aktivnosti na održavanju sistema i sprovođenju mjera energetske efikasnosti

Aktivnosti na održavanju RVS, tehničko-tehnološki kompleksnog sistema koji se prostire duž 130 km na teritoriji 7 opština, i u okviru kojeg se nalazi preko 400 većih i manjih objekata, su veoma zahtjevne i podrazumijevaju neophodna specijalizovana znanja iz više oblasti (mašinstvo, jaka struja, visokonaponska postrojenja, slaba struja, programiranje, rad sa opasnim materijama-hlor- i sl.). Kako aktivnosti na popravci opreme ipak nijesu česte na nivou godine, to je formiranje službe za održavanje, sa kadrovima osposobljenim za intervencije u svim navedenim oblastima, ocijenjeno kao neracionalno. Shodno navedenom, sistem održavanja RVS se bazira na ugovorenim uslugama stručnih spoljnih saradnika, koji su angažovani raspisivanjem odgovarajućih tendera za održavanje opreme i objekata RVS. Stručni kadar JP je za potrebe održavanja opreme i objekata RVS angažovan na poslovima inicijalne defektaže kvarova, organizacije radova na popravci, kontroli kvaliteta izvedenih radova i praćenja radova, ali i na vršenju manjih radova na popravci, za koje nije potreban angažman spoljnih saradnika.

U 2019. godini će se, kao i do sada posebna pažnja posvetiti tekućem (planskom) i investicionom održavanju RVS, uz posebnu pažnju na blagovremeno interventno održavanja usljed kvarova na sistemu.

Za potrebe tekućeg, redovnog, održavanja RVS će se sprovesti aktivnosti kojim će se održati visok stepen pogonske spremnosti sistema, obezbijediti planirani rok trajanja opreme, kao i obezbijediti funkcionisanje opreme u okviru projektovanih parametara.

2.2.1 Tekuće održavanje

Sprovešće se redovne manje aktivnosti na tekućem održavanju hidro-mašinske i elektro opreme RVS (zamjena ulja i maziva, ali i druge aktivnosti većeg obima kao:

- **Servis hlornog postrojenja.** Hlorisanje vode se obavlja upotrebom gasnog hlora, direktnim dodavanjem u cjevovod pomoću injekcione pumpe. Postrojenje za hlorisanje radi na principu poluautomatskog režima rada. Voda iz rezervoara „Đurmani“, koji ujedno predstavlja glavnu akumulaciju sistema, se prije distribucije ka sjevernom i južnom kraku RVS, tretira gasnim hlorom u koncentracijama kojima se obezbjeđuju prisustvo reziduala hlora u vodi u skladu sa važećim propisima. Servis hlornog postrojenja će obuhvatiti ugradnju djelova i servisne opreme, testiranje na procurivanje hlora sa aktivizacijom sistema za neutralizaciju hlora i kalibraciju sonde za detekciju procurivanja hlora u vazduhu. Takođe, od strane ovlašćenog predstavnika servisera izvršiće se ponovna obuka operatera za rad na hlornom postrojenju. U 2018. godini izvršen je servis hlornog postrojenja, ali i UV postrojenja u pumpnoj stanici „Bolje sestre“, kojim se vrši preventivna dezinfekcija vode.
- **Periodično čišćenje rezervoarskih prostora.** Za potrebe održavanja visokog kvaliteta vode za piće, u okviru redovnih aktivnosti će se izvršiti ispiranje rezervoarskih prostora RVS (22.000 m³) od eventualno nataloženog materijala. Ispiranje će se vršiti putem muljnih ispusta u prirodni recipijent.
- **Periodično geodetsko osmatranje objekata RVS,** u okviru kojeg će se provjeriti eventualno postojanje nedozvoljenih pomjeranja objekata. U prethodnom periodu je uspostavljena i fiksirana georeferencirana mreža i postavljeni su reperi na objektima rezervoara, ali i na pojedinačno najkompleksnijem objektu – hidrotehničkom tunelu „Sozina“. Dosadašnja mjerenja su pokazala da su svi praćeni objekti u dobrom stanju i da

Godišnji plan rada za 2019. godinu

nema nedozvoljenih pomjeranja. Međutim, imajući u obzir značaj hidrotehničkog tunela, kao i složenost geoloških uslova u okolini tunela, Regionalni vodovod je posvetio posebnu pažnju praćenju stanja ovog objekta. U tom smislu je angažovan Građevinski fakultet Univerziteta Crne Gore koji je izradio studiju stanja tunela, kojom je preporučeno da se stanje i dalje prati sofisticiranom opremom kako je to rađeno i u prethodnom periodu.

2.2.2 Investiciono održavanje

U okviru investicionog održavanja će se izvršiti aktivnosti na zamjeni dotrajale opreme, ali i opreme koju je neophodno periodično zamijeniti shodno zakonskim propisima. U tom smislu se izdvajaju sledeće aktivnosti:

- **Zamjena elektromagnetnih mjerača** protoka na osnovu zakonske obaveze promjene ili kalibracije mjerne opreme, kojom se propisuje da mjerni uređaji koji služe za mjerenje isporuke vode moraju biti kalibrisani najmanje jednom u pet godina. Obzirom da su troškovi kalibracije i zamjene elektromagnetnih mjerača protoka promjera od 150 – 300 mm na sličnom nivou, te da bi isporuka vode u periodu dok se vrši kalibracija kod proizvođača opreme u Velikoj Britaniji mogla biti formalno osporena, to se odlučilo za zamjenu postojećih mjerača sa novim, kalibrisanim, mjeračima. Predmetnu aktivnost je neophodno periodično ponavljati, na kraju isteka petogodišnjeg roka validnosti kalibracije uređaja. Djelovi zamijenjenih uređaja će se iskoristiti za opravku elektromagnetnih mjerača protoka koji služe za internu provjeru stanja sistema, odnosno za izradu bilansa protoka regionalnog vodovodnog sistema. Obzirom da se radi o relativno skupoj opremi, donesena je odluka da se sa opravkom sačeka do planirane nabavke novih mjernih uređaja, a sve u cilju smanjenja troškova održavanja na najnižu moguću mjeru koja ne ugrožava funkcionisanje sistema;
- **Zamjena servera SCADA sistema.** Za potrebe upravljanja i kontrole rada RVS je instaliran SCADA sistem, koji omogućava da se navedeni procesi obavljaju daljinski. Arhitektura sistema omogućava da se upravljanje i kontrola vrše sa dvije lokacije koje se nalaze na suprotnim krajevima RVS, i to PS „Bolje sestre i PS Budva. Na ovaj način je postignuta stoprocentna rezerva, ali i omogućeno upravljanje sistemom i u slučaju prekida komunikacije u nekom dijelu sistema, tako što će se jednim dijelom sistema upravljati iz PS „Budva“, a drugim iz PS „Bolje sestre“. Nakon osmogodišnjeg, skoro besprekornog, rada neophodno je izvršiti zamjenu računarske opreme na koju se oslanja SCADA sistem, ali i unaprijediti softver. U tom smislu će se u 2019. godini izvršiti, shodno raspoloživim sredstvima, zamjena servera SCADA sistema i sprovesti neophodne dorade softvera, dok će se u narednom periodu donijeti odluka o roku i načinu zamjene radnih stanica za kontrolu i upravljanje sistemom;
- **Zamjena manjeg dijela postojećeg sistema za video nadzor i bezbjednost RVS i nadogradnja istog.** U 2019. godini će se sprovesti aktivnosti na nadogradnji ovog sistema, ako je su bile planirane za poslednji kvartal 2018. godine i koje nisu sprovedene usljed blokade računa po osnovu presude Apelacionog suda Crne Gore u sporu sa firmom Strabag AG;
- **Zamjena lančane dizalice u hlornom postrojenju,** na osnovu preporuke iz stručnog nalaza prilikom provjere ispravnosti lančanih dizalica koje se koriste u okviru RVS. Za potrebe obezbjeđenja povećane sigurnosti prilikom utovara i istovara posuda sa gasnim hlornom, koji se koristi za dezinfekciju vode, izvršiće se zamjena lančane dizalice, pri čemu će se ugraditi dizalica na električni pogon i sa većim kapacitetom.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

2.2.3 Interventno održavanje

Kako je ranije navedeno u 2019. godini će se nastaviti i sa aktivnostima na **interventnom održavanju**, pri čemu se očekuje povećan obim ovih aktivnosti u prvom kvartalu 2019. godine. Naime, usljed višemjesečne blokade računa po osnovu presude Apelacionog suda Crne Gore u sporu sa firmom Strabag AG, došlo je do zastoja svih aktivnosti na popravci poznatih kvarova na RVS za koje je neophodno angažovati soecijalizovane firme. U tom smislu će se nakon ukidanja blokade žiro-računa poseban napor usmjeriti na otklanjanje evidentiranih kvarova, kako bi se RVS vratio u stanje pune pogonske spremnosti. Ovdje se posebno misli na kvarove zbog kojih je više pumnih agragata u pumpnoj stanici „Reljići“ stavljeno van pogona, ali i na ostale kvarove koji onemogućavaju da se vrši redovan rad i kontrola rada sistema.

2.2.4 Asset managment

Regionalni vodovod je, u okviru saradnje sa Međunarodnom asocijacijom vodovodnih preduzeća dunavskog sliva (IAWD), potpisalo Pismo o namjerama, kojim je uključeno u pilot projekat Upravljanje podacima u vodovodnim i kanalizacionim preduzećima. Kroz pilot projekat je ostvarena saradnja i sa Njemačkim društvom za međunarodnu saradnju – GIZ, Hydro-Comp Enterprises Ltd. – HCE sa Kipra i udruženjem za tehnologiju voda i sanitarno inženjerstvo – UTVSI iz Beograda, pri čemu je obezbjeđena podrška za korišćenje programskog paketa EDAMS Integrated Asset Management. Cilj projekta je da se učesnici upoznaju sa softverskim rješenjima koja na integralan način obuhvataju temu upravljanja infrastrukturom, opremom, ali i bazama podataka iste. Trajanje pilot projekta je okvirno 3 godine. Takođe, predviđene su i besplatne obuke za korišćenje programa, troškovi smještaja i dijela putnih troškova. U toku 2018. godine se **nastavilo sa aktivnostima na uvođenju i sprovođenju Asset managmenta putem EDAMS softvera** i obuke zaposlenih za korišćenje istog. Izvršena je interaktivna obuka modula koji podrazumijevaju unošenje podataka o prijavi kvara, izdavanje radnih naloga, zatvaranje radnih naloga, linkovanje sa GIS platformom itd. Takođe, započete su aktivnosti na izradi geografsko informacionog sistema (GIS) i do sada je uneseno oko 70 % infrastrukture RVS. Planira se da se u toku 2019.g. u potpunosti uspostavi praksa praćenja aktivnosti kroz radne naloge kao i započinjanje treće – završne faze pilot projekta koja podrazumjeva analizu baze potrošača, upravljanje kvalitetom vode, upravljanje neprihodovanim vodom, izrada plana održavanja i rekonstrukcije i infrastrukturno planiranje.

2.2.4 Plan mjera energetske efikasnosti

Kontrola kvaliteta isporučene energije i optimizacija potrošnje električne energije predstavlja jednu od mjera energetske efikasnosti. U 2019. godini se očekuje stabilno napajanje objekata RVS u granicama koje su predviđene zakonom o energetici, što će obezbijediti normalan rad pumpnih postrojenja. Kontrola napajanja preko SCADA sistema omogućava blagovremenu intervenciju i mogućnost upozorenja dispečerskog centra Elektroprenosnog sistema Crne Gore o svim prekidima napajanja kao i o nepravilnostima koji negativno utiču na rad opreme RVS.

Imajući u vidu primjenu novog načina tarifiranja električne energije od 01.01.2018. godine, neophodno je nastaviti praksu planiranja uključenja pumpi na mjesečnom nivou. U predhodnom periodu dešavala su se uključenja pumpi u kratkom vremenskom intervalu zbog zahtjeva lokalnih vodovodnih preduzeća za hitnim povećanjem isporuke vode, što znatno uvećava troškove

Godišnji plan rada za 2019. godinu

električne energije, a koje Regionalni vodovod uvijek prihvata uprkos povećanju troškova korišćenja električne energije. Angažovanje prenosnih i distributivnih kapaciteta (vršno opterećenje) je maksimalna izmjerena srednja vrijednost aktivne snage u vremenu od 15 minuta u toku mjeseca i mjeri se maksimetrom. U dosadašnjoj praksi troškovi vršne snage su iznosili između 30%-35% ukupnog računa za utrošenu električnu energiju, a neplanskim uključenjem pumpi može se desiti da cijena obračunske snage premaši iznos utošene električne energije. Novim zakonskim mjerama koje su usvojene, obračun u slučaju prekoračenja vršnog opterećenja će biti uvećan za 100%, pa je neophodno na osnovu ugovorenih količina isporučene vode planirati rad pumpnih postrojenja. Iz navedenog je jasno da se mora analizirati mogućnost smanjenja troškova koje dobijamo na osnovu obračunske snage. Upravljanje vršnim opterećenjem se ostvaruje kontrolisanjem radnih režima najvećih potrošača. Cilj je izbjeći istovremeni rad, to jest rasporediti periode punog opterećenja različitih potrošača bez preklapanja (ako je to moguće), uz obezbjeđenje redovne isporuke vode u skladu sa zahtjevima korisnika. U cilju racionalizacije potrošnje električne energije, a u zavisnosti od potreba lokalnih vodovoda, uspostavljen je režim rada svih pumpnih stanica, uz jasne instrukcije o načinu i terminima uključenja/isključenja pumpnih agregata. Neophodno je napomenuti da u većem dijelu 2018. godine CEDIS, usljed tehničkih problema, nije sproveo način obračuna po novoj metodologiji, ali i da je ovaj period iskorišćen za dodatne analize u cilju što boljeg planiranja utroška električne energije. Takođe, kako je sa ViK Ulcinj i Opštinom Ulcinj sklopljen aneks na ugovor o isporuci vode, kojim je ugovorena kontinualna isporuka vode u toku 2019. godine, to će se podnijeti zahtjev za izmjenu ugovora o isporuci električne energije za pumpnu stanicu „Belveder“ za 2019. godinu.

Kompenzacija reaktivne energije je jedna od bitnih mjera u sferi energetske efikasnosti, odnosno u uštedi energije. Izvori reaktivne energije u pogonu su: motori, transformatori, fluo izvori svjetlosti itd. Posljedica navedenog su gubici i povećanje mjesečnog računa za električnu energiju. U objektima RVS-a urađena je kompenzacija opšte potrošnje, kao i pojedinačna kompenzacija motora koji se pokreću softstarterima. Frekventna regulacija motornih pogona u PS „Bolje Sestre“ i PS „Reljići“ omogućava mekan start motora kao i mogućnost regulacije brzine obrtaja vratila elektromotora, što je jedna od najvažnijih mjera u uštedi energije, gdje postoji potreba za promjenljivom brzinom. I u 2019. godini će se nastaviti sa planiranjem što većeg korišćenja pumpnih agregata sa frekventnim regulatorom, kako bi se ostvarila što veća ušteda u utrošku električne energije.

Takođe, nakon usvajanja Prostornog plana posebne namjene za Skadarko jezero, nakon čega će se stvoriti uslovi za dobijanje urbanističko-tehničkih uslova za izradu projekta natkrivanja vodozahvata izvorišta „Bolje sestre“, sagledaće se i finansijska i ekonomska isplativost ugradnje solarnih panela na krovnoj površini, a sve u cilju obezbjeđenja sopstvenih izvora energije za klimatizaciju radnog prostora, rasvjetu, funkcionisanje manjih potrošača kao što računari, elektromotori, laboratorijski uređaji itd. Takođe, okvirne projekcije ukazuju da bi se ugradnjom solarnih panela na krovovima proizvodnih hala na postrojenju „Bolje sestre“ mogla proizvesti značaja količina električne energije, koja bi se dalje mogla putem postojećeg dalekovoda isporučiti u distributivnu mrežu CEDIS-a. U tom smislu su u novembru 2018. godine zatraženi tehnički uslovi priključenja na mrežu kako bi se detaljno ispitala mogućnost navedenog aranžmana. Regionalni vodovod će se shodno ranije uspostavljenoj praksi i u 2019. godini angažovati na izradi aplikacija za IPA fondove koji su namijenjeni za energetske efikasnost. U trenutku izrade ovog Plana pokrenute su aktivnosti na uspostavljanju saradnje sa potencijalnim partnerima iz Hrvatske i Bosne i Hercegovine za izradu zajedničke aplikacije u okviru IPA INTERREG Hrvatska-Bosna-Crna Gora konkursa. Međutim, neophodno je konstatovati da nedostatak navedene planske dokumentacije može značajno usporiti predmetne aktivnosti, jer je jedan od uslova za sklapanje ugovora sa nadležnim organima EU i postojanje glavnog

Godišnji plan rada za 2019. godinu

projekta za izvođenje radova, a koji se ne može izraditi prije dobijanja urbanističko-tehničkih uslova od strane nadležnog organa za urbanizam.

2.3. Plan sprovođenja kontrole kvaliteta vode

Higijenska ispravnost vode utvrđuje se sistematskim vršenjem osnovnih i periodičnih pregleda sirove vode u jednakim razmacima u toku mjeseca, odnosno godine; i to: sirove vode iz izvorišta i vode nakon prvog i drugog stepena dezinfekcije u pravilnim vremenskim razmacima, frekvencijom u zavisnosti od količina vode koja se isporučuje korisnicima.

Voda koja služi za javno snabdijevanje stanovništva treba da ispunjava zahtjeve propisane zakonom i odgovarajućim podzakonskim aktima, a utvrđuje se pregledima koji podrazumijevaju lokalnu inspekciju vodnog objekta i određivanje različitih fizičkih, fiziko-hemijskih, hemijskih i mikrobioloških pokazatelja.

Kontrola kvaliteta vode će i u narednoj godini biti organizovana na dva nivoa provjere: u internoj laboratoriji JP-a i eksterno od strane akreditovane laboratorije koja od strane Ministarstva zdravlja ima odgovarajuće ovlaštenje za ispitivanje zdravstvene ispravnosti vode za ljudku upotrebu. Shodno procedurama javnih nabavki u 2018. godini za eksterna ispitivanja angažovan je JZU Dom zdravlja Bar, sa periodom važenja ugovora do avgusta 2019. godine. U tom periodu biće raspisan i novi tender za usluge ispitivanja kvaliteta vode iz RVS. JZU Dom zdravlja Bar plansko-sistematski u pravilnim vremenskim razmacima kontroliše kvalitet vode na prisustvo značajnih polutanata, na mikrobiološka svojstva i periodično na specifične organske polutante. Voda za piće iz RVS se preventivno podvrgava i radiološkom ispitivanju.

2.3.1. Plan dinamike uzorkovanja i analiziranja

Dinamika kontrole, naročito eksterne, zavisi od količine vode koja se isporučuje. Tako su važećim propisima definisani broj uzoraka i frekvencija vršenja uzorkovanja u zavisnosti od količina isporučene vode.

Ukoliko bi se uzela u obzir isporuka vode shodno ugovorenim količinama, planirani broj analiziranih uzoraka bi bio manji u odnosu na 2018. godinu. Ipak, s obzirom na iskustvo iz prethodnih godina plan dinamike kontrole je rađen na osnovu dosadašnjeg trenda u isporuci vode.

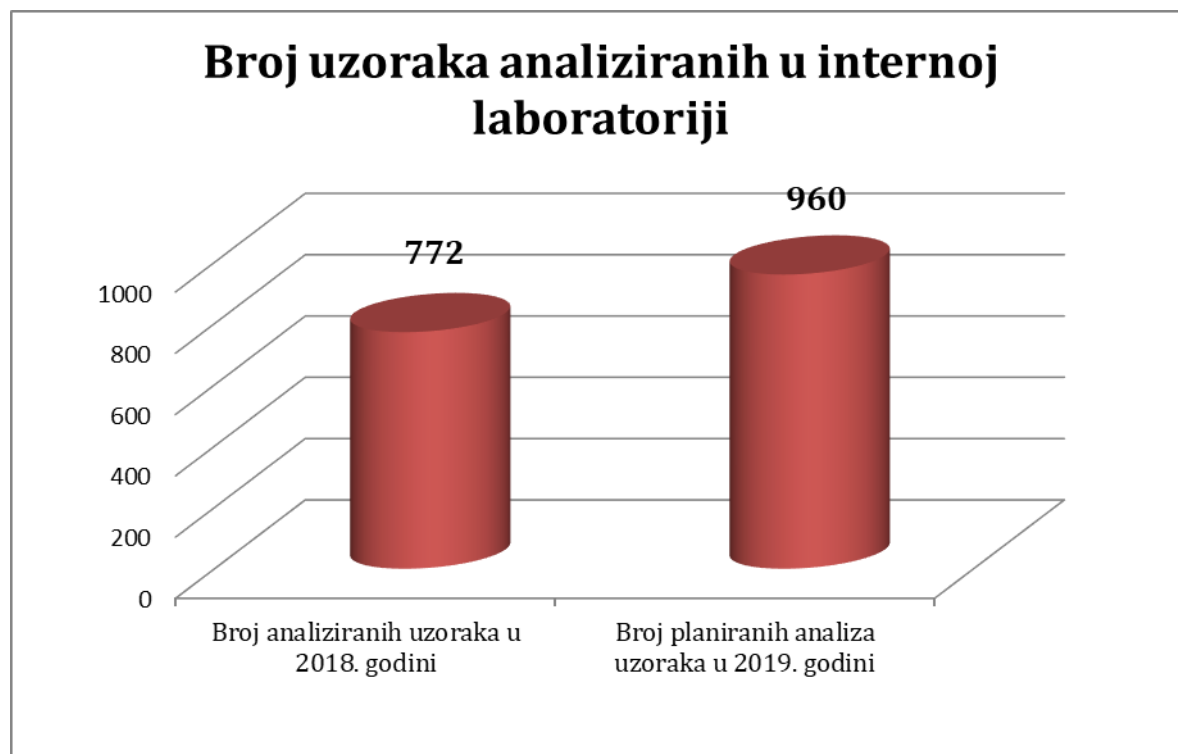
Tokom 2019. godine planirano je da dinamika uzorkovanja i analiziranja bude najmanje na nivou 2018. godine u kojoj je značajno povećan broj analiziranih uzoraka u odnosu na prethodne godine, ali i u odnosu na obim i frekvenciju propisane zakonom.

Dosadašnji broj analiza pojedinačnih parametara na godišnjem nivou je bio preko 25.000 (u 2018. godini do dana sačinjavanja ovog plana iznosio je 25.080), dok će u narednoj godini porasti za najmanje 1.000 analiza pojedinačnih parametara. Broj planiranih uzoraka za analizu u 2019. godinu iznosi 7.683 dok su do dana sačinjavanja ovog plana u internoj laboratoriji analizirana 772 različita uzorka vode sa izvorišta i iz sistema.

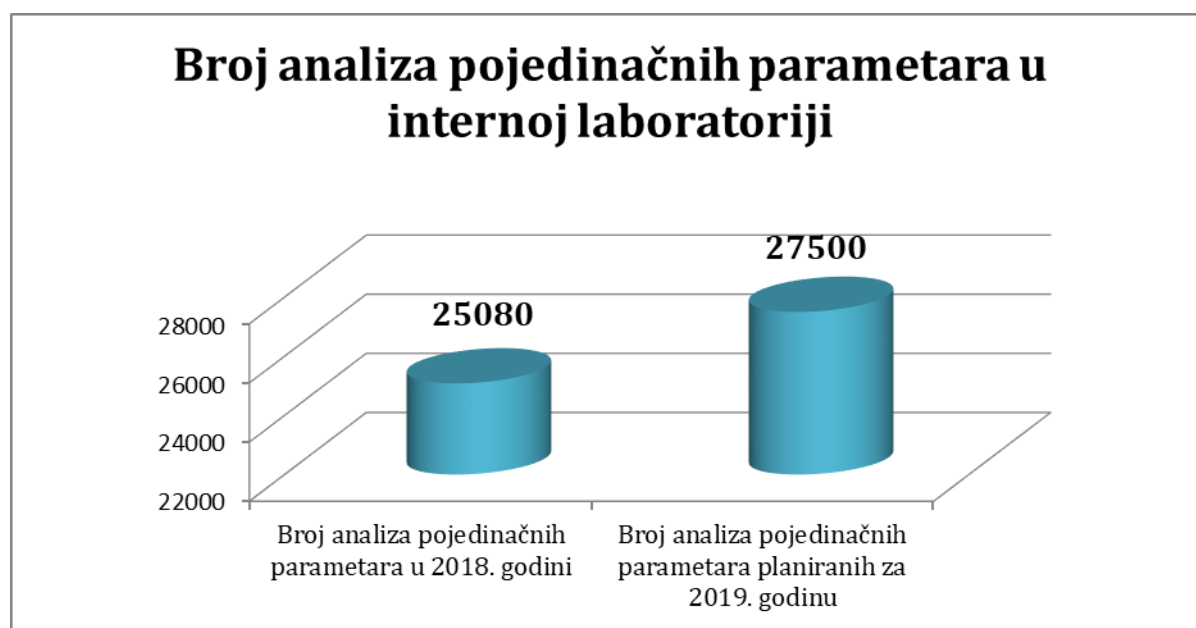
Ukoliko se uzme u obzir dosadašnji trend u isporuci vode može se planirati da će eksterna laboratorija analizirati oko 390 različitih uzoraka, odnosno izvršiti 7.683 analiza pojedinačnih parametara. Shodno važećim pravilnicima vršiće se osnovni i periodični (prošireni) pregledi

Godišnji plan rada za 2019. godinu

vode, ali i kompletna analiza iako nije obavezna za kontrolu svake godine. Do dana sačinjavanja ovog plana u eksternim laboratorijama tokom 2018. godine analizirano je 307 različitih uzoraka, odnosno 6.922 analiza pojedinačnih parametara.

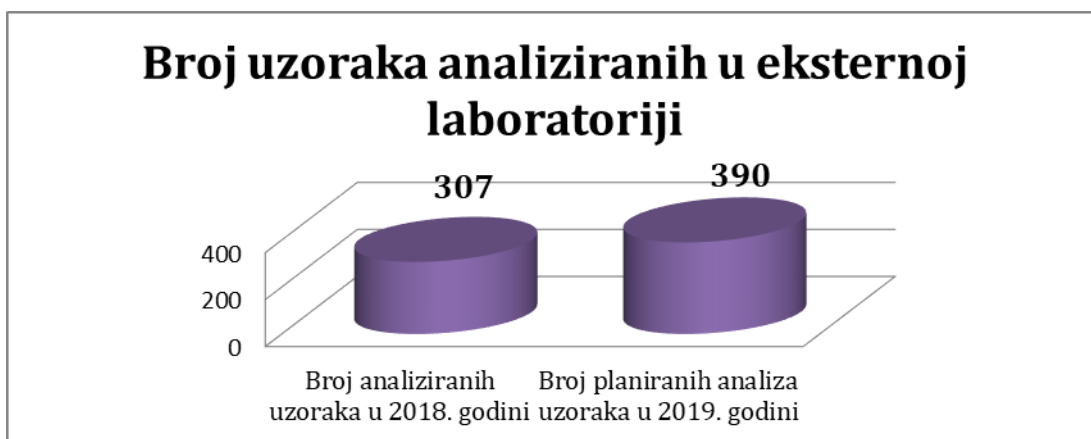

Dijagram 2.6: Uporedni prikaz analiziranih uzoraka u 2018. godini i planiranih analiza u 2019. godini u internoj laboratoriji

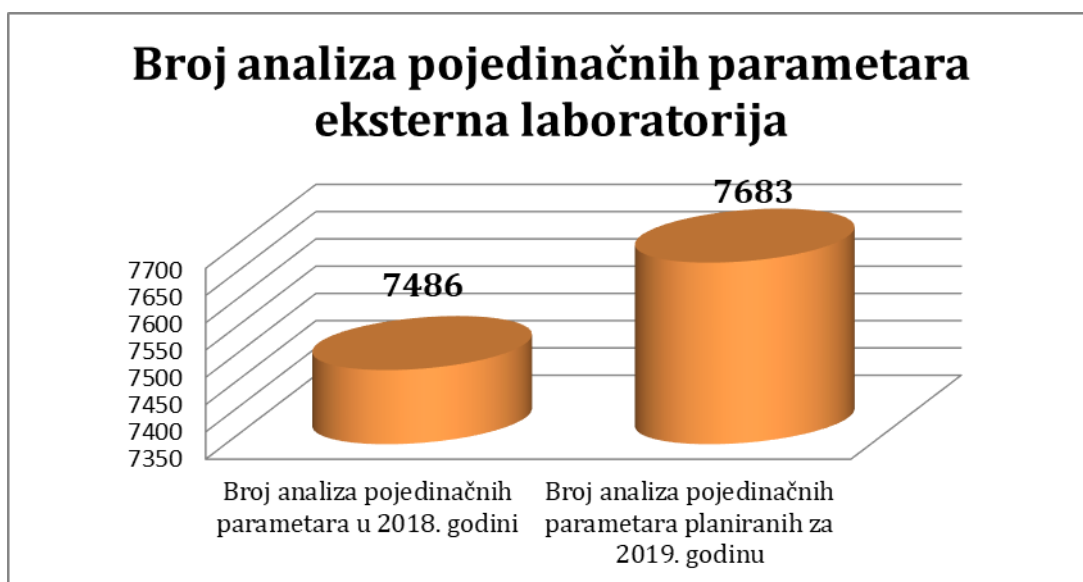

Dijagram 2.7: Uporedni prikaz analiza pojedinačnih parametara u 2018. godini i planiranih analiza u 2019. godini u internoj laboratoriji

Godišnji plan rada za 2019. godinu

Dijagram 2.8: Uporedni prikaz analiziranih uzoraka u 2018. godini i planiranih analiza u 2019. godini u eksternoj laboratoriji

Dijagram 2.9: Uporedni prikaz analiza pojedinačnih parametara u 2018. godini i planiranih analiza u 2019. godini u eksternoj laboratoriji

Napomena: Podaci o broju analiza u 2018. godini prikazani u prethodnim graficima se odnose na vremenski period do izrade ovog plana

2.3.2. Plan unapređenja rada u internoj laboratoriji

Laboratorija za internu kontrolu kvaliteta sirove i proizvedene vode RVS-a je laboratorija za fizičko-hemijska ispitivanja vode, putem kojih je moguće uočiti eventualne promjene kvaliteta vode na samom izvoru, tokom njene distribucije i na krajnjim tačkama isporuke.

Rad interne laboratorije unapređuje se iz godine u godinu. Tako je za 2019. godinu planirano sprovođenje ponovne validacije analitičkih metoda koje se koriste u praksi ispitivanja interne laboratorije. S obzirom da se isti postupci neće primjenjivati na sve metode, nakon izrade plana

Godišnji plan rada za 2019. godinu

validacije primjenjivaće se različiti postupci same validacije. Razlikovaće se postupci validacije metode kojom se određuje analit koji preteže u uzorku, od one kojom se određuju tragovi u matrici. Svakoju metodi će se pristupiti individualno, s procjenom šta sve treba napraviti za dokaz svrsishodnosti.

Nakon uspješno završenih internih obuka, potpunog osposobljavanja pri rukovanju sa laboratorijskim priborom, pravilnog izvođenja odgovarajućih operacija u kvantitativnoj hemijskoj analizi, a da sve bude upotunjeno sa efikasnim korišćenjem radnog vremena, novooformljeni kadar će u narednom periodu kroz provjeru kvaliteta dobijanja tačnih i pouzdanih rezultata ispitivanja, izdiferencirati mjerljive podatke o preciznosti i pouzdanosti svoga rada.

Unutrašnja kontrola kvaliteta, od početka funkcionisanja laboratorije za internu kontrolu se sprovodi svakodnevno referentnim komercijalnim standardima i etalonima. U tu svrhu laboratorija posjeduje visokokvalitetne sertifikovane etalone, CRM materijale kojim se provjerava oprema, čime se postiže vrhunska profesionalnost, pospješuje efikasnost i produktivnost poslovanja u skladu s propisanim standardima. Na taj način mjerna oprema podliježe stalnim provjerama i kalibracijama, prema propisanom programu i planu održavanja.

2.3.3. Plan nabavke uređaja za praćenje i analizu parametara

Za narednu godinu u planu je uspostavljanje automatskih stanica za kontinualno praćenje određenih parametara kvaliteta vode čime bi se unaprijedio broj mjernih mjesta i frekvencija provjere kvaliteta vode.

Direktna mjerenja imaju čitav niz prednosti:

1. Kontinualna su ili se vrše u definisanim intervalima
2. Nema potrebe za uzorkovanjem
3. Brža su od laboratorijskih mjerenja
4. Lako je prenijeti podatke sa mjernih mjesta do kontrolnih terminala
5. U zavisnosti od izmjerenih vrijednosti, moguće je kontrolisati pojedine komponente sistema
6. Značajno smanjuju potrebu za angažovanjem radne snage

On-line sistemi, koriste konvencionalne mjerne tehnike: elektrohemijska, optička, fotometrijska, spekrofotometrijska merenja. Savremeni aparati mogu biti postavljeni na otvorenom ili u samom vodnom objektu, mjerenja su moguća u cjevovodima, ali i na otvorenim površinama (prekidne komore, rezervoari, kaptaža). Izmjereni podaci mogu se prenositi upotrebom standardnih komunikacionih interfejsa – USB, RS 232, RS 485, umrežavanjem na postojeće mreže, korišćenjem GSM, GPRS, UMTS mreža.

Po ovom pitanju pokrenuta je aktivnost sa Univerzitetom Donja Gorica, koja podrazumjeva zajedničko učešće na konkursu Ministarstva nauke za dodijelu grantova za inovativne projekte, i upravo inovacija koja je kandidovana podrazumjeva izradu softvera za on line praćenja uz obaveznu kupovinu neophodne opreme za praćenje parametara. Odluka o dodijeli granta se očekuje početom 2019. godine, a do trenutka sačinjavanja ovog plana projekat je uspješno prošao prvu fazu evaluacije odnosno ocjene. Realizacija ovih aktivnosti zavisice od ishoda konkursa, odnosno od odluke o dodijeli granta.

Sve navedeno doprinijelo bi porastu broja provjeravanih parametara vode koja se analizira u laboratorijskim uslovima i još naprednijem kvalitetu naših usluga. Takođe, zavisno od

Godišnji plan rada za 2019. godinu

mogućnosti planira se nabavka novog instrumenta za analize totalnog organskog ugljenika i azota. N/C analajzer je optimalno rješenje za analizu pijaće vode, jer ima niz poželjnih tehničkih karakteristika koje nose svoje prednosti pri svakodnevnim rutinskim analizama, a to su: jednostavan softver, kvalitetne komponente i malo potrošnog materijala, široki mjerni opseg i precizna detekcija, ponovljivi rezultati, jednostavna kalibracija, automatska zaštita od curenja gasa i kontrola čišćenja, pouzdana oksidacija uzorka (do 950°C) uz varijabilnu zapreminu. S obzirom na niske troškove održavanja, a veliku tačnost rezultata ispitivanja, nabavka navedenog instrumenta će biti razmatrana prilikom izrade plana nabavki za 2019. godinu.

2.4. Plan sprovođenja sistema kvaliteta

2.4.1. HACCP sistem

Radi obezbijedenja što kvalitetnijeg proizvoda - vode za piće, u skladu sa zakonskim aktima, 2017.godine je sertifikovan od strane Crnogorskog sertifikacionog Tijela d.o.o. već implementirani HACCP sistem u naše poslovanje.

Imenovani HACCP tim ima obavezu da, i dalje neprestano, radi na:

- razvoju HACCP sistema i unapriđenju HACCP planova;
- na validaciji cjelokupnog sistema;
- na održavanju sertifikovanog sistema i na sistematskom unaprjeđenju njegovih performansi;
- na pripremi sistema za redovne nadzore i reocjenjivanje

Razvoj, implementacija i održavanje HACCP sistema zahtijevaju dodatne resurse u pogledu vremena, stručnosti i angažovanja osoblja. Takođe, neophodna su dodatna materijalna sredstva i za dopunske građevinsko-tehničke zahvate, za nabavku sredstava i opreme neophodne za održavanje sistema, za angažovanje "outsources" - ugovoreni procesi koje, za račun preduzeća, obavljaju ovlašćene i/ili kompetentne institucije i/ili lica sa strane (npr. kontrolisanje i ispitivanje bezbjednosti kvaliteta vode, sanitarni pregledi, dezinfekcija, dezinsekcija i deratizacija i sl.).

U okviru programa uvođenja sistema preventivne zaštite našeg krajnjeg proizvoda – vode za piće shodno godišnjem Planu obuke, biće i dalje održavane interne obuke za zaposlene u firmi, a težiće se i pohađanju eksterno organizovanih obuka za članove HACCP tima. Tokom internih obuka i dalje će akcenat biti na podizanju svijesti i savjesti zaposlenih o značaju održavanja i unapređivanja lične higijene, higijene radnog prostora i objekata, sve sa krajnjim ciljem prevencije unakrsne kontaminacije krajnjeg proizvoda. Zaposleni će ponovo biti upoznati sa svojim odgovornostima u svijetlu HACCP-a i biće im ponovljena obuka koja se tiče kvalitetnog popunjavanja novih i starih zapisa.

Uspostavljen sistem monitoringa (nadzora), radi efektivne i efikasne kontrole kritičnih i kritičnih kontrolnih tačaka biće bitno unaprijeđen. Dokazi o uspostavljanju sistema ovog monitoringa će biti pohranjeni u elektronskom obliku, te će tako biti pristupačniji provjerama i neophodnim verifikacijama. Sve će biti dokumentovano u HACCP planu i referentnim zapisima, a uspješno i uredno održavanje dokumentacije je suštinsko u primjeni HACCP sistema.

Nakon uspješno sprovedene prve nadzorne provjere implementiranog HACCP sistema, od strane kompetentnog provjerivača koji se aktivno bavi sistemima bezbjednosti kvaliteta i praktičnog djelovanja u oblasti konsaltinga i sertifikacije raznih sistema standarda, pa i HACCPa, obaveza je

Godišnji plan rada za 2019. godinu

da se makar na jednako dobar način nastavi dalje vođenje HACCP sistema kroz sve objekte za proizvodnju i distribuciju vode iz RVS-a.

2.4.2. ISO 14001

Zbog odgovornosti prema životnoj sredini Regionalni vodovod je u prethodnoj godini počeo sa implementacijom sistema za upravljanje zaštitom životne sredine ISO 14001 u redovno poslovanje. Konsultant na ovim poslovima, shodno memorandumu o saradnji između Regionalnog vodovoda i Univerziteta Crne Gore iz 2016. godine, je Centar za kvalitet Mašinskog fakulteta.

Tokom 2018. godine izrađena je neophodna dokumentacija koja podrazumjeva procedure, uputstva i zapise usklađene sa zahtjevima standarda, dok je sertifikacija predviđena za prvu polovinu naredne godine.

Iako Regionalni vodovod vodi računa o društveno odgovornom poslovanju kroz koje se oslikava i odnos prema životnoj sredini, usklađivanje rada sa zahtjevima koji podrazumjevaju dodatnu brigu o životnoj sredini i uslovima sredine u kojima se obavljaju svakodnevni procesi rada dokaz je odgovornog upravljanja sistemom i primjene definisanih standarda kvaliteta. Uvođenjem ISO 14001, postiže se smanjenje eventualnih negativnih učinaka na životnu sredinu, smanjenje rizika od ekoloških katastrofa, povećanje sposobnosti brze i efikasne intervencije, poboljšani ugled i stvaranje povjerenja kod društvene zajednice

Godišnji plan rada za 2019. godinu

3. PLAN AKTIVNOSTI FINANSIJSKOG SEKTORA

Finansijski plan poslovanja za 2019. godinu urađen je na bazi procjene ostvarenja plana za 2018. godinu, ali i na osnovu veoma intenzivno projektovanih aktivnosti Regionalnog vodovoda na planu investicionih, i dodatno uvećanih aktivnosti na planu tekućeg i investicionog održavanja.

U Finansijskom planu za 2019. godinu izvršeno je grupisanje troškova po funkcionalnom principu (bezbjednost i zaštita, održavanje, komunikacije i sl.) što omogućava da se jasnije i preciznije identifikuju osnovni pravci i aktivnosti u poslovanju Regionalnog vodovoda.

Plan je urađen na osnovu ugovorenih količina isporuke vode uvećanih za cca 10%, pri čemu je važno napomenuti, da je u toku 2018. godine izvršeno potpisivanje ugovora sa dva vodovodna preduzeća i to sa Vodovodom Ulcinj dana 29.06.2018.godine za period do kraja 2018. godine i nadalje, dok je sa Vodovodom Herceg Novi ugovor potpisan dana 22.06.2018. godine, sa rokom važnosti do 31.12.2018. godine.

Plan se takođe temelji na očekivanju manjeg priliva po osnovu naknade za izgradnju objekata u odnosu na procjenu ostvarenja tog prihoda u 2018. godini jer se naknada od 1. januara 2018. godine ukida u cjelosti za hotele sa 5* i smanjuje za 50% za hotele sa 4*. U tom smislu, ovi prihodi su u odnosu na procjenu njihovog ostvarenja u 2018. godini planirani sa index-om 74% i u planiranom ukupnom prihodu učestvuju sa 50%.

Potrebno je naglasiti da je, u postojećim uslovima privređivanja, teško planirati poslovne aktivnosti i finansijski ih iskazati za period od godinu dana, a pogotovo zbog činjenice da je pravosnažnom odlukom Apelacionog suda Crne Gore Pž.br. 637/17 od 28.03.2018. godine, kojom je priznata odluka nenadležnog Arbitražnog vijeća Međunarodne Trgovinske Komore u Parizu, uprkos činjenici da u Ugovoru zaključenom dana 01.04.2008. godine između JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ i „Strabag“ AG, Austrija (dalje: Strabag), nije bila definisana institucija tj. ugovorena arbitraža pred kojom bi se vodio arbitražni spor, Regionalnom vodovodu je naložena isplata 11,9 miliona eura i pripadajuća kamata. Žiro-računi Regionalnog vodovoda su blokirani dana 14.08.2018. g. i Strabag je do 23.11.2018. godine prinudno naplatio 2.694.018,00 €.

Blokadom žiro-računa Regionalnog vodovoda od strane „Strabag“ AG ugroženo je ne samo redovno poslovanje Regionalnog vodovoda, već je apsolutno ugrožen i državni interes, odnosno stabilnost državnog budžeta zbog izdatih garancija Vlade Crne Gore po kreditima međunarodnih finansijskih institucija (Svjetske banke, EBRD, Erste banke) za izgradnju regionalnog vodovodnog sistema.

Naime, Regionalni vodovod se, pored problema u planiranju vezanog za nepredvidivost hidrološkog stanja u narednoj godini koja snažno utiče na količine vode koje će biti isporučene, i dalje susreće sa nerealnim planiranjem ViK-ova koje se zasniva na minimalnim količinama vode koje će preuzeti, iako se iz statističke podloge u posljednjih sedam godina jasno pokazuje da će ViK-ovi i u 2019. godini najvjerojatnije preuzeti veće količine vode od onih koje su precizirane u ugovorima. Pored ove vrste problema, ta poslovna praksa ViK-ova negativno utiče i na tehničko-

Godišnji plan rada za 2019. godinu

tehnološke režime rada RVS, jer takva dodatna nepredvidivost zahtijeva uvećano angažovanje resursa Regionalnog vodovoda kada je u pitanju održavanje, sklapanje ugovora sa CEDIS i EPCG i ukupan operativni rad sistema.

Dakle, na strani prihoda koji će dominantno opredjeljivati finansijski rezultat i u 2019. godini, su prihodi od prodaje vode lokalnim vodovodnim preduzećima i prihodi od posebne naknade na investicije za izgradnju objekata na teritoriji opština Crnogorskog primorja. U tom kontekstu ukupni prihodi planiraju se na bazi, kako je to naznačeno, ugovorenih količina vode, a imajući u vidu činjenicu da je 2018. godina bila jedna od povoljnijih hidroloških godina u dužem vremenskom intervalu te, stoga, realno je očekivati da se u 2019. godini ViK-ovima isporuče količine vode kao u 2018. godini, što će, uz gore pomenuto zadržavanje postojećih cijena, usloviti slične prihode po tom osnovu u odnosu na tekuću godinu. Stoga, prilikom izrade Finansijskog plana, kao osnov su uzeti potpisani ugovori sa šest vodovodna preduzeća uvećani za cca 10% i procjena svih prihoda i troškova poslovanja uz analizu efekata novih zakonskih rješenja koja utiču na prihode, ali i troškove poslovanja. Sa druge strane, kao što je već i naglašeno, realno je očekivati da će sva vodovodna preduzeća na Crnogorskom primorju i u toku 2019. godine preuzeti veće količine vode od ugovorenih, što će vjerovatno dovesti i do povećanja prihoda i drugačijeg poslovnog rezultata u odnosu na planirani, ali je neodgovorno projektovati rezultat samo na osnovu očekivanja.

Jedini izuzetak predstavlja planirana isporuka vode za opštinu Herceg Novi, koja je, godinama unazad, bila zasnovana na ugovoru za 6-mjesečno preuzimanje vode i tome odgovarajućoj cijeni vode.

3.1. Prihodi

3.1.1. Prihodi od prodaje vode

Planirani prihodi po osnovu isporuke vode kvantificirani su na osnovu važećih ugovora sa lokalnim vodovodnim preduzećima u kojima su definisane minimalne količine vode koje će ViK-ovi preuzimati iz RVS-a u 2019. godini i prikazani su u tabeli koja slijedi.

Opis	Ostvareni prihodi 2017. g.	Procjena ostvarenja 2018. g.	Plan za 2019.g. na osnovu važećih ugovora	Index
				(4/3)
1	2	3	4	5
JP „Vodovod“ Budva	1.387.344,00	1.280.000,00	1.110.000,00	0,87
JP „Vodovod“ Kotor	645.495,00	733.000,00	570.000,00	0,78
JP „Vodovod“ Tivat	729.582,00	662.000,00	560.000,00	0,85
JP „Vodovod“ Bar	439.694,00	414.000,00	390.000,00	0,94
JP „Vodovod“ Ulcinj	222.201,00	177.000,00	170.000,00	0,96
JP „Vodovod“ Herceg Novi	140.248,00	104.000,00	100.000,00	0,96
Ukupno	3.564.564,00	3.370.000,00	2.900.000,00	0,86

Tabela 3.1: Planirani prihodi od isporuke vode za 2019. godinu

Prihodi od isporuke vode su planirani na osnovu zaključenih Ugovora o isporuci vode iz 2016. godine sa Vik-ovima Kotora, Tivta, Budve, zatim Ugovora zaključenim sa Vik Bara iz 2017.godine kao i Aneksa br. 1 na Ugovor sa Vik- Tivat, zaključenim u istom periodu, i Ugovora zaključenim sa Vik Ulcinj i Vik Herceg Novi iz 2018. godine .

Godišnji plan rada za 2019. godinu

Fakturisanje za isporučene količine vode vrši se po Odluci Vlade Crne Gore iz 2016. godine po sljedećim cijenama: 0,37€/m³ za isporuku vode koja se vrši kontinuirano, tj. bez prekida u toku cijele godine, 0,52 €/m³ za periodičnu isporuku vode koja se vrši neprekidno najmanje šest mjeseci u toku kalendarske godine i 0,74€/m³ za periodičnu isporuku vode koja se vrši neprekidno u periodu kraćem od šest mjeseci, ali ne i kraćem od tri mjeseca.

Neophodno je podsjetiti na činjenicu da je Vlada preuzela obavezu da se obezbijede dovoljne količine vode za luksuzni turistički kompleks Portonovi u Kumboru. Napominjemo da je Regioanalni vodovod, do sada, iz sopstvenih izvora dodatno obezbjedilo 260.000 eura za rekonstrukciju dijela starog cjevovoda u dužini od oko 720 m, neophodnog za realizaciju projekta povezivanja opštine Herceg Novi na RVS što je realizovano u toku 2016. godine, kao i oko 90.000,00 eura za potrebe izrade projektne dokumentacije.

3.1.2. Prihodi od posebne naknade na investicije za izgradnju objekata na teritoriji opština Crnogorskog primorja

Prihodi po osnovu posebne naknade na investicije za izgradnju objekata na teritoriji opština Crnogorskog primorja, koji su tokom prethodnog perioda predstavljali oko 50% ukupnih prihoda preduzeća, prevashodno zavise od spoljnih faktora, tj. faktora koji su pod minimalnim uticajem ovog JP-a.

Imajući u vidu izmjene zakonske regulative u dijelu ukidanja prihoda od doprinosa na hotele sa pet i više zvjezdica, kao i smanjenja naknade za hotele sa 4 zvjezdice na 50%, jasno je da se u 2019. godini očekuje pad prihoda po ovom osnovu.

U organizacionom dijelu posla na praćenju obaveza koje se odnose na obračun naknade za izgradnju regionalnog vodovoda, u 2019. godini nastavitiće se sa trendom digitalizacije, kako izvršenih obračuna, tako i kontrole naplate.

U cilju maksimiziranja prihoda po ovom osnovu, nastaviće se započete aktivnosti na poboljšanju naplate predmetne naknade za investitore svih izgrađenih objekata koji nijesu realizovali ovu obavezu, što podrazumijeva nastavak intenzivne komunikacije sa lokalnim sekretarijatima za urbanizam, Ministarstvom održivog razvoja i turizma, kao i Upravom za inspekcijske poslove. Posebnu pažnju treba posvetiti objektima koji su dobili građevinske dozvole u periodu 2008-2011. godine, kada nije postojala obaveza investitora da plate posebnu naknadu, već se pomenuta naknada morala izmirivati pri podnošenju zahtjeva za izdavanje upotrebne dozvole. Takođe, činjenica je da je značajan broj objekata za koje su izdate građevinske dozvole u pomenutom periodu, davno izgrađen, da su ti objekti već u upotrebi, ali da investitori nijesu izmirili sve obaveze, što se ne odnosi samo na posebnu naknadu, već i na naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta koja pripada lokalnim samoupravama. U proteklom periodu, shodno potpisanom Protokolu o saradnji sa Upravom za inspekcijske poslove vršena je kontrola izdatih građevinskih dozvola u periodu 2008 - 2011. godine i protiv investitora koji su započeli upotrebu objekta bez prethodno pribavljene upotrebne dozvole, sprovedene su zakonski propisane kaznene mjere. U 2019. godini, intezivno će se nastaviti sa kontrolom i ostalih objekata, jer se na ovaj način u značajnoj mjeri može poboljšati popunjavanje ne samo budžeta Regionalnog vodovoda i lokalnih samouprava, već, preko kaznenih odredbi Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata, i državnog budžeta.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

Kako je to gore navedeno, kao jedan od spoljnih faktora koji značajno mogu uticati na obim obračuna naknade je, već pomenuti, zakonodavni okvir. Sa stanovišta aktuelnog zakonodavnog okvira, ovdje je značajno napomenuti i Zakon o planiranju prostora i izgradnji objekata kojim su izvršene određene izmjene u smislu izdavanja građevinskih dozvola, odnosno prijave gradnje za objekte u odnosu na prethodno rješenje, pa je za očekivati da će se ove izmjene odraziti i na obračun posebne naknade. Takođe, Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata propisuje se i legalizacija neformalnih objekata. Treba napomenuti da je, shodno Zakonu, predviđeno da investitori neformalnih objekata imaju rok od 10 do 20 godina za uplatu svojih obaveza prema lokalnim samoupravama tj. državi, dok će se prema ovom JP plaćanje će vršiti u 36 mjesečnih rata.

U 2016. godini, donešen je i novi Zakon o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja kojim je definisana naplata naknade do 31.12.2027. godine, što je jako značajno radi redovnog izmirenja obaveza kod međunarodnih finansijskih institucija.

Svi ovi faktori zajedno, ipak upućuju na činjenicu da se u 2019. godini može očekivati pad prihoda JP po osnovu naknade na investicije na Crnogorskom primorju (od čega 20% ide u bužet lokalnih organa uprave) tako da je ovaj prihod projektovan na iznos od 3.000.000,00 eura, dok prihodi od posebne naknade po osnovu legalizacije objekata nijesu uzeti u obzir, jer u trenutku pravljenja ovog plana nema jasnih pokazatelja o očekivanom broju objekata na teritoriji Crnogorskog primorja koji će biti legalizovani.

Ostvareni i planirani prihodi od posebne naknade na investicije dati su u narednoj tabeli:

OPŠTINE	Ostvareno 31.12.2017. god. (eura)	Procjena ostvarenja za 2018.god. (eura)	Plan za 2019. god. (eura)
Tivat	864.823,00	1.450.000,00	950.000,00
Kotor	428.450,00	120.000,00	200.000,00
Herceg Novi	434.813,00	530.000,00	350.000,00
Budva	1.108.709,00	1.200.000,00	1.000.000,00
Bar	322.947,00	400.000,00	300.000,00
Ulcinj	250.099,00	350.000,00	200.000,00
Ukupno:	3.409.841,00	4.050.000,00	3.000.000,00

Tabela 3.2: Ostvareni i planirani prihodi od posebne naknade

3.2. Rashodi

Plan rashoda bazira se na procjeni troškova koji će biti ostvareni u 2019. godini, planiranim programskim aktivnostima, kao i realno očekivanim troškovima neophodnim za poslovanje Regionalnog vodovoda. Učešće pojedinačnih troškova u ukupnim rashodima u Finansijskom planu dato je i u poređenju sa procjenom u 2018. godini i kroz procentualno učešće pojedinačnih troškova u ukupnim rashodima u 2019. godini. U nastavku se komentarišu najznačajniji troškovi.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

U strukturi troškova najveća stavka se odnosi na troškove amortizacije koji čine 35 % ukupih planiranih troškova i u odnosu na 2018. godinu je na praktično istom nivou, zatim slijede troškovi zarada, naknada i ostalih ličnih prihoda koji u ukupno planiranim rashodima za 2019. učestvuju sa 22%.

Zbog smanjenog obima planirane proizvodnje vode u 2019. godini u odnosu na procjenu ostvarenja fizičkog obima proizvodnje vode u 2018. godini, troškovi naknade za korišćenje voda planirani su na manji iznos u odnosu na procjenu ostvarenja u 2018. godini i, sljedstveno tome, nose i manje učešće u ukupnim rashodima. Sljedstveno tome, troškovi za rješavanje stambenih potreba zaposlenih nisu planirani u 2019. godinu.

U grupi finansijskih rashoda za 2019. godinu obuhvaćeni su troškovi kamata koje je JP u obavezi da plati po osnovu tri dugoročna kredita i to kredita dobijenog od Evropske banke za obnovu i razvoj, Svjetske banke i Erste banke i ta obaveza ukupno iznosi cca 180.000,00 EUR (na istom je nivou kao i procjena ostvarenja rashoda po tom osnovu u 2018. godini dok relativno učešće tih rashoda u ukupno projektovanim rashodima za 2019. godinu iznosi cca 3 %).

Neophodno je napomenuti da će finansijski rashodi, prvenstveno troškovi kamata vjerovatno biti veći iz razloga jer se, u toku 2019.godine, planira zaključenje ugovora o kreditiranju sa poslovnim bankama u iznosu od 11 miliona €, koji će biti obezbijeđeni bezuslovnim i neopozivim jemstvom izdatim od strane Vlade Crne Gore, a koje će biti raspoloživo od 01.01.2019. godine, odnosno danom primjene Zakona o budžetu Crne Gore za 2019. godinu, i time obezbijediti skidanje blokade žiro računa Regionalnog vodovoda i nastavilo normalno funkcionisanje ovog preduzeća.

Takođe, za 2019. godinu kroz moguću realizaciju kreditnog aranžmana sa EBRD uz veoma povoljne uslove finansiranja, a uz obezbjeđenje bezuslovnog i neopozivog jemstva izdatog od strane Vlade Crne Gore, a koje će biti raspoloživo od 01.01.2019.godine, planirana je realizacija sljedećih projekata:

1. spajanje opštine Herceg Novi na regionalni vodovodni sistem izgradnjom 3,2 km cjevovoda na teritoriji opštine Tivat;
2. početak izgradnje 2. faze regionalnog vodovodnog sistema postavljanjem novog cjevovoda od Budve ka Tivtu u dužini od oko 14 km, čime će se kapacitet za opštine Tivat, Kotor i Herceg Novi povećati sa sada raspoloživih 330 na do 750 litara u sekundi;
3. rješavanje višedecenijskog problema izazvanog nepostojanjem sekundarne vodovodne i kanalizacione mreže u opštini Bar na prostoru Dobrih Voda i Velikog Pijeska gdje postoji oko 20.000 objekata za individualno stanovanje koji nemaju vodu za piće u svojim domovima.

Svi ostali indikatori jasno ukazuju da se u 2019. godini planira veći obim aktivnosti na održavanju sistema, dodatnoj obuci i stručnom usavršavanju kadrova, intenzivnijim aktivnostima na benčmarkingu i uvođenju viših standarda poslovanja kao i snažnijem promotivnom nastupu i jačanju inteziteta aktivnosti u odnosima sa javnošću.

Zbog dobrih poslovnih rezultata i veoma povoljnog gotovinskog toka, Regionalni vodovod će nastaviti sa urednim otplatama glavnice kredita i sa izvršavanjem drugih obaveza.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

3.3. Kreditne obaveze

Kako je poznato, izgradnja RVS je finansirana sredstvima iz domaćih izvora, ali i kredita međunarodnih finansijskih institucija.

Regionalni vodovod je za potrebe izgradnje RVS kreditno zaduženo u ukupnom iznosu od oko 36,4 miliona eura glavnice za koje je garanciju izdala Vlada Crne Gore (navedeni iznos varira u odnosu na valutna kretanja). Struktura obaveza po izvorima kreditiranja (glavnica) u toku 2019. godine daje se u narednom tabelarnom pregledu:

R. B.	Opis	Glavnica 24.02.2019. (eur)	Glavnica 15.04.2019. (eur)	Glavnica 30.04.2019. (eur)	Glavnica 24.08.2019. (eur)	Glavnica 15.10.2019. (eur)	Glavnica 30.10.2019 (eur)
1	Evropska banka za obnovu i razvoj	750.000,00			750.000,00		
2	Svjetska banka		350.000,00			350.000,00	
3	Erste banka			130.538,71			130.538,71

Tabela 3.3: Obaveze po osnovu otplate glavnice u 2019. godini

U toku 2019. godine na naplatu dolaze dvije rate kredita Evropske banke za obnovu i razvoj, i to 24. februara i 24. avgusta, u iznosu od po 750.000,00 eura, na ime glavnice duga. Navedenom iznosu treba dodati i troškove kamate u iznosu od cca 100.000,00 eura .

U toku 2019. godine, na naplatu dolaze dvije rate kredita dobijenog od Svetske banke, i to 15. aprila i 15. oktobra u iznosu od po cca 350.000,00 eura.

Na naplatu dolaze i dvije rate kredita Erste banke i to 30. aprila i 30. oktobra 2018. godine od po 130.538,71 eura i kamata u ukupnom iznosu od 74.865,79 eura, a koja se plaća mjesečno.

Kredit kod Erste banke je prijevremeno otplaćen 01.06.2018. godine, u iznosu od 4.000.000,00 eura, pa po tom osnovu su smanjeni troškovi kamata u 2018. godinu u iznosu od 81.515,57 eura.

Regionalni vodovod će zaključno sa 2018. godinom platiti iznos od 23.481.236,06 eura po osnovu obaveza po navedenim kreditima, što je po godinama dato u tabeli koja slijedi:

Godišnji plan rada za 2019. godinu

Godina	Iznos otplaćenih kreditnih obaveza (eur)
2011	1.490.004,59
2012	1.925.598,12
2013	2.777.450,24
2014	2.713.884,98
2015	2.854.796,52
2016	2.754.488,75
2017	2.085.663,48
2018	6.879.350,38
UKUPNO	23.481.236,06

Tabela 3.4: Izmirene obaveze po osnovu kredita zaključno sa 2018. godinom

Dakle, Regionalni vodovod je zadužen po osnovu tri kredita dobijenih od: Svjetske banke, Evropske banke za obnovu i razvoj i Erste banke.

Obaveze (glavnica i kamata) po kreditu Evropske banke za obnovu i razvoj broj 36875, koje očekujemo u toku 2019. godine, iznose cca **1.600.000,00 €**.

Obaveze po kreditu Svjetske banke broj 4322 - MOT, planirane za 2019 godinu, iznose cca **700.000,00€**.

Obaveze (glavnica i kamata) po kreditu Erste banke planirane za 2019. godinu, iznose **335.207,12 €** i značajno su smanjene jer je aneksom dugoročnog kredita vraćen iznos glavnice od 4 miliona € dana 01.06.2018.godine, čime je Regionalni vodovod u značajnoj mjeri smanjio iznos po osnovu obaveza po dugoročnim kreditima.

3.4. Finansijski plan

A.1. Prihodi iz tekućeg poslovanja u 2018. godini

KLASA/ RB	ELEMENTI	Procjena ostvarenja u 2018.g (€)	Planirano za 2019.g. (€)	Index 2019/ 18	% učešća u ukupnim prihodima /2019
I	PRIHODI (6)	7.540.000,00	5.970.000,00	0,79	
1	POSLOVNI PRIHODI (60)	7.420.000,00	5.900.000,00	0,80	0,99
1.1	Prihodi od prodaje robe na domaćem tržištu (prodaja vode)	3.370.000,00	2.900.000,00	0,86	0,49
1.2	Prihodi od subvencija, dotacija (prihodi od naknade za investicije)	4.050.000,00	3.000.000,00	0,74	0,50
2.	Finansijski prihodi	100.000,00	50.000,00	0,50	0,01
3.	Ostali prihodi	20.000,00	20.000,00	1,00	0,00

Godišnji plan rada za 2019. godinu

B. RASHODI

B.1 RASHODI IZ TEKUĆEG POSLOVANJA U 2018 GODINI

KLASA/ RB	ELEMENTI	Procjena ostvarenja u 2018	Planirano za 2019.g.	Index 2019/ 18	% učešća u ukupnim rashodima /2019
II	RASHODI (5)	7.513.350,00	5.321.900,00		
1	POSLOVNI RASHODI	4.331.250,00	4.880.900,00	1,13	0,90
	TROŠKOVI(51, 52, 53, 54, 55)				
1.1	Troškovi električne energije	489.200,00	450.000,00	0,92	0,08
1.2	Troškovi goriva, ulja i maziva (Plan JN 14.500+2.000)	11.400,00	16.500,00	1,45	0,00
1.3	Troškovi nabavke HTZ opreme (Plan JN 3.500)	2.700,00	3.500,00	1,30	0,00
1.4	Troškovi nabavke hlora (baždarenje boca za hlor), servis hlorne stanice na R. Đurmani i nabavka laboratorijske opreme (Plan JN 10.000+20.000+14.900)	35.500,00	44.900,00	1,26	0,01
1.5	Troškovi nabavke kaustične sode i servis laboratorijske opreme (Plan JN 10.000+3.500)	0,00	13.500,00	0,00	0,00
1.6	Troškovi materijala (potrepština) za potrebe preduzeća (dozatori za piće, sokovi, čaj, higijena i sl, kafa) (Plan JN 10.000+2.000)	8.000,00	12.000,00	1,50	0,00
1.7	Troškovi kancelarijskog materijala (Plan JN 12.500)	5.000,00	12.500,00	2,50	0,00
1.8	Troškovi nabavke alata (ručni, električni, vodinstalaterski itd) (Plan JN 2.000)	1.800,00	2.000,00	1,11	0,00
1.9	Troškovi usluga bezbjedonosnog nadzora (Plan JN 70.000)	0,00	70.000,00	0,00	0,01
1.10	Troškovi održavanja računara i održavanje fotokopira (Plan JN 4.500+10.000)	6.500,00	14.500,00	2,23	0,00
1.11	Troškovi održavanja i servisa i registracije i osiguranja putničkih vozila (Plan JN 12.500+5.000)	12.000,00	17.500,00	1,46	0,00
1.12	Troškovi održavanja hidro-mašinske i elektro opreme, lifta, sistema klimatizacije, PP aparata, sanacije GRP cjevovoda, interventno održavanje i usluge DDD (Plan JN 70.000+80.000+3.000+10.000+2.000 + + 8.000+28.500+6.000)	40.000,00	207.500,00	5,19	0,04

Godišnji plan rada za 2019. godinu

KLASA/ RB	ELEMENTI	Procjena ostvarenja u 2018	Planirano za 2019.g.	Index 2019/ 18	% učešća u ukupnim rashodima /2019
1.13	Troškovi projektovanja i izgradnje vodovodne infrastrukture u opštinama Crnogorskog primorja (Plan JN 25.000+25.000)	0,00	50.000,00	0,00	0,01
1.14	Troškovi čišćenja i mjerenja izdašnosti izvorišta (Plan JN 7.000+8.000)	14.500,00	15.000,00	1,03	0,00
1.15	Troškovi geodetskog osmatranja objekata (Plan JN 10.000)	4.000,00	10.000,00	2,50	0,00
1.16	Troškovi usluga ispitivanja kvaliteta vode / laboratorijske analize (Plan JN 40.000)	30.000,00	40.000,00	1,33	0,01
1.17	Troškovi transportnih usluga (avio karte), usluga putničkih agencija, hotelskog smještaja, restoranske usluge (Plan JN 40.000)	35.800,00	40.000,00	1,12	0,01
1.18	Troškovi štampe, izrada reklamnog materijala (Plan JN 30.000+2.000)	28.000,00	32.000,00	1,14	0,01
1.19	Troškovi ekspertske usluge: ispitivanje uslova radne sredine, uknjižba imovine, uvođenje standarda poslovanja, zdravstveni pregled zaposlenih, procjena imovine, revizija finansijskih iskaza (Plan JN 3.000+14.000+10.000+2.000+5.000+10.000)	37.500,00	44.000,00	0,98	0,01
1.20	Troškovi advokatskih usluga (Plan JN 50.000)	7.500,00	50.000,00	0,00	0,01
1.21	Troškovi nabavke dnevne štampe, usluge marketinga i snimanje i distribucija video i foto priloga (Plan JN 5.000+14.000+14.000)	27.300,00	33.000,00	1,21	0,01
1.22	Troškovi usluga organizovanja konferencije i prevodilačke usluge (Plan JN 20.000+5.000)	27.500,00	25.000,00	0,91	0,00
1.23	Troškovi fiksne i mobilne telefonije, održavanje softverskih paketa (Plan JN 4.500+12.500+3.000)	18.000,00	20.000,00	1,11	0,00
1.24	Troškovi naknade za korišćenje voda	150.000,00	125.000,00	0,83	0,02
1.25	Troškovi bankarskih provizija	8.100,00	10.000,00	1,23	0,00
1.26	Troškovi rezervisanja za sudske sporove	5.000,00	10.000,00	2,00	0,00
1.27	Troškovi za rješavanje stambenih potreba	0,00	100.000,00	0,00	0,02
1.28	Troškovi stipendija	18.700,00	25.000,00	1,34	0,00
1.29	Troškovi kolektivnog osiguranja zaposlenih (obavezno i DZO)	2.100,00	2.500,00	1,19	0,00
1.30	Sudski troškovi, sudske i administrativne takse, vještačenja i izvršne sudske odluke	29.000,00	5.000,00	0,17	0,00
1.31	Troškovi društveno odgovornog poslovanja (Sponzorstva, donacije, pomoći itd.)	19.500,00	25.000,00	1,28	0,00
1.32	Troškovi amortizacije	1.900.000,00	1.900.000,00	1,00	0,35

Godišnji plan rada za 2019. godinu

KLASA/ RB	ELEMENTI	Procjena ostvarenja u 2018	Planirano za 2019.g.	Index 2019/ 18	% učešća u ukupnim rashodima /2019
1.33	Troškovi zarada sa porezima i doprinosima	1.156.850,00	1.200.000,00	1,04	0,22
1.34	Troškovi naknada Upravnom odboru	35.000,00	35.000,00	1,00	0,01
1.35	Troškovi agencije za zapošljavanje	110.000,00	120.000,00	1,09	0,02
1.36	Ostali troškovi	54.800,00	100.000,00	1,82	0,02
2	FINANSIJSKI RASHODI(56)	2.932.100,00	265.000,00	0,09	0,05
2.1	Troškovi kamata	2.850.000,00	180.000,00	0,06	0,03
2.2	Ostali finansijski rashodi	82.100,00	85.000,00	1,04	0,02
3	ODLOŽENI PORESKI RASHODI	250.000,00	250.000,00	1,00	0,05
III	NETO REZULTAT (99)	26.650,00	574.100,00	21,54	

Godišnji plan rada za 2019. godinu

4. PLAN AKTIVNOSTI SEKTORA ZA PRAVNE I ADMINISTRATIVNE POSLOVE

4.1. - Zastupanje JP

U 2018.godini Sektor za pravne i administrativne poslove je zastupao Regionalni vodovod u 28 sudskih postupaka u kojima je Regionalni vodovod bilo stranka a, s obzirom na broj nezavršenih predmeta i prosječni godišnji priliv predmeta, pretpostavka je da će i u 2019.godini u radu sektora biti 30-ak predmeta.

U 2018.godini vođeno je i:

- 1) završeno je 16 sudskih postupaka;
- 2) nije pravosnažno završeno 12 sudskih postupaka, i to:
 - 3 parnice kod Privrednog suda Crne Gore - parnica „Lovćeninvest“ AD protiv Regionalnog vodovoda pokrenuta 1999.godine, parnica „JR-ROCKS“ doo Budva protiv Regionalnog vodovoda i drugih tuženih pokrenuta 2014.godine, parnica JP „Vodovod i kanalizacija“ Ulcinj protiv Regionalnog vodovoda pokrenuta 2018.godine;
 - parnica kod drugostepenog Apelacionog suda Crne Gore po tužbi Regionalnog vodovoda protiv DOO „Vodovod i kanalizacija“ Bar u kojoj je prvostepeni Privredni sud Crne Gore usvojio tužbeni zahtjev u cjelosti;
 - 4 postupka kod osnovnih sudova - parnica kod Osnovnog suda u Podgorici po tužbi Šišević Dragana i drugih tužilaca protiv Regionalnog vodovoda, vanparnični postupak kod Osnovnog suda u Podgorici radi određivanje naknade za eksproprisane nepokretnosti - Radinović i Mirotići protiv Regionalnog vodovoda, parnica kod Osnovnog suda u Kotoru po tužbi Opštine Kotor protiv Regionalnog vodovoda i parnica kod Osnovnog suda u Baru po tužbi Nilović Tatjane protiv Regionalnog vodovoda);
 - 2 parnice kod Višeg suda u Podgorici (drugostepeni sud) – parnica po tužbi Jokić Branka protiv Regionalnog vodovoda i „Integral Inženjering“ Laktaši u kojoj je Osnovni sud u Kotoru (prvostepeni sud) djelimično usvojio tužbeni zahtjev i parnica po tužbi DOO Sinegorije Bar protiv Regionalni vodovod u kojoj je Osnovni sud u Kotoru (prvostepeni sud) odbio tužbeni zahtjev;
 - izvršni postupak kod Privrednog suda Crne Gore u drugom stepenu po prigovoru protiv prvostepenog rješenja tog suda kojim je odbijen predlog Štrabag AG Beč za naplatu zatezne kamate za dio duga utvrđenog odlukom arbitražnog suda Međunarodne trgovinske komoru u Pariz koja je donesena u sporu između Strabag AG Beč i Regionalni vodovod;
 - prekršajni postupak kod Suda za prekršaje u Budvi.

Osim toga u 2018.godini je pokrenut, a nije završen postupak kod Ustavnog suda Crne Gore po ustavnoj žalbi Regionalnog vodovoda protiv Rješenja Vrhovnog suda Crne Gore od 13.06.2018. godine kojim je odbačena revizija Regionalnog vodovoda protiv rješenja Apelacionog suda Crne Gore kojim je priznata odluka arbitražnog suda Međunarodne trgovinske komoru u Parizu donesena u sporu između Štrabag i Regionalnog vodovoda.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

U 2019.godini nastaviće se zastupanje u navedenim nezavršenim postupcima i u postupcima pokrenutim u toj godini. Osim toga, Sektor za pravne i administrativne poslove će zastupati Regionalni vodovod u postupcima izvršenja kod javnih izvršitelja, upravnim postupcima kod organa državne i lokalne uprave, itd.

4.2. Uknjižba imovine

U toku izgradnje RVS izgrađeno je više od 400 građevinskih objekata i preko 130 km cjevovoda, na oko 1000 katastarskih parcela, u više desetina katastarskih opština u sedam administrativnih opština i u prethodnom periodu je izvršeno niz aktivnosti na upisu izgrađene infrastrukture i pripadajućeg zemljišta, kao i upisu službenosti na parcelama koje su bile predmet nepotpune eksproprijacije u katastar nepokretnosti. Do donošenja ovog plana dana sprovedeno je više od 90 % postupaka za uknjižbu nepokretnosti, a pokrenuti su i postupci za uređenje listova nepokretnosti u skladu sa Zakonom o državnoj imovini.

U 2019.godini će se nastaviti aktivnosti na upisu nepokretnosti i službenosti i sprovedeće se radnje koje su uslov za uknjižbu nepokretnosti (parcelacija zemljišta, geodetsko snimanje zemljišta i objekata, itd.).

4.3. Aktivnosti na izradi propisa

Sektor za pravne i administrativne poslove će pripremati radni materijal za donošenje propisa od značaja za poslovanje Regionalnog vodovoda.

Nastaviće se aktivnosti na usaglašavanju Zakona o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja i Uredbe o načinu obračuna posebne naknade na investicije za izgradnju ili rekonstrukciju objekata na Crnogorskom primorju ("Službeni list CG" broj 16/17) sa novim Zakonom o planiranju prostora i izgradnji objekata ("Službeni list CG", br. 64/17, 44/18).

Takođe će se nastaviti aktivnosti na izradi podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja koje treba da donese Ministarstvo održivog razvoja i turizma (Pravilnik kojim treba razraditi elemente za određivanje cijena usluga regionalnog vodosnabdijevanja, odnosno cijena vode koja se isporučuje iz RVS i utvrditi metodologiju za određivanje tih cijena...). Osim toga radiće se na izradi drugih propisa (Zakon o vodnim uslugama i dr.)

Kako je Zakonom o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja predviđeno je propisivanje Opštih uslova isporuke vode nakon transformacije JP u DOO, to je pripremljen je nacrt istih, a u 2019.godini će se izraditi konačni predlog Opštih uslova isporuke vode.

4.4. – Transformacija JP

Sektor za pravne i administrativne poslove će u 2019. godini nastaviti aktivnosti na transformaciji Javnog preduzeća „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ u privredno društvo u skladu sa

Godišnji plan rada za 2019. godinu

Zakonom o regionalnom vodosnabdijevanju Crnogorskog primorja („Službeni list CG“ broj 56/16).

Regionalni vodovod je shodno Odluci o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ ("Službeni list CG", broj 79/17), u saradnji sa Ministarstvom održivog razvoja i turizma i Sekretarijatom za zakonodavstvo, izradio predlog statuta privrednog društva. Nakon donošenja i stupanja na snagu statuta privrednog društva i imenovanja odbora direktora, izvršiće se izbor izvršnog direktora i upis društva u Centralni registar privrednih subjekata Poreske uprave Crne Gore. Sektor za pravne i administrativne poslove će pripremiti dokumentaciju za registraciju društva.

Sektor za pravne i administrativne poslove će izraditi ugovore o radu koje društvo treba da zaključi sa zaposlenima nakon registracije.

Odlukom o osnivanju društva sa ograničenom odgovornošću „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ je, pored donošenja statuta, predviđeno donošenje drugih opštih akata društva u roku od 12 mjeseci od dana upisa društva u Centralni registar privrednih subjekata. Društvo treba da donese niz opštih akata od kojih su najznačajniji:

- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta,
- Kolektivni ugovor društva ili Pravilnik o radu i Pravilnik o zaradama i drugim primanjima,
- Pravilnik o zaštiti zdravlja na radu,
- Pravilnik o kancelarijskom poslovanju,
- Pravilnik o rješavanju stambenih potreba,
- Kodeks ponašanja,
- Vodič za pristup informacijama u posjedu društva,
- Pravila obrade i zaštite podataka o ličnosti, itd.

Sektor za pravne i administrativne poslove će nastaviti započete aktivnosti na izradi tih opštih akata društva.

4.5. Ostali poslovi

U Sektoru za pravne i administrativne poslove će se u 2019.godini obavljati ostali redovni poslovi iz djelokruga sektora, odnosno:

- poslovi iz oblasti rada - priprema pojedinačnih akata za zaposlene, prijavljivanje i odjavljivanje zaposlenih kod Poreske uprave Crne Gore, vođenje evidencija iz oblasti rada, itd;
- pravno-administrativni poslovi za upravni odbor (izrada odluka, zapisnika sa sjednica i službenih zabilješki o donošenju odluka upravnog odbora elektronskim putem, priprema materijala za sjednice, itd);
- aktivnosti u upravnim postupcima koje sprovodi JP (postupci po zahtjevima za slobodan pristup informacijama, postupci javnih nabavki, itd.);
- aktivnosti na izradi opštih akata, planova i izvještaja, ugovorne dokumentacije i drugih dokumenata JP;
- aktivnosti na upisu nepokretnosti i službenosti u katastar nepokretnosti;

Godišnji plan rada za 2019. godinu

- poslovi odabira arhivske građe i izlučivanje bezvrijednog registratorskog materijala;
- aktivnosti na rješavanju imovinsko-pravnih odnosa u vezi sa realizacijom razvojnih projekata JP;
- aktivnosti na valorizaciji infrastrukture JP koja je ustupljena drugim pravnim licima na korišćenje bez naknade - hidrotehničkog tunela „Sozina“ koji koristi doo „Monteput“, elektroenergetske infrastrukture koju koristi CEDIS, dijela RVS koji je ustupljen na korišćenje lokalnim vodovodnim preduzećima na Crnogorskom primorju 90-ih godina prošlog vijeka, rezervoara „Jelenak“ koji je ustupljen na korišćenje opštini Cetinje (MZ Drušići), itd;
- drugi poslovi iz djelokruga Sektora za pravne i administrativne poslove.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

5. PLAN RADA SLUŽBE ZAŠTITE

U prethodnom periodu urađen je obiman posao na formiranju i uspostavljanju funkcionalne i efikasne službe zaštite. U skladu sa važećom zakonskom regulativnom izrađen je i usvojen Plan zaštite u 15 knjiga, koje detaljno obrađuju sve objekte u okviru RVS, a na koji je Ministarstvo unutrašnjih poslova dalo saglasnost.

Planom zaštite je detaljno obrađeno sadašnje stanje i data procjena ugroženosti. Planom su predviđene mjere poboljšanja koje se odnose na:

1. unaprjeđenje tehničke zaštite objekata,
2. uvođenje patrolne službe,
3. osnivanje Operativnog centra na objektu kod izvorišta Bolje Sestre.

Formirana je i radna grupa zadužena za praćenje sprovođenja aktivnosti iz plana zaštite koja redovno izrađuje izvještaje o realizovanim aktivnostima. Planom zaštite RVS je predviđeno formiranje operativnog centra sa video nadzorom RVS, u okviru kojeg bi se 24 časa vršio nadzor sistema. Takođe, predviđeno je i formiranje patrolne službe koja bi po uspostavljenom planu vršila obilazak i kontrolu izmještenih objekata RVS koji su u ovom trenutku pokriveni mjerama tehničke zaštite. Kao alternativa osnivanju operativnog centra i patrolne službe razrađena je i druga varijanta koja podrazumjeva angažovanje profesionalne zaštitarske firme, koja bi obavljala predmetne poslove. Mišljenje radne grupe je da je opcija angažovanja profesionalne zaštitarske firme prihvatljiva, uz uslov da se nadzor nad operativnim centrom vrši i u sklopu Regionalnog vodovoda, obzirom na važnost ovih aktivnosti.

Sprovođenjem gore navedenih aktivnosti, bez obzira na odabranu varijantu, značajno bi se podigao nivo bezbjednosti RVS, pri čemu procijenjeni nivo godišnjih troškova iznosi oko 70.000 Eura. Takođe, Planom rada za 2018. godinu je bila planirana i investicija na poboljšanju tehničkih mjera obezbjeđenja RVS, ugradnjom nove opreme za nadzor, u okvirnom iznosu od 50.000 Eura. U cilju sprovođenja aktivnosti definisanih Planom zaštite Regionalni vodovod je kod Ministarstva unutrašnjih poslova inicirao i početak saradnje u smislu nabavke Tetra sistema kojim bi se omogućila sigurna komunikacija između vitalnih djelova RVS i u periodima prirodnih nepogoda i više sile. Za ovu aktivnost je bilo neophodno izvršiti nabavku opreme u vrijednosti od oko 25.000 Eura. Međutim, sprovođenje predmetnih aktivnosti je obustavljeno zbog finansijske neizvjesnosti prouzrokovane odlukom Apelacionog suda Crne Gore, kojom je poništena odluka Privrednog suda i usvojena odluka vijeća Međunarodne trgovinske komore u Parizu. Nakon pravosnažnosti predmetne odluke su obustavljene sve aktivnosti koje su predviđale značajnija finansijska sredstva za realizaciju, pa samim tim aktivnost na unapređenju mjera zaštite RVS

U toku 2019. godine se planira ponovno pokretanje aktivnosti koje su bile predviđene za 2018. godinu, ali su obustavljene iz gore navedenih razloga koje je izazvao sudski postupak koji je 2009. godine pokrenuo Strabag Ag.. Regionalni vodovod je već u ovom trenutku obezbijedio značajan stepen mjera fizičke i tehničke zaštite RVS, pri čemu će i u narednom periodu ostati posvećen unapređenju istih, sa uvjerenjem da će se u narednom periodu sve više subjekata koji se bave poslovima javnog vodosnabdijevanja značajnije uključiti u sprovođenje mjera bezbjednosti u jednom od najznačajnijih sektora po zaštitu zdravlja građana.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

6. PLAN NABAVKI

6.1 Plan javnih nabavki

Postupci javnih nabavki planirani u 2019. godini, koji će se realizovati shodno odredbama Zakona o javnim nabavkama, se u velikoj mjeri oslanjaju na stepen realizacije finansijskog plana, te su projektovani u nivou osnovnih potreba za regularno funkcionisanje sistema, dok je razvojna komponenta u određenoj mjeri izdiferencirana, imajući u vidu da je u pripremi realizacija razvojnih projekata u saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj, kao i određeno finansiranje iz pretpristupnih fondova Evropske unije (IPA). Naime, shodno ustaljenoj praksi međunarodnih finansijskih institucija, postupci nabavke koji se sprovode na osnovu međunarodnog sporazuma ili međunarodnog ugovora se realizuju po uputstvima navedenih institucija, što je i prepoznato crnogorskim Zakonom o javnim nabavkama. Stoga, poseban dio ovog poglavlja se odnosi na komentar povodom očekivanog opsega plana nabavki za projekat sa EBRD, odnosno projekte pod IPA programom saradnje.

Analogno uspostavljenoj praksi iz prethodnih godina, preduzeće će i tokom 2019. godine u najvećoj mogućoj mjeri postupke nabavki male vrijednosti razrađivati Planom javnih nabavki, što će Plan činiti detaljnijim i opširnijim, ali, u isto vrijeme, i cjelokupno poslovanje preduzeća transparentnijim. Zakon o javnim nabavkama u dijelu koji se tiče nabavki male vrijednosti, odnosno nabavki čija je procijenjena vrijednost za nabavku roba i usluga manja od 15.000 Eura, tj. nabavki radova čija je procijenjena vrijednost manja od 30.000 Eura, propisuje da naručioc regulišu ove postupke internim Pravilnikom koji se objavljuje na internet stranici preduzeća.

Operativnu komponentu plana javnih nabavki Regionalnog vodovoda za 2019. godinu čine svi oni postupci čija realizacija omogućava normalno funkcionisanje preduzeća tokom poslovne godine i kod kojih je već ustaljena praksa obezbjeđivanja dobavljača roba, radova i usluga putem tenderskih procedura. Plan uključuje otvorene postupke javne nabavke za održavanje elektro i hidro-mašinske opreme, kao i optičkog kabla postavljenog uz cjevovode Regionalnog vodovoda. Ove komponente zajedno čine tehničko jezgro sistema RVS i njihova permanentna funkcionalnost ne smije biti dovedena u pitanje. Postupcima izbora izvođača radova na održavanju sistema se stiču uslovi da preduzeće ima odabrane dobavljače koji će u prvoj fazi nabaviti trenutno nedostajuće rezervne djelove i opraviti uočene nedostatke kroz redovno održavanje sistema, ali, i što je najvažnije, u drugoj fazi vršiti interventno održavanje sistema. Ova posljednja aktivnost podrazumijeva uspostavljanje tzv. 24-časovne „hitne linije“ gdje izvođač ima obavezu da u najkraćem roku po prijavi eventualnog kvara odmah angažuje svoje kapacitete i započne sa opravkom. Na ovaj način postići će se značajno unaprjeđenje sigurnosti sistema, koje je obezbijeđeno jasno definisanim ugovornim obavezama i postojanjem čvrstih ugovornih garancija. U vezi planiranih nabavki rezervnih djelova, treba pomenuti i nabavku opreme za automatsko upravljanje sistemom (SCADA), za koju je predviđen zaseban postupak nabavke. Takođe, u Planu je predviđena i nabavka radova na interventnom održavanju infrastrukture u vlasništvu preduzeća, a koja bi bila realizovana u slučaju nepredviđenih havarijskih situacija koje ne mogu biti sanirane iz postojećih ugovora. Tokom 2019. godine planirana je nabavka i ugradnja mjerača protoka za južni krak sistema, imajući u vidu obaveze koje proističu iz odredbi Zakona o metrologiji.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

Pored tenderskih postupaka za održavanje „većih“ komponenti sistema, u 2019. godini su predviđene redovne aktivnosti na održavanju manjih funkcionalnih cjelina, kao što su hlorna stanica, sistemi klimatizacije, lift, računarska oprema, nabavka opreme za laboratoriju, nabavka hlora i baždarenje boca za hlor, čišćenje vodoizvorišta, preventivne usluge dezinfekcije, dezinsekcije i deratizacije, usluge geodetskog osmatranja objekata, ispitivanje gromobranskih instalacija, elektroinstalacija, dizalica i sudova pod pritiskom, usluge ispitivanja kvaliteta vode i sl. Takođe predviđena je nabavka goriva, ulja i maziva, servis vozila, osiguranja zaposlenih i vozila, održavanja i nabavka kancelarijske opreme, nabavke usluga mobilne telefonije, nabavke usluga štampanja, manji građevinski radovi, nabavka i postavljanje bova-plutača za obilježavanje podvodne infrastrukture, nabavka usluga revizije itd.

Značajan segment Plana javnih nabavki predstavljaju radovi na podizanju bezbjednosti regionalnog sistema vodosnabdijevanja koji obuhvataju nabavku opreme za zaštitu objekata i usluge vršenja bezbjedonosnog nadzora nad objektima Regionalnog vodovoda. Ove aktivnosti predstavljaju nastavak realizacije obaveza po usvojenim Planovima zaštite obavezno šticećenih objekata, kakvi su objekti Regionalnog vodovoda.

Imajući u vidu da se tokom poslovanja preduzeća javlja česta potreba za privremenim i povremenim poslovima, za koje ne postoji potreba za sistematizacijom kroz odgovarajuće opšte akte preduzeća, predviđena je nabavka usluga posredovanja u ustupanju zaposlenih. Ovdje treba naglasiti da se finansijski iznos opredijeljen Planom odnosi na ukupne bruto plate svih ustupljenih zaposlenih, a da je praksa pokazala da je provizija agencije ispod 5 %, od ukupnog iznosa ugovora.

Sa druge strane, Plan javnih nabavki čini i razvojna komponenta preduzeća, koja je zasnovana na strateškim pravcima djelovanja u smislu razvoja osnovne i sporednih djelatnosti. Razvojna komponenta Plana javnih nabavki zahtijeva pažljivije planiranje, i često može biti podložna izmjenama u zavisnosti od više faktora, kao što su varijabilni vremenski okviri sprovođenja, realizacija određenih nepredviđenih preduslova od kojih zavisi izvršenje projekta, promjenljivi finansijski parametri, izmjena legislative itd. Stoga su u Planu javnih nabavki za 2019. godinu predloženi samo postupci nabavki za definisanje inicijalnih preduslova za pokretanje pojedinih razvojnih projekata koji nisu obuhvaćeni projektom sa EBRD i pod IPA programom saradnje, dok će dalja razrada ovih razvojnih projekata kroz Plan nabavki biti definisana u skladu sa dinamikom realizacije.

Kada je u pitanju razvoj osnovne djelatnosti, treba napomenuti da Plan predviđa izradu projekta cjevovoda za potrebe prekomorskog transporta vode preko Luke Bar i poboljšanje lokalne vodovodne infrastrukture na području Crnogorskog primorja, u cilju omogućavanja bolje distribucije vode iz regionalnog vodovodnog sistema.

Kako je izrađenom Studijom valorizacije lokacije „Karuč“ predviđena fazna izrada dokumentacije neophodne za realizaciju projekta izgradnje kamp naselja visoke kategorije „Iskreno zeleno“ na zemljištu Regionalnog vodovoda, to Plan javnih nabavki predviđa nastavak realizacije više komponenti neophodnih za realizaciju ove razvojne ideje.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

6.2 Plan nabavki za projekte sa EBRD i pod IPA programom saradnje

Kako je i navedeno u poglavlju koje se tiče planiranih razvojnih projekata koji će se realizovati u saradnji sa EBRD, prioritet predstavljaju dvije aktivnosti na kojima Regionalni vodovod radi već duži vremenski period, a to su povezivanje opštine Herceg Novi na regionalni vodovodni sistem i početak izgradnje 2. faze regionalnog vodovodnog sistema postavljanjem novog cjevovoda od Budve ka Tivtu u dužini od oko 14 km.

Povezivanje opštine Herceg Novi na regionalni vodovodni sistem, pored izbora izvođača radova na cjevovodu koji je teritorijalno lociran u opštini Tivat, podrazumijeva i odabir stručnog nadzora nad radovima i rendgensku kontrolu zavarenih spojeva. U cilju pripreme za ovaj projekat, Regionalni vodovod je obezbijedio izradu Glavnog projekta, riješio imovinsko-pravne odnose, pribavio građevinsku dozvolu i izvršio sanaciju dijela postojećeg cjevovoda u opštini Tivat. Ukupna vrijednost do sada realizovanih investicija u ovaj dio sistema iznosi oko 400.000 eura koji su obezbijeđeni iz sopstvenih prihoda. Ovaj projekat predstavlja prioritetnu razvojnu djelatnost preduzeća, kojom će se omogućiti trajno povezivanje hercegnovske rivijere na RVS, uključujući obezbjeđenje neophodnih količina vode i za budući vodovodni sistem dijela poluostrva Luštica koji pripada opštini Herceg Novi.

Razvoj turističke privrede, porast broja stanovnika i sve lošija hidrološka situacija tokom ljetnjih mjeseci su prouzrokovali da se dio regionalnog vodovodnog sistema za opštine Tivat, Kotor i Herceg Novi tokom dužeg perioda koristi u punom kapacitetu. S tim u vezi pristupilo se početku realizacije 2. faze izgradnje dijela sistema za navedene opštine kroz izradu Glavnog projekta cjevovoda na dionici Lastva Grbaljska – kružni tok Kotor – Tivat – Radovići, kao i Glavnog projekta cjevovoda od prekidne komore „Prijevor“ do Lastve Grbaljske. Nastavak aktivnosti na realizaciji ove investicije je obuhvaćen projektom sa EBRD i podrazumijeva otpočinjanje građevinskih radova na dijelu sistema od PK „Prijevor“ do Lastve Grbaljske, dok će radovi na izgradnji preostale dionice cjevovoda biti obuhvaćeni izgradnjom bulevara od raskrsnice za plažu Jaz do Aerodroma „Tivat“. Izgradnja saobraćajnog bulevara je dio projekta Direkcije za saobraćaj sa EBRD, a komponenta izgradnje cjevovoda paralelno sa izgradnjom bulevara će omogućiti uštedu od oko 3 miliona eura.

Ne manje značajna je i komponenta projekta sa EBRD koja podrazumijeva početak rješavanja problema nedostatka vodovodne i kanalizacione infrastrukture u naseljima opštine Bar kroz koja prolazi magistralni cjevovod regionalnog vodovodnog sistema. U 2019. godini su planirane inicijalne aktivnosti na izradi dokumentacione osnove za početak realizacije ovog projekta koja treba da obuhvati kompletnu vodovodnu infrastrukturu (rezervoar, sekundarna i tercijalna mreža), kanizacionu infrastrukturu, kao i lokalno postrojenje za prečišćavanje otpadnih voda.

Što se tiče nabavki u okviru Interreg – IPA CBC programa, nabavke će se vršiti u trogodišnjem periodu, shodno planu implementacije koji je podnesen u okviru aplikacije. Imajući u vidu navedeno, u 2019. godini se planira vršenje nabavke opreme za detekciju gubitaka i za vršenje geodetskih mjerenja, nabavka radova na izgradnji mjerno-regulacionog bloka PS „Budva“, kao i nabavka konsultantskih usluga za ispitivanje mogućnosti zahvata dodatnih izvorišta za potrebe proširenja kapaciteta RVS.

Za potrebe vršenja predmetnih nabavki će se izvršiti obuka zaposlenih za sprovođenja postupka nabavke shodno pravilima i procedurama Evropske unije, takozvanih PRAG procedura.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

7. SARADNJA SA MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA ZA POTREBE NABAVKE RADOVA I USLUGA

7.1 Aplikacija u okviru prekograničnog Interreg – IPA CBC Italija-Albanija-Crna Gora programa

Regionalni vodovod je u prethodnim godinama dao poseban značaj kvalitetu vode za piće, a voda iz izvorišta Bolje sestre je najvišeg kvaliteta, kao i pitanju očuvanja kvaliteta vode. U tom smislu se sprovodi redovni monitoring fizičko-hemijskih parametara vode, kao i mikrobiološke analize. Predmetna ispitivanja se vrše od strane interne laboratorije, ali se shodno zakonu vrše i eksterne kontrole kvaliteta vode od strane Instituta za javno zdravlje Crne Gore. U okviru svojih ingerencija, Regionalni vodovod vrši nadzor i obezbjeđenje neposredne zone sanitarne zaštite izvorišta, nadzor uže zone sanitarne zaštite izvorišta i, u skladu sa svojim obavezama i odgovornostima, sprovodi aktivnosti na zaštiti izvorišta Bolje sestre. Takođe, sprovodi se i niz preventivnih aktivnosti, od redovnog čišćenja vodozahvata, do instaliranja automatskih stanica za praćenje pojedinih parametara koji daju indicije o kvalitetu vode.

U narednom periodu su planirane dodatne aktivnosti za praćenje, kontrolu i zaštitu izvorišta od eventualnih loših uticaja, odnosno zagađenja podzemnih voda koje gravitiraju regionalnom izvorištu Bolje sestre. U tom smislu je neophodno naučno utvrditi i potvrditi širu zonu sanitarne zaštite izvorišta, unaprijediti način praćenja parametara kvaliteta podzemnih voda i vode koja se transportuje potrošačima na Crnogorskom primorju, unaprijediti način upravljanja sistemom u vanrednim okolnostima, unaprijediti praćenje i analizu parametara sistema, detekciju i sanaciju gubitaka vode u sistemu. Sve navedene aktivnosti će u konačnom omogućiti značajno poboljšanje praćenja, kontrole i upravljanja rizima po zagađenje podzemnih voda, za koje još uvijek nije utvrđeno konačno slivno područje, a koje može biti i prekogranično (s obzirom da se planinski vijenac sa kojeg dolazi do slivanja oborinskih voda prostire kroz Crnu Goru i Albaniju), ali će se poboljšati efikasnost i način korišćenja podzemnih voda (posebno u smislu racionalnosti u vidu smanjenja gubitaka vode), ali i povećanja energetske efikasnosti prilikom transporta vode duž 130 km dugog sistema.

Imajuću u vidu sve navedeno Regionalni vodovod je u okviru Projekta Interreg – IPA CBC, u saradnji sa Ministarstvom poljoprivrede i ruralnog razvoja, a na inicijativu generalnog direktora Direktorata za vodoprivredu Momčila Blagojevića apliciralo za implementaciju aktivnosti koje će značajno unaprijediti upravljanje rizima u oblasti kvaliteta podzemnih voda i zaštiti izvorišta Bolje sestre, ali i omogućiti unapređenje GIS sistema RVS i bolje praćenje parametara rada RVS. Aplikacija je u saradnji sa partnerima iz Italije (Regione Puglia - Dipartimento dell'Agricoltura e dello Sviluppo Rurale ed Ambientale – Sezione

Godišnji plan rada za 2019. godinu

Risorse Idriche, Acquedotto Pugliese S.p.A. i Regione Molise) i iz Albanije (Bashkia Tirane) podnesena i u načelu prihvaćena od strane Zajedničkog sekretarijata. Predviđeni okvirni budžet za planirane aktivnosti ovog preduzeća iznosi 1.157.560,37 Eura, od čega se 85 % refundira nakon uspješnog sprovođenja planiranih aktivnosti.

Do kraja 2018. godine je neophodno da se izvrši usaglašavanje predloženih budžeta u iznosu od 15 %, pri čemu će se u saradnji sa partnerima iz Italije i Albanije, a uz podršku Kancelarije za evropske integracije Crne Gore, pokušati izdejsstvovati što manje intervencije na predloženom budžetu Regionalnog vodovoda.

U okviru Projekta Interreg – IPA CBC Italija-Albanija-Crna Gora su predložene sledeće aktivnosti:

7.1.1 Aktivnosti za praćenje, kontrolu i zaštitu regionalnog izvorišta Bolje Sestre

Utvrđivanje granica III zone zaštite izvorišta Bolje Sestre

Regionalni vodovod je u fazi planiranja izgradnje vodozahvata Bolje sestre, a za potrebe korišćenja izvorišta Bolje sestre za vodosnabdijevanje područja Crnogorskog primorja, finansiralo izradu Elaborata o utvrđivanju zona sanitarne zaštite izvorišta. Na osnovu predmetnog elaborata i Pravilnika o određivanju i održavanju zona i pojaseva sanitarne zaštite i ograničenjima u tim zonama („Službeni list CG“, broj 66/09), Uprava za vode je Rješenjem, br. 060-327/08-02014-249 od 12.12.2008. godine odredila I i II, odnosno neposrednu i užu zonu sanitarne zaštite izvorišta Bolje Sestre, ali i za pojaseve sanitarne zaštite cjevovoda RVS.

Šira zona sanitarne zaštite, odnosno III zona sanitarne zaštite, zbog specifičnog karstnog terena, obuhvata teritoriju slivnog područja izvorišta, tj. zonu hidrološkog sliva. Ova zona se nastavlja na užu zonu zaštite i obuhvata dio slivnog područja Morače uzvodno od Vukovačkog mosta, uključujući i karstne terene Lješanske nahje, iz kojih dio izdanskih voda gravitira ka Malom blatu. Posebnu pažnju u okviru ove zone treba posvetiti ponorskim zonama duž vodotoka Morače, Zete, Sušice, Sitnice i Cijevne. U široj zoni sanitarne zaštite izvorišta zabranjena je izgradnja industrijskih i drugih objekata čije otpadne vode i druge materije iz tehnološkog procesa proizvodnje mogu zagaditi površinske i podzemne vode, osim objekata od posebnog značenja za odbranu zemlje. Međutim, imajući u vidu da je III zona sanitarne zaštite samo opisno definisana, bez jasnih granica i bez definitivno utvrđenog slivnog područja, bez vršenja adekvatnih mjerenja i ispitivanja, neophodno je izvršiti hidrogeološka ispitivanja, kartiranje terena i ostale aktivnosti na utvrđivanju granica III zone sanitarne zaštite izvorišta Bolje Sestre, jedinog regionalnog izvorišta u Cnoj Gori.

Izgradnja monitoring stanica sa daljinskom očitavanjem

Za potrebe kontinualnog praćenja parametara kvaliteta vode za piće izvorišta Bolje sestre, parametara kvaliteta podzemnih voda u užoj zoni (II zoni) zaštite izvorišta Bolje sestre, kao

Godišnji plan rada za 2019. godinu

i na odvojcima na kojima se vrši isporuka vode lokalnim vodovodima, planirana ugradnja monitoring stanica sa daljinskim očitavanjem. Dugotrajnim praćenjem parametara će se vršiti preventivni monitoring kvaliteta vode koja se koristi u okviru vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja, ali i formirati značajna dokumentacijska osnova za procjenu eventulanog uticaja podzemnih voda iz II zone sanitarne zaštite na izvorište Bolje sestre.

7.1.2 Aktivnosti na unaprijeđenju načina upravljanja sistemom u vanrednim okolnostima

Ispitivanje mogućnosti zahvata dodatnih izvorišta za potrebe proširenja kapaciteta RVS

U prethodnim godina je zabilježen značajan pad izdašnosti svih izvorišta na području Crne Gore, prouzrokovan, najvećim dijelom, uticajem globalne promjene klime. Predmetna situacija je zabilježena i u svim zemljama regiona, pri čemu sva istraživanja ukazuju na činjenicu da se radi o globalnom problemu. Regionalni vodovod je, prepoznajući potencijalni problem u ranoj fazi, u posljednje 4 godine vršio redovna mjerenja izdašnosti izvorišta Bolje sestre. U posljednje dvije godine, frekvencija mjerenja je čak i pojačana, pa se u tom smislu vrši veći broj mjerenja u toku sezone niskih voda, kako bi se obezbijedio veći stepen pouzdanosti podataka koji ulaze u analizu trenda izdašnosti izvorišta. Na osnovu predmetnih mjerenja, koje izvodi Hidrometeorološki zavod Crne Gore, pripremljena je i Analiza trenutnog stanja izdašnosti izvorišta Bolje sestre, sa opisom potencijalnih rizika. Predmetna analiza je ukazala, kako je i očekivano, da uticaj globalne promjene klime nije zaobišao ni izvorište Bolje sestre, ali i da je izdašnost izvorišta i dalje značajno veća od potreba za nedostajućom vodom na području Crnogorskog primorja. Međutim, usljed sve većih potreba naselja duž Crnogorskog primorja za kvalitetnom pijaćom vodom, prouzrokovanih ubrzanim razvojem kao i zbog pomenutih klimatskih promjena, odnosno produžavanja sušnog perioda, nameće se potreba za sagledavanjem mogućnosti za proširivanjem kapaciteta izvorišta Bolje sestre. Na osnovu dosadašnjih saznanja, sasvim je sigurno da se u bližoj zoni postojećeg izvorišta Bolje sestre mogu obezbijediti dodatne količine kvalitetnih karstnih izdanskih voda. Da bi se sa sigurnošću definisali mikrolokaliteti, količine i kvalitet, potrebno je izvesti dodatna hidrogeološka istraživanja istočnog oboda Malog blata na potezu od izvorišta Bolje sestre do Biotskog oka. Ova istraživanja treba izvesti po prethodno urađenom projektu u skladu sa Zakonom o geološkim istraživanjima (Sl. list RCG br. 28/11) i Pravilnikom o izradi projekata geoloških istraživanja.

7.1.3 Izrada projektne dokumentacije, nabavka i ugradnja finih filtera za vodu za piće

Izvorište Bolje sestre, jedino regionalno izvorište u Crnoj Gori, se za 8 godina eksploatacije pokazalo kao veoma stabilno izvorište, sa veoma stabilnim parametrima kvaliteta vode. Međutim, u periodima pojačanih atmosferskih padavina, kada se nakon dužeg sušnog perioda usljed značajnih količina padavina pojavljuju bujični vodotokovi, dolazi do

Godišnji plan rada za 2019. godinu

privremenog zamućenja vode, koja po pravilu traju od 24 do 36 sati. Ovakva situacija se najčešće dešava 2 do 3 puta u toku godine, u periodima kada potreba za vodom nije izražena, ali je tendencija porasta učestalosti ove pojave zabilježena u prethodnim godinama. U okviru aktivnosti za održivo upravljanje navedenim rizikom, planirana je nabavka i ugradnja finih filtera, koji bi se uključivali u proces zahvatanja vode u periodima kada se desi zamućenje. Na osnovu podataka o isporuci vode u prethodnim godinama, za potrebe snabdijevanja potrošača u periodima zamućenja potrebno je izvršiti nabavku i ugradnju finih filtera kapaciteta do 400 l/s. Takođe, uz predmetne filtere je neophodno predvidjeti i način zahvata vode, tj. cijevne veze koje bi omogućile transport vode kroz filtere u periodu zamućenja, odnosno transport vode bez filtriranja u periodu kada nema zamućenja. Za predmetnu investiciju je prethodno neophodno izraditi projektnu dokumentaciju na osnovu koje bi se vršila nabavka i ugradnja opreme, ali i neophodni građevinski radovi i radovi na formiranju novih cijevnih veza.

7.1.4 Nabavka i ugradnja opreme

Izgradnju mjerno-regulacionog bloka ispred pumpne stanice Budva

Za potrebe poboljšanja upravljanja sjevernog kraja regionalnog vodovodnog sistema na dionici od PK „Sveti Stefan“ do PS „Budva“ bilo bi potrebno izgraditi mjerno regulacioni blok na cjevovodu kojim se napaja crpni rezervoar PS „Budva“. Predmetnim aktivnostima bi se omogućila dodatna sigurnost prilikom upravljanja, smanjila mogućnost eventualnih kvarova usljed dinamičkog opterećenja izazvanog grubim upravljanjem ventilima koji nijesu projektovani za tu funkciju, ali i unaprijedila mjerljivost sistema, odnosno unaprijedila tačnost bilansa protoka na osnovu kojih se prate eventualni tehnički gubici u sistemu.

Nabavka GPS uređaja

Regionalni vodovod se putem saradnje sa Međunarodnim udruženjem vodovodnih preduzeća zemalja Dunavskog sliva (IAWD), a za potrebe sprovođenja projekta Upravljanja sredstvima RVS (Asset management), uključilo u međunarodni pilot projekat koji se sprovodi u Crnoj Gori, Srbiji, Bosni i Hercegovini i Makedniji. U početnoj fazi se vrši implementacija geografskog informacionog sistema (GIS). Ova faza je trenutno u toku i veoma se uspješno sprovodi. Formiranje integralne baze podataka je već sada dalo rezultate u smislu identifikovanja redundantnih podataka, nepreciznih ili djelimično nepreciznih podataka, ali je primijećeno i da nedostaje manji procenat podataka. U tom smislu je neophodno izvršiti više snimanja izvedenog stanja na terenu putem GPS uređaja za geodetsko smimanje. Takođe, kako se radi o višemjesečnom projektu, koji će u konačnom rezultirati kontinualnim praćenjem stanja na terenu i ažurnim unošenjem svih izmjena, to je neophodno izvršiti nabavku GPS uređaja i izvršiti obuku zaposlenih za korišćenje istog.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

Nabavka opreme za detekciju i mjerenje gubitaka

RVS se u toku osmogodišnjeg rada pokazao kao siguran sistem, koji će uz adekvatno održavanje ispuniti viziju Vlade Crne Gore da se području Crnogorskog primorja obezbijedi dugoročno održiv resurs za uredno vodosnabdijevanje, a bez kojeg bi dalji razvoj ovog područja bio nemoguć. Sasvim je jasno da je nakon osam godina rada sistema sve izraženija potreba za interventnim održavanjem, posebno u dijelu održavanja gubitaka u sistemu na prihvatljiv nivo. U cilju što boljeg upravljanja ovim rizikom Regionalni vodovod će u narednom periodu pojačati aktivnosti na stvaranju pretpostavki za blagovremeno uočavanje i uspješno otklanjanje tehničkih gubitaka u RVS. U tom smislu je u okviru IPA programa podnesen zahtjev i za finansiranje nabavke opreme za detekciju gubitaka (korelator, geofon, metal detektor itd.), kao i za terensko mjerenje protoka u sistemu (mobilni ultrazvučni mjerač protoka za cjevovode od DN 200 do DN 1100), ali i nabavku terenskog vozila za transport navedene opreme.

7.2 Saradnja sa evropskom bankom za obnovu i razvoj (EBRD)

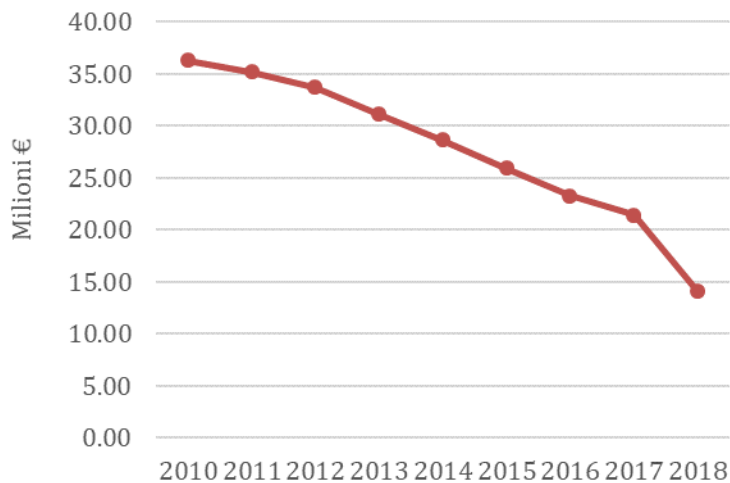
Višegodišnja saradnja Regionalnog vodovoda sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj, koja je bila najveći međunarodni kreditor prilikom izgradnje dijela 1. faze regionalnog sistema vodosnabdijevanja u periodu 2008-2010. godine sa 18 miliona eura, uključujući i naknadni grant ove banke usmjeren na izradu Studije reforme sektora vodosnabdijevanja na Crnogorskom primorju, je rezultovala iniciranjem novog velikog finansijskog aranžmana sa ovom Bankom koji predstavlja realizaciju predloženih razvojnih projekata Regionalnog vodovoda. Za 2019. godinu planirana je realizacija sljedećih projekata:

- spajanje opštine Herceg Novi na regionalni vodovodni sistem izgradnjom 3,2 km cjevovoda na teritoriji opštine Tivat;
- početak izgradnje 2. faze regionalnog vodovodnog sistema postavljanjem novog cjevovoda od Budve ka Tivtu u dužini od oko 14 km, čime će se kapacitet za opštine Tivat, Kotor i Herceg Novi povećati sa sada raspoloživih 330 na do 750 litara u sekundi;
- rješavanje višedecenijskog problema izazvanog nepostojanjem sekundarne vodovodne i kanalizacione mreže u opštini Bar na prostoru Dobrih Voda i Velikog Pijeska gdje postoji oko 20.000 objekata za individualno stanovanje koji nemaju vodu za piće u svojim domovima.

Navedeni projekti se mogu realizovati kroz povoljan kreditni aranžman sa EBRD zbog činjenice da je do sada zaduženost Regionalnog vodovoda smanjena za 22,1 milion eura za koje su izdate državne garancije. U tom smislu, grafik koji slijedi, direktno prikazuje kretanje kreditne zaduženosti Regionalnog vodovoda, od trenutka puštanja u rad sistema do dana izrade ovog Plana.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

Dijagram 7.1: Kretanje kreditnog zaduženja
zaključno sa 2018. godinom

O navedenim razvojnim projektima menadžment preduzeća je tokom maja 2018. godine obavio preliminarne razgovore sa ministrom finansija Darkom Radunovićem i ministrom održivog razvoja i turizma Pavlom Radulovićem, nakon čije saglasnosti je na sastanku u sjedištu EBRD u Podgorici zvanično pokrenuta procedura dobijanja indikativne ponude za navedeni kreditni aranžman. Visoki predstavnici EBRD su potvrdili interes za finansiranjem prioriternih razvojnih projekata Regionalnog vodovoda, pri čemu je iskazana namjera da Banka, o svom trošku, finansira:

- Tehničku pomoć projektu,
- Studiju izvodljivosti za komponentu projekta koja se odnosi na energetska efikasnost,
- Pripremu i implementaciju reforme vodovodnog sektora, i
- Potencijalni projekat poboljšanja finansijskog i operativnog upravljanja (FOPIP) koji će ojačati kapacitete Regionalnog vodovoda.

Finansijski aranžman podrazumijeva izuzetno povoljne uslove za kreditiranje infrastrukturnih projekata uz duži grejs period i nisku kamatnu stopu. Sredstva bi se povlačila od Banke shodno dinamici razvoja pojedinih projekata i njihovih faza što bi dodatno rasteretilo rizike poslovanja, posebno u prvim godinama razvoja projekata. Za kreditni aranžman je predviđeno izdavanje državnih garancija od strane Vlade Crne Gore, pri čemu su nacrtom Zakona o budžetu za 2019. godinu iste planirane u iznosu od 12 miliona eura.

Treba napomenuti da je realizacija projekta spajanja opštine Herceg Novi na regionalni vodovodni sistem i početak izgradnje 2. faze regionalnog vodovodnog sistema postavljanjem novog cjevovoda od Budve ka Tivtu svakako prioritet u 2019. godini u smislu otpočinjanja radova na terenu, dok je u vezi konkretnih mjera za izgradnju vodovodne i kanalizacione infrastrukture na dijelu teritorije opštine Bar neophodno prvo

Godišnji plan rada za 2019. godinu

izraditi tehničku dokumentaciju i započeti rješavanje imovinsko-pravnih pitanja kao preduslova za otpočinjanje građevinskih radova. Neophodno je napomenuti i da će se aranžmanom sa EBRD po pitanju izgradnje novog cjevovoda od Budve ka Tivtu, uz napomenu da EBRD takođe finansira i izgradnu bulevara na predmetnoj dionici, izvršiti i značajna ušteda u utrošku finansijskih sredstava od oko 3 miliona Eura, jer će se sinhronizovati realizacija ova dva značajna infrastrukturna projekta.

Implementacija predloženih razvojnih projekata će nakon realizacije poboljšati ne samo život lokalnog stanovništva i razvoj turističke privrede, već i povećati prihode Regionalnog vodovoda na osnovu isporučene vode krajnjim potrošačima. Time će se održati kontinuitet i još više učvrstiti postignuta finansijska održivost preduzeća, ali i Vlade Crne Gore, jer će rast prihoda osigurati da Regionalni vodovod i u narednom periodu uspijeva održivo upravljati predstojećim finansijskim izazovima.

8. PLAN DRUŠTVENO ODGOVORNOG POSLOVANJA

Društveno odgovornim poslovanjem nastojimo povećati standarde društvenog razvoja i poslovanja, zaštite životne sredine i poštovanja ljudskih i radnih prava, ali i konstantno unapređivati imidž Regionalnog vodovoda i izvršiti edukaciju o značaju RVS u društvenoj zajednici. Ujedno, u Regionalnom vodovodu se zagovara socijalni dijalog, a radnicima omogućava sticanje novih naprednih znanja i vještina.

Osnovni poslovni cilj Regionalnog vodovoda i u poslovnoj 2019. godini će biti da opravda očekivanja korisnika usluga javnog vodosnabdijevanja, poslovnih partnera i turističke privrede, lokalnih samouprava i zaposlenih. Time se nastoji pozitivno uticati na održivost društvene okoline Crnogorskog primorja i podizanje kvaliteta života, imajući u vidu činjenicu da su izazovi svake godine sve veći i zahtjevniji. Stoga će se uložiti dodatni naponi da se adekvatno odgovori na potrebe društvene zajednice. Poslovanje će se obavljati na zakonit, transparentan, odgovoran i profesionalan način, shodno zahtjevima struke, za šta Regionalni vodovod posjeduje potrebna znanja i tehnologiju u obavljanju djelatnosti javnog vodosnabdijevanja.

Regionalni vodovod je iz godine u godinu sve više prepoznat kao odgovorno i profesionalno privredno društvo koje svojim vizijama i inventivnošću pomjera granice društveno odgovornog poslovanja i postavlja nove standarde u poslovanju vodovodnog sektora Crne Gore. U tom smislu će se nastaviti sa uvođenjem novih tehnologija i standarda u poslovanju. Kroz seminare, specijalizirane obuke i dodatno školovanje svojih kadrova će omogućavati svim radnicima usvajanje novih znanja i zvanja.

Politika odgovornog poslovanja biće i dalje usmjerena na odgovoran odnos prema svim lokalnim vodovodnim preduzećima i nultu toleranciju na svako neetično i koruptivno ponašanje. Korporativna filantropija je dio koncepta društveno odgovornog poslovanja Regionalnog vodovoda i jedan od načina na koji Preduzeće može uspješno i jasno pokazati svoje vrijednosti i uvjerenja zaposlenima i partnerima, kao i klijentima i javnosti. Dajući podršku u realizaciji društvenih projekata, Preduzeće zapravo pokazuje da razumije potrebe šire zajednice i društva u kojem obavlja svoju privrednu djelatnost. Takođe, nakon višemjesečne blokade žiro-računa, u 2019. godini će se nastaviti sa praksom raspisivanja konkursa za dodjelu stipendija najuspješnijim studentima, čime se daje puna podrška studentima da svoje interesovanje usmjere na sektor vodosnabdijevanja.

Regionalni vodovod će u 2019. godini, kao i u prethodnom periodu, posebnu pažnju posvetiti i informativno-edukativnom aspektu poslovanja na način što će kroz stručnu publikaciju „Vode Crne Gore” upoznati širu društvenu zajednicu sa aktuelnim pitanjima, izazovima i vizijom razvoja vodovodnog sektora u Crnoj Gori i u regionu. Navedenom stručnom publikacijom se želi konstantno upoznavati javnost i skretati pažnja na pitanje održivog upravljanja vodama, kao najznačajnijeg prirodnog resursa.

9. SARADNJA SA VODNIM PREDUZEĆIMA I UDRUŽENJIMA I NAUČNIM INSTITUCIJAMA

9.1. Nastavak saradnje sa vodovodnim preduzećima i udruženjima u regionu i šire, učešće u inostranim programima

Nakon veoma uspješne dvogodišnje saradnje koju je Regionalni vodovod ostvario sa Međunarodnim udruženjem vodovoda u slivu rijeke Dunav (IAWD) kroz učešće u brojnim međunarodnim programima i projektima, kao i kroz ulogu organizatora Međunarodne benčmarking radionice koja je održana u Budvi, novembra 2016. godine, IAWD je uputilo poziv Regionalnom vodovodu da postane punopravni član ovog udruženja. Odluka o učlanjenju Regionalnog vodovoda, koje je ujedno i prvo preduzeće sa teritorije Crne Gore kojem je upućen ovakav poziv, je formalizovana na konferenciji u maju 2017. održanoj u Beču, kao i odluka o izboru g. Gorana Jevrića, direktora Regionalnog vodovoda za njegovog predstavnika. Konferenciji su, pored članova IAWD, prisustvovali i visoki zvaničnici vlada evropskih zemalja, predstavnici njihovih specijalizovanih agencija, međunarodne finansijske institucije, predsjednici opština, direktori vodovodnih preduzeća, udruženja vodovoda itd. IAWD je udruženje vodovodnih preduzeća i drugih relevantnih činilaca iz zemalja koje se nalaze u slivu rijeke Dunav, a koja obezbjeđuju vodosnabdijevanje za više od 80 miliona ljudi. Pored Vlade Austrije, ovo udruženje uživa podršku Svjetske banke, Njemačkog zavoda za međunarodnu saradnju- GIZ, Švajcarske agencije za međunarodnu saradnju, Međunarodnog udruženja voda, kao i Ujedinjenih nacija - HABITAT. U toku dvogodišnje saradnje, koja je prethodila članstvu u ovoj organizaciji, ovo JP je bilo u prilici da se upozna, usvaja i implementira brojne preporuke i alate koji su proistekli iz programa benčmarkinga koji pretpostavlja učenje na tuđim iskustvima, povećanje konkurentnosti i uključenje u tokove globalne ekonomije. Uz to, saradnja sa preduzećima koja upravljaju velikim vodnim sistemima, omogućila je sagledavanje odgovarajućih rješenja za reformu vodnog sektora, kao i mogućnosti realizacije razvojnih projekata usmjerenih ka unaprijeđenju ovog sektora na Crnogorskom primorju kroz njegovu veću optimizaciju kako upravljanja, tako i ukupnog funkcionisanja. Članstvom u ovakvoj organizaciji je obezbijedena ekspertska, finansijska i logistička pomoć kako za unaprijeđenje performansi vlastitog poslovanja, a samim tim i načina obavljanja ove veoma važne komunalne funkcije, tako i za razvojne projekte Regionalnog vodovoda, čija realizacija tek predstoji. Stoga, nastaviće se sa aktivnim učešćem u aktivnostima ovog udruženja.

Regionalni vodovod je i u planskom periodu planiralo nastavak saradnje kako sa regionalnim vodovodnim preduzećima iz okruženja tako i sa ostalim preduzećima čija se djelatnost u bilo kom segmentu prepliće sa djelatnošću Regionalnog vodovoda. Cilj saradnje je organizacija međusobnih posjeta i radionica na kojim bi se uz učešće i drugih zainteresovanih subjekata inicirala međusobna razmjena uporednih iskustava iz oblasti

Godišnji plan rada za 2019. godinu

upravljanja vodama i infrastrukturom. Takođe, uporedna iskustva regionalnih vodovodnih sistema iz okruženja u saradnji sa lokalnim vodovodnim preduzećima mogu predstavljati plodnu platformu za poboljšanje odnosa sa lokalnim vodovodnim preduzećima na Crnogorskom primorju. Dodatno, upoznavanje sa zakonskim regulativama zemalja u okruženju može biti od izuzetnog značaja za usaglašavanje i unapređenje postojećih zakonskih rješenja u Crnoj Gori, posebno uzimajući u obzir aktivnu ulogu Regionalnog vodovoda po tom pitanju. Kako je saradnja sa vodovodnim preduzećima iz regiona podržana i od Evropske unije, a što se reflektuje i na programe prekogranične saradnje koji se finansiraju iz IPA fondova, to će se poseban akcenat dati na uspostavljanje saradnje na zajedničkim aplikacijama za povlačenje sredstava za izradu projektne dokumentacije i studija izvodljivosti za razvojne projekte. Dodatno, ovo JP će u planskom periodu samostalno pokušati da ostvari saradnju sa međunarodnim finansijskim institucijama, a sve u cilju realizacije planiranih razvojnih aktivnosti. Učešće u ovim i sličnim programima može donijeti izuzetnu korist ovom JP kako po pitanju poboljšanja infrastrukture, tako i po pitanju osvajanja novih znanja u cilju unapređenja upravljanja vodnim resursima.

Regionalni vodovod je u periodu od 2014. – 2018. godine aktivno učestvovalo u programu benčmarkinga za vodovodna i kanalizaciona preduzeća sa EX-YU prostora (platforma za jugoistočnu Evropu) u sklopu prve faze Dunavskog programa za vode, u organizaciji IAWD i Svjetske banke. S obzirom na iskustvo stečeno u prethodnom periodu, Regionalni vodovod je na predlog koordinatora programa svoje učešće nastavilo kroz napredan nivo kada su aktivnosti u vezi sa benčmarkingom u pitanju. U tom smislu, nakon dobijanja izvještaja o realizovanim aktivnostima, krajem 2018. godine, nastaviće se sa prikupljanjem i analizom podataka o radu Regionalnog vodovoda i u 2019. godini. Predstavnici Regionalnog vodovoda biće učesnici radionica, konferencija i seminara planiranih za naredni period, koji su dobra prilika za razmjenu znanja i iskustava sa kolegama iz preduzeća koja se bave istim ili sličnim poslovima u zemljama u okruženju ali i šire. Kroz učešće u ovim projektima postiže se unapređenje mjerenja performansi rada preduzeća, identifikacija oblasti za poboljšanje, praćenje unapređenja učinka kroz vrijeme, pa je veoma važno nastaviti sa započetim aktivnostima. Zahvaljujući aktivnostima IAWD i njegovih partnera, učesnici programa imaju priliku da koriste finansijsku podršku austrijske, njemačke i švajcarske vlade, u smislu implementacije rješenja koja mogu unaprediti poslovanje preduzeća (pilot informacioni softveri i dr.). Pored učešća u benčmarkingu vodovodnih preduzeća sa prostora EX-YU, Regionalni vodovod se u oktobru 2017. godine priključio i novoformiranoj Dunavskoj platformi za benčmarking vodovodnih i kanalizacionih preduzeća za koju su pretpostavke da će okupiti predstavnike bar 17 zemalja Evrope. JP će učestvovati kroz napredni nivo, s obzirom da se učešćem u programu benčmarkinga u prethodnom periodu potvrdilo da JP ima kapacitete koji mogu da zadovolje rad na ovom nivou. Početna radionica je bila u prvoj polovini 2018. godine, a domaćin je bio upravo Regionalni vodovod. Ovo je bila prilika za sva komunalna preduzeća i institucije koje se bave ovom problematikom da kroz iskustva drugih zemalja i povezivanje sa preduzećima čija djelatnost je u vezi sa ovom oblašću ostvare benefite, jer će pored benčmarkinga biti i drugih značajnih tema za čitav komunalni sektor. Dodatno, sem učešća na Dunavskog platformi za benčmarking, planira se i priključenje preduzeća na Evropsku benčmarking platformu.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

Takođe, u sklopu Dunavskog programa za vode inicirano je više projekata koji za cilj imaju unapređenje rada vodovodnih i kanalizacionih preduzeća kroz uvođenje softverskih rješenja za integralno upravljanje sredstvima što je navedeno u poglavlju 2.2.4.

9.2. Saradnja sa Univerzitetom Crne Gore

Između Univerziteta Crne Gore (u daljem tekstu UCG) i Regionalnog vodovoda je u posljednjem kvartalu 2016. godine sklopljen Memorandum o saradnji, kada su, nakon uspješno sprovedenog konkursa, u 2017. godini najbolji studenti tehničkih fakulteta Crne Gore dobili jednogodišnje stipendije od strane Regionalnog vodovoda. Dodjela stipendija najboljim studentima uspješno je realizovana i u 2018. godini, pri čemu je mogućnost stipendiranja pružena ne samo studentima tehničkih fakulteta već i studentima Ekonomskog fakulteta. Sa istom praksom će se nastaviti, u zavisnosti od mogućnosti, i naredne 2019. godine. Memorandum pretpostavlja i saradnju na drugim pitanjima koji su od interesa po obje institucije, pa su tako u prethodnom periodu razmatrani i definisani modeli buduće saradnje koji, između ostalog, obuhvataju: saradnju sa univerzitetskim jedinicama UCG pri izradi magistarskih i doktorskih radova, saradnju po pitanju pružanja konsultantskih usluga ekspertskih kadrova UCG, predlog da Regionalni vodovod bude naučna baza za tehničke fakultete od naredne školske godine, saradnju po pitanju edukacije kadrova Regionalnog vodovoda i studenata i osoblja UCG u međusobnoj razmjeni znanja i iskustava uz podršku Centra izvrsnosti, saradnju na pripremi dokumentacije za povlačenje sredstava iz EU fondova za projekte koji bi bili zajednička aktivnost UCG i Regionalnog vodovoda i dr.

Regionalni vodovod je od školske 2017/2018. godine naučna baza za studente, pa će se u narednoj godini nastaviti sa pružanjem ove vrste podrške. Studenti Mašinskog fakulteta su u prethodnom periodu imali priliku da se upoznaju sa tehničkim rješenjima implementiranim u rad RVS, kroz praktični dio nastave. Konkretizovanje saradnje sa ostalim tehničkim fakultetima planirano je i u narednom periodu.

9.3. Saradnja sa Univerzitetom Donja Gorica

Memorandum o razumijevanju u obrazovnoj saradnji između Regionalnog vodovoda i Univerziteta Donja Gorica (UDG) potpisan je 17.11.2017. godine i kao osnovu obuhvata:

- Saradnju sa univerzitetskim jedinicama UDG pri izradi magistarskih i doktorskih radova;
- Saradnju po pitanju pružanja konsultantskih usluga eksperata UDG Regionalnom vodovodu;

Godišnji plan rada za 2019. godinu

- Saradnju sa Regionalnim vodovodom kao naučnom bazom za univerzitetske jedinice koje u nastavnom planu obuhvataju sektor vodosnabdijevanja;
- Saradnju po pitanju edukacije kadrova Regionalnog vodovoda i studenata i osoblja UDG u međusobnoj razmjeni znanja i iskustava;
- Sagledavanje funkcionisanja RVS u cjelini od strane ekspertskih timova UDG nakon čega bi se dali konkretni predlozi za unapređenje rada, optimizaciju funkcionisanja i upravljanja regionalnim vodovodnim sistemom;
- Saradnju po pitanju kontrole zaštite vodoizvorišta i praćenja parametara životne sredine;
- Zajedničku pripremu dokumentacije za povlačenje sredstava iz EU fondova za projekte koji bi bili zajednička aktivnost UDG i Regionalnog vodovoda;
- Učešće kadrova Regionalnog vodovoda u nastavnom programu UDG;
- Zajedničke nastupe ka javnosti u cilju prezentacije benefita međusobne saradnje, a posebno zajednička promocija značaja voda i njihove zaštite organizovanjem stručnih skupova kao i edukaciju građana o istom i dr.;
- Pružanje usluga Centra za strane jezike zaposlenima u Regionalnom vodovodu, ali i zaposlenima u lokalnim vodovodnim preduzećima na Crnogorskom primorju na prijedlog Regionalnog vodovoda;
- Saradnju po pitanju izrade integralnog informacionog sistema Regionalnog vodovoda i izrade WEB sajta Regionalnog vodovoda;
- Saradnju na praćenju uticaja klimatskih promjena na globalnom nivou na promjene na lokalitetu vodoizvorišta „Bolje sestre“ i slivnom području koje gravitira ovom izvorištu;
- Saradnju na planu brendiranja Regionalnog vodovoda, izradi marketing strategije i sveukupnog dizajna, kako kompanije u cjelini tako i konkretnih budućih proizvoda (flaširane vode, hladnih čajeva i dr.).

Nakon potpisivanja memoranduma dogovorene su konkretne aktivnosti, a u septembru 2018. godine Regionalni vodovod i UDG su zajedno aplicirali za dodjelu granta na konkurs Ministarstva nauke koji se odnosio na kandidovanje inovativnih projekata. Kandidovani projekat za cilj ima dizajn i implementaciju sistema za monitoring parametara kvaliteta životne sredine u realnom vremenu. Sistem će biti zasnovan na jeftinoj Internet-of-Things (IoT) tehnologiji široko rasprostranjenoj na tržištu. Projektom je planirano kreiranje pilot sistema koji će biti namijenjen Regionalnom vodovodu. Posebno dizajnirana senzorska rješenja planiraju se postaviti obalom Skadarskog jezera u blizini izvorišta „Bolje sestre“, kao i duž cijelog cjevovoda. Prikupljeni podaci bi mogli biti ponuđeni svim zainteresovanim stranama, a kao jedan od rezultata projekta biće formiranje Instituta za vodne resurse koji će za cilj imati promociju i komercijalizaciju predmetnog rješenja, ali i ostale aktivnosti. Nosilac projekta na konkursu bio je Univerzitet Donja Gorica (zbog uslova koji podrazumjevaju upis u Registar inovativnih organizacija i sl. što Univerzitet već ispunjava), dok bi partner na projektu i korisnik proizvoda nastalog definisanim projektom bio Regionalni vodovod. Budžet projekta iznosi 99.280,00 eura, dok je odobreni iznos granta oko najviše 70%, odnosno prema procjenama u budžetu projekta 69.280, 00 eura, dok

Godišnji plan rada za 2019. godinu

preostali dio od 30.000 eura predstavlja obavezu nosioca projekta (UDG) i partnera na projektu (Regionalni vodovod). Tačan procenat odobrenog granta biće poznat naredne nedelje, ali se očekuje da to bude maksimalnih 70%. Nakon sprovedene evaluacije u dvije faze, dana 4.12.2018. godine odlučeno je da je po rezultatima konkursa za dodjelu granta za inovativne projekte JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ u saradnji sa Univerzitetom Donja Gorica jedan od dobitnika granta za projekat "Real-time environmental parameters monitoring system" RTEPMS.

9.4. Saradnja sa Rudarsko geološkim fakultetom iz Beograda, Građevinskim fakultetom iz Podgorice i Zavodom za geološka istraživanja iz Podgorice

Krajem 2017. godine JP, Rudarsko geološki fakultet iz Beograda, Građevinski fakultet iz Podgorice i Zavod za geološka istraživanja iz Podgorice potpisali su Memorandum o saradnji u kojem su definisana pitanja zajedničke saradnje u smislu podrške međunarodnom kursu pod nazivom Characterization and Enginnering of Karst Aquifers (CEKA). Organizatori su Rudarsko-geološki fakultet univerziteta u Beogradu (Centar za hidrogeologiju karsta DHG) i Republički zavod za geološka istraživanja Republike Srpske iz Zvornika, a kurs je podržan i od strane: HET (Hydro-Electro System on Trebišnjica River) Trebinje, Bosnia & Herzegovina; Northern Arizona University, Flagstaff, AZ, USA; Karst Commission of the IAH (International Association of Hydrogeologists; IGRAC (International Groundwater Resources Assessment Centre), Delft, The Netherlands; Edwards Aquifer Authority, San Antonio, Texas, USA. U periodu 2014-2017 učešće na kursu uzelo je 80 učesnika iz 21 zemlje svijeta. Imajući u vidu značaj ovog kursa, promocije uspješnih tehničkih rješenja zahvata i korišćenja vode u karstu (kršu), među kojima je svakako i izvorište za regionalno vodnosnabdijevanje Crnogorskog primorja, ispitivanja karsta na području Crne Gore u okviru kursa CEKA se od 2018. godine podržavaju navedene institucije. Ovo svim potpisnicima sporazuma donosi benefite koji se konkretno za Regionalni vodovod ogledaju u dobijanju rezultata značajnih za ispitivanje uticaja podzemnih voda na kvalitet i izdašnost izvorišta „Bolje Sestre“, preispitivanje uspostavljenih zona sanitarne zaštite, dobijanju ekspertske pomoći od strane eminentnih profesora i institucija koje učestvuju na ovom kursu, ali i promovisanja samog sistema odnosno svih aspekata njegovog funkcionisanja - pravilnog upravljanja jednim kompleksnim i specifičnim sistemom koji nije bio zahtjevan samo u smislu izgradnje, već i zahtjeva upravljanja baziranog na stručnom rješavanju svakodnevnih izazova i blagovremenom reagovanju u smislu preventivnog otklanjanja mogućih rizika. S obzirom da je sporazum potpisan na period od tri godine sa mogućnošću produženja, saradnja u ovom pravcu se planira i naredne godine.

10. PLAN RAZVOJNIH AKTIVNOSTI ZA 2019. GODINU

Kako je već ranije navedeno, odluka Apelacionog suda Crne Gore od 28.03.2018. godine, kojom je preinačena 4. odluka Privrednog suda Crne Gore i priznata presuda Arbitražnog vijeća Međunarodne trgovinske komore po tužbi kompanije Strabag AG, je značajno uticala na vršenje redovnih aktivnosti Regionalnog vodovoda. Imajući u vidu da je predmetnom odlukom dosuđeno da se izvrši isplata oko 12 miliona Eura, donesena je odluka da se obustave razvojne aktivnosti i svi raspoloživi resursi angažuju u obezbjeđenju redovnog vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja. Dakle, shodno javnom interesu, prioritet je dat održavanju pogonske spremnosti RVS, kako bi se spremno odgovorilo sve većim potrebama za vodom na području Crnogorskog primorja, dok su aktivnosti na razvojnim projektima koje zahtijevaju značajnije finansiranje obustavljene do konačnog rješenja predmetnog pitanja.

Imajući u vidu značaj razvojnih aktivnosti po unaprjeđenje razvojnih potencijala Crnogorskog primorja, u toku druge polovine 2018. godine su se sprovodile aktivnosti na obezbjeđenju finansijske konstrukcije za sprovođenje istih kroz finansijski aranžman sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj, ali i putem aplikacije u okviru IPA pretpripravnih fondova, kako je to detaljno objašnjeno u okviru poglavlja 4 SARADNJA SA MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA ZA POTREBE NABAVKE RADOVA I USLUGA. U tom smislu je obezbijedena podrška za sprovođenje finansijski najzahtjevnijih razvojnih aktivnosti, kao što su priključenje opštine Herceg Novi na RVS i početak izgradnje II faze RVS. Međutim, Regionalni vodovod planira da u 2019. godini započne i niz drugih aktivnosti, za koje će se obezbijediti finansiranje kroz IPA fondove ili iz sopstvenih prihoda.

Neophodno je napomenuti da će se u 2019. godini, usljed gore navedene situacije, započeti samo dio razvojnih aktivnosti koje su planirane VIZIJOM RAZVOJA REGIONALNOG VODOVODNOG SISTEMA, i to:

10.1. Priključenje opština Herceg Novi na RVS

Nakon potpisivanja Protokola o saradnji 29.09.2013. godine, sa Regionalnim vodovodom, kojim je Opština Herceg Novi po prvi put iskazala potrebu za priključenje na RVS, započete su aktivnosti na izradi projektne dokumentacije, dobijanju građevinske dozvole i raspisivanju tendera za izvođenje radova na izgradnji 3,2 km cjevovoda DN500 i pratećeg optičkog kabla kojim će se i ovaj dio sistema uključiti u centralni SCADA sistem

Godišnji plan rada za 2019. godinu

za daljinsko upravljanje. U ovu svrhu je u 2016. godini izvršena i sanacija dijela cjevovoda koji će se takođe koristiti za isporuku vode opštini Herceg Novi. Procijenjena vrijednost investicije na izgradnji infrastrukture kojom će se omogućiti isporuka do 200 l/s, od čega 130 l/s za područje Hercegnovske rivijere i 70 l/s za područje hercegnovske dijela poluostrva Luštica, iznosi cca 1.600.000 €, a uključuju i sanaciju klizišta na dionici cjevovoda koji je bio predmet sanacije. Predmetna sredstva su obezbijedena iz sopstvenih prihoda, na osnovu ugovornog odnosa o prijevremenom plaćanju posebne naknade za investicije na teritoriji Crnogorskog primorja sa investitorom „Azmont investments“. U 2017. godini je raspisan tender za izvođenje radova, koji je u avgustu, nakon podnošenja žalbe jednog od ponuđača, poništen jer nijedna od dostavljenih 5 ponuda nije ispunjavala uslove tražene tenderskom dokumentacijom. U avgustu 2018. godine je, usljed odluke Apelacionog suda Crne Gore, kojom je priznata presuda Arbitražnog vijeća Međunarodne trgovinske komore po tužbi kompanije Strabag AG, poništen i drugi tender za izbor izvođača radova. U tom smislu je planirano da se u 2019. godini predmetni radovi finansiraju putem aranžmana sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj, kako je to detaljno objašnjeno u okviru poglavlja 4 SARADNJA SA MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA ZA POTREBE NABAVKE RADOVA I USLUGA. Očekuje se da će se tender za izbor ponuđača, shodno pravilima EBRD, raspisati u prvom kvartalu 2019. godine.

10.2. Početak aktivnosti na izgradnji II faze RVS

Nakon 8 godina eksploatacije, odnosno 9 ljetnih sezona, posebno nakon rekordnih isporuka vode tokom prethodnih godina, kada je iskorišćenost dijela sistema za opštine Kotor, Tivat i Herceg Novi dostizala u dužim vremenskim periodima nivo od 100 %, kao prioritet se nameće hitno iniciranje aktivnosti na izgradnji planiranog novog cjevovoda kojim će se postojeći kapacitet podići sa postojećih 330 l/s na 600 l/s, pri čemu se sagledava i mogućnost dodatnog povećanja kapaciteta na 700-750 l/s. Kako je riječ o investiciji koja zahtijeva značajna finansijska sredstva, Regionalni vodovod je tokom 2016. godine pokušavao da kreira održiv model fazne realizacije projekta, koji će dati postepeni efekat u povećanju kapaciteta RVS za opštine Kotor, Tivat i Herceg Novi. Hidraulička analiza djela sistema od Budve do Tivta, koja je završena u septembru 2015. godine, je potvrdila neophodnost prijevremene izgradnje još jednog cjevovoda za potrebe vodosnabdijevanja opština Herceg Novi, Kotor i Tivat. Izgradnja predmetnog cjevovoda je prvobitno planirana za 2025. godinu, odnosno za period kada se očekivalo da će potreba za vodom usloviti izgradnju druge faze regionalnog vodovodnog sistema. Hidraulička analiza, je pokazala da je neophodno izgraditi cca 14 km novog cjevovoda nominalnog prečnika DN700 mm, procijenjene vrijednosti od oko 7.5-8,5 miliona €.

Dakle, imajući u vidu trend rasta potreba za vodom na području opština Kotor, Tivat i Herceg Novi, pri čemu se, usljed paralelnih aktivnosti na izgradnji bulevara na dionici Lastva Grbaljska – Tivat, postupak podijelio na dvije dionice, i to:

- Izgradnja cjevovoda na dionici PK “Prijevor” – Lastva Grbaljska
- Izgradnja cjevovoda na dionici Lastva Grbaljska – Tivat

Godišnji plan rada za 2019. godinu

10.2.1. Izgradnja cjevovoda na dionici PK Prijedor - Lastva Grbaljska

Regionalni vodovod je, shodno Planu rada za 2018. godinu, polovinom 2018. godine pokrenuo aktivnosti na izradi Glavnog projekta cjevovoda na dionici PK „Prijedor“ - Lastva Grbaljska. Obezbijedeni su urbanističko-tehnički uslovi za izradu projektne dokumentacije, pripremljen je Projektni zadatak i zaključen ugovor za prvorangiranim ponuđačem na tenderu objavljenom u skladu po Planu javnih nabavki. Očekuje se da će se aktivnosti na izradi Glavnog projekta završiti do kraja 2018. godine, te da će stvoriti preduslovi za rješavanje imovinsko pravnih pitanja u vezi sa izgradnjom cjevovoda.

10.2.2. Izgradnja cjevovoda na dionici Lastva Grbaljska - Tivat

Regionalni vodovod je, shodno Planu rada za 2018. godinu, započelo aktivnosti na izradi Glavnog projekta izgradnje cjevovoda, pri čemu je, shodno odobrenju Uprave za javne nabavke, sklopljen Ugovor o izradi Glavnog projekta sa konzorcijumom koji vrši projektovanje bulevara na dionici Jaz-aerodrom Tivat. Trasa bulevara je paralelna sa trasom planiranog cjevovoda. Razlozi za uspostavljanje saradnje u smislu objedinjavanja postupaka projektovanja saobraćajnice i cjevovoda, se nalaze u značajnoj finansijskoj uštedi, s obzirom da se izgradnje bulevara i cjevovoda mogu objediniti, ali i skraćenju rokova izgradnje. Takođe, izbjegli bi se eventualni problemi koji bi mogli nastati usljed poklapanja trase saobraćajnice sa trasom RVS, kao što je već bio slučaj prilikom rekonstrukcije raskrsnice na Zavali, kada se sa izvođenjem radova kasnilo 18 mjeseci. Dinamika izrade projektne dokumentacije za izgradnju cjevovoda je uslovljena dinamikom izrade projektne dokumentacije za bulevar, pa se u tom smislu ne može sa preciznošću navesti očekivani rok završetka izrade Glavnog projekta. Kompletiranje Glavnog projekta izgradnje saobraćajnice i cjevovoda RVS, će omogućiti početak aktivnosti na rješavanju imovinsko pravnih pitanja sa privatnim vlasnicima zemljišta na planiranoj trasi saobraćajnice i stvaranje uslova za početak gradnje. Radovi na izgradnji će se finansirati putem aranžmana sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj, kako je to detaljno objašnjeno u okviru poglavlja 4 SARADNJA SA MEĐUNARODNIM INSTITUCIJAMA ZA POTREBE NABAVKE RADOVA I USLUGA. Kako će se radovi na izgradnji bulevara takođe finansirati u saradnji sa Evropskom bankom za obnovu i razvoj, to je za očekivati da će se objaviti zajednički tender za izbor izvođača i za cjevovod i za bulevar. Očekuje se da će se tender za izbor ponuđača, shodno pravilima EBRD, raspisati u prvom kvartalu 2019. godine.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

10.3. Izrada projektne dokumentacije za izvoz vode tankovanjem

Tokom 2016, 2017 i 2018. godine, mnogim inostranim firmama su prezentovane mogućnosti korišćenja kapaciteta izvorišta „Bolje Sestre“ u komercijalne svrhe, odnosno mogućnosti plasiranja vode za piće na inostrano tržište, a u novembru 2017. godine je u saradnji sa Ministarstvom vanjskih poslova svim diplomatsko-konzularnim predstavništvima prosljeđena brošura o mogućnostima izvoza vode iz RVS. U prethodnom periodu nekoliko kompanija je posjetilo ovo preduzeće, iskazavši ozbiljno interesovanje za saradnju po tom pitanju. Pored obavljanja svoje osnovne djelatnosti vodosnabdijevanja opština na Crnogorskom primorju, s obzirom na relativno mali stepen iskorišćenosti sistema u toku godine, koje se kreće na nivou od maksimalnih cca 30 %, ovim se ukazuje prilika za poboljšanje poslovanja izvozom vode za piće. U narednom periodu nastaviće se sa aktivnostima na traženju inostranih partnera i tržišta za plasman vode, a zainteresovanim subjektima će biti ponuđene neke od varijanti za koje su u prethodnom periodu stvorene tehničke pretpostavke i razmatrana konkretna rješenja i to:

1. Brodski izvoz vode za piće preko platforme, tankerima kapaciteta do 300.000 m³;
2. Brodski izvoz vode za piće preko Luke Bar, tankerima maksimalnog kapaciteta do 80.000 m³.

Za ostvarenje prve varijante po pitanju izvoza vode za piće neophodno je izgraditi cca 2,5 km novog cjevovoda na potezu R. „Đurmani“ - Čanj, kao i dodatnih cca 1,0 km cjevovoda u moru i platformu za pristajanje tankera kapaciteta do 300.000 m³. Ovom varijantom moguće je realizovati izvoz i hlorisane i nehlorisane vode za piće brodskim transportom iz rezervoara Đurmani. Izrada Idejnog projekta je u toku i očekuje se da će projektna dokumentacija biti gotova u decembru 2018. godine. U prvom kvartalu 2019. godine će se pokrenuti i procedura izrade Elaborata o procjeni uticaja na životnu sredinu.

Za ostvarenje druge varijante neophodno je izgraditi cca 2.0 km novog cjevovoda na potezu od magistralnog puta Bar – Ulcinj do ulaza u Luku Bar, kao i dodatni cjevovod unutar lučkog akvatorijuma do lokacije predviđene za vez, na kome bi se tankovala voda. Ovom varijantom obezbjeđuje se hlorisana voda za brodski transport iz južnog kraka RVS. Predmetna aktivnost je planirana i Planom rada za 2018. godinu, ali je tender za izbor projektanta poništen nakon odluke Apelacionog suda Crne Gore, kojom je priznata presuda Arbitražnog vijeća Međunarodne trgovinske komore po tužbi kompanije Strabag AG. Raspisivanje tendera za izbor projektanta je planiran za drugi kvartal 2019. godine.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

10.4. Nastavak aktivnosti na podizanju bezbjednosti RVS

10.4.1. Izrada projektne dokumentacije za natkrivanje vodozahvata

U sklopu izgradnje RVS je izgrađen i objekat vodozahvata izvorišta Bolje Sestre. Vodozahvat je izveden u vidu lučne betonske brane koja sadrži specijalni sistem za regulaciju isticanja izvorišne vode kojim je onemogućen prodor jezerske vode u vodozahvat.

Regionalni vodovod je u prethodnom periodu sproveo aktivnosti na izradi Plana zaštite objekata RVS u kojem je dat poseban osvrt na neposrednu zonu sanitarne zaštite izvorišta, a samim tim i na objekat vodozahvata. Obzirom da su bezbjedonosne analize konstatovale znatnu izloženost izvorišta potencijalnim rizicima od izazivanja namjernog zagađenja, to je Planom preporučeno da se uvede dodatna zaštita izvorišta. Takođe, istovjetna preporuka je data i u Izveštaju komisije za tehnički prijem regionalnog vodovodnog sistema, a na osnovu kojeg je dobijena Upotrebna dozvola za rad sistema. Imajući u vidu navedeno, a u cilju prevencije potencijalnih rizika po zdravlje potrošača, ovo JP je planiralo da u 2017. godini sprovede aktivnosti na izradi i reviziji projektne dokumentacije za natkrivanje objekta vodoizvorišta, te pravovremeno podnijelo zahtjev za finansiranje navedene aktivnosti iz Kapitalnog budžeta. U avgustu 2017. godine je dobijena informacija da je finansiranje predmetne aktivnosti uključeno u Kapitalni budžet, pa je urgentno pripremljen Projektni zadatak i predat zahtjev za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova. Međutim, usljed nedostatka planske dokumentacije za predmetno područje, zahtjev je na sugestiju Direktorata za građevinarstvo povučen i podniet zahtjev za izradu Glavnog projekta i izgradnju krovne konstrukcije. U okviru javne rasprave na PPPN NP Skadarsko jezero dostavljeni su zahtjevi da se ovim planskim dokumentom stvore uslovi za realizaciju ovog projekta. Nakon usvajanja PPPN NP Skadarsko jezero podnijeće se zahtjev za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova i raspisati tender za izradu Glavnog projekta. U ovom trenutku se ne može sa preciznošću konstatovati vrijeme za početak ove aktivnosti jer se čeka usvajanje planskog dokumenta, ali se očekuje da će se započeti u 2019. godini.

Dodatno, razmotriće se i mogućnost instaliranja solarnih panela na krovnoj konstrukciji, koji bi znatno doprinijeli postizanju energetske efikasnosti u postrojenju Bolje Sestre, bilo da se na taj način dobijena energija koristi za rasvjetu, za grijanje i hlađenje unutrašnjih prostorija postrojenja ili za eventualnu isporuku snabdjevaču. U tom smislu će se ova aktivnost predvidjeti u Projektnom zadatku za natkrivanje vodozahvata. Takođe, predmetna aktivnost će se u toku 2019. godine kandidovati i u okviru IPA pretpristupnih fondova u sklopu poziva koji se odnose na zaštitu prirodnih bogatstava i energetske efikasnost.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

10.4.2 Unapjeđenje video nadzora

U okviru RVS ne postoji jedinstveni video nadzor kojim bi se nadzirali svi objekti koji se nalaze u sastavu RVS, uključujući i upravnu zgradu. Razvoj ovog dijela IT sektora bi značajno doprinio bezbjednosti RVS. U prvom kvartalu 2017. godine je realizovana investicija od 50.000 Eura na ugradnji opreme propisane Planom zaštite regionalnog vodovodnog sistema, dok je preostali dio bio planiran za sprovođenje u 2018. godini. Međutim, aktivnosti su obustavljene nakon odluke Apelacionog suda Crne Gore, kojom je priznata presuda Arbitražnog vijeća Međunarodne trgovinske komore po tužbi kompanije Strabag AG. Raspisivanje tendera za nabavku i ugradnju opreme je planiran za drugi kvartal 2019. godine, pri čemu će se dio aktivnosti sprovesti u saradnji sa Ministarstvom unutrašnjih poslova što je detaljnije dato u poglavlju 5.

10.5. Razvoj telekomunikacione infrastrukture (SCADA)

Uporedo sa izvođenjem radova na izgradnji cjevovoda izvršeno je i instaliranje optičkog kabla čija je osnovna svrha povezivanje djelova sistema regionalnog vodovoda u jednu funkcionalnu cjelinu. U sklopu radova je ugrađen optički kabal sa 48 vlakana, u ukupnoj dužini od cca 90 km. Kabal je ugrađivan fazno, zavisno od tendera koji su raspisivani u periodu od 4 godine, pri čemu nije izgrađen kabl na dijelu sistema gdje je vršena rekonstrukcija postojećeg cjevovoda, na dionici između Budve i Tivta. Po izgradnji kompletne infrastrukture pristupilo se povezivanju iste u SCADA sistem –sistem za upravljanje i monitoring rada regionalnog vodovodnog sistema. Napominjemo da je SCADA sistem zatvorenog tipa i da se neće vršiti povezivanje ovog sistema sa drugim mrežama.

U okviru izgradnje novih cjevovoda na dionici između Budve i Tivta će se izgraditi i optički kabal koji služi za potrebe kontrole i upravljanja RVS. Trenutno se na ovoj dionici koristi GPRS veza, zbog nepostojanja optičkog kabla, ali će se u 2019. godini razmotriti i mogućnost poboljšanja veze u saradnji sa Radio difuznim centrom. Radio difuzni centar ima infrastrukturu kojom bi se mogla obezbijediti značajno bolja i sigurnija bežična veza između objekata RVS na ovom dijelu teritorije Crnogorskog primorja. Na ovaj način bi se dosadašnja, nesigurna, GPRS veza, do izgradnje optičkog kabla, značajno poboljšala. U tom smislu je krajem 2018. godine započeta saradnja sa Radio difuznim centrom i u toku je sagledavanje mogućih tehničkih rješenja.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

10.6. Unapređenje informacione tehnologije RVS

Informaciona tehnologija (eng. Information Technology; u daljem tekstu: IT) se definiše kao primjena računara, računarske mreže i druge hardverske infrastrukture za projektovanje, razvoj, primjenu, podršku i upravljanje računarskim informacionim sistemima, softverskim aplikacijama i hardverom. IT se koristi u svrhu kreiranja, obrade, čuvanja, sigurnosti i razmjene svih oblika elektronskih podataka. U poslovnim aplikacijama, opseg i strateški uticaji IT sistema su praktično nemjerljivi. Njihovim korišćenjem se povećava produktivnost i unapređuje poslovanje.

U 2019. godini sprovodiće se aktivnosti na unapređenju postojeće IT infrastrukture Regionalnog vodovoda, kako kroz nabavku neophodne računarske i druge opreme, tako i kroz osmišljavanje novih i unapređenje postojećih IT rješenja. Planirano je unapređenje i centralizacija sistema zaštite i video nadzora na vodoizvorištu Bolje sestre (poglavlje 9.4.2), unapređenje SCADA sistema (poglavlje 9.5), ali će se dodatno unaprijediti i računarska mreža i informacioni sistem kojim su uvezani zaposleni u preduzeću, uz poseban naglasak na bolje uvezivanje i zaposlenih kojima je radno mjesto na izmještenim objektima RVS. Dakle, planirano je povezivanje Upravne zgrade JP u Budvi na postojeći optički kabl u cilju formiranja jedinstvene računarske mreže na teritoriji koju obuhvata RVS. Takođe, predviđeno je unapređenje kontrole pristupa i evidencija obilaska vodoizvorišta od strane službenika zaštite Regionalnog vodovoda, kako je bliže navedeno u poglavlju 7. Ovaj sistem je potrebno dodatno unaprijediti i omogućiti njegovu integraciju sa centralnim informacionim sistemom za zaštitu i video nadzor vodoizvorišta Bolje sestre. Takođe, potrebno je obezbijediti kontrolu i evidenciju obilaska objekta od strane službenika zaštite. Ovo se može izvršiti instalacijom dodatnih uređaja za elektronsku evidenciju na lokacijama u neposrednoj blizini zgrade pumpne stanice Bolje sestre. Elektronskom evidencijom službenika zaštite prilikom obilazaka objekta će se dobiti adekvatna informaciju o pravilnom i ažurnom obezbjeđivanju kompletnog RVS koji se proteže u 7 opština, na dužini od oko 120 km. Kao što je već pomenuto, nakon unapređenja postojećih sistema zaštite, kontrole, video nadzora i sl., predviđena je nabavka softvera koji će omogućiti centralizovani pristup svakom od sistema zaštite. Na taj način se omogućava veći stepen kontrole, pravovremeno i brzo obavještanje, lako utvrđivanje uzroka nekog događaja zbog uvezanosti svih sistema, a u konačnom se i olakšava rad na upravljanju samim sistemom zaštite od strane zaduženih službenika. Pristup sistemu će imati službenici u kontrolnoj sobi zaštite u zgradi pumpne stanice, kao i ovlašćene osobe putem obezbijeđenog sigurnog udaljenog pristupa putem virtuelne privatne mreže (VPN) ili korišćenjem optičke infrastrukture RVS-a o kojoj će biti više riječi u narednom poglavlju.

Kako se i vidi iz navedenog, unapređenje postojeće IT Regionalnog vodovoda je kompleksan posao, koji obuhvata više pojedinačnih aktivnosti. U tom smislu se radi o kontinualnom poslu, pa se implementacija mora planirati tokom cijele 2019. godine.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

10.7. Valorizacija zemljišta na Karuču

Prvobitnom projektnom dokumentacijom regionalnog vodovodnog sistema, urađenom 80-tih godina prošlog vijeka, planirano vodosnabdijevanje područja Crnogorskog primorja iz izvorišta Karuč. Ovo JP je za potrebe izgradnje pumpne stanice i postrojenja za preradu vode, izvršilo kupovinu zemljišta na obližnjoj lokaciji, ukupne površine 90.815 m². Međutim, kako je uporedna tehno-ekonomska analiza izvorišta Karuč i Bolje Sestre, izrađena septembra 2006. godine, nepobitno pokazala da je izvorište Bolje Sestre kvalitetnije rješenje za vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja, jasno je da se pomenuto zemljište neće iskoristiti za prvobitno predviđene svrhe.

U narednom periodu će se vršiti detaljnija razrada idejnih rješenja za što je neophodno prethodno uraditi detaljnu geodetsku podlogu, što će biti realizovano najkasnije do kraja drugog kvartala 2019. godine.

11. POTENCIJALNI IZAZOVI U 2019. GODINI

11.1 Rješavanje pitanja otplate potraživanja od strane „Strabag“ AG austrija

11.1.1 Uvod

Upravni odbor JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ na XIX sjednici održanoj u Budvi, dana 15.08.2018. godine usvojio je Informaciju o mogućim scenarijima za rješavanje pitanja otplate potraživanja od strane „Strabag“ AG Austrija.

U skladu sa pravosnažnom odlukom Apelacionog suda Crne Gore Pž.br. 637/17 od 28.03.2018. godine, kojom je priznata odluka nenadležnog Arbitražnog vijeća Međunarodne Trgovinske Komore u Parizu, uprkos činjenici da u Ugovoru zaključenom dana 01.04.2008. godine između Regionalnog vodovod i „Strabag“ AG, Austrija (dalje: Strabag), nije bila definisana institucija tj. ugovorena arbitraža pred kojom bi se vodio arbitražni spor, Regionalnom vodovodu je naložena isplata 11,9 miliona eura i pripadajuća kamata. Žiro-računi Regionalnog vodovoda su blokirani dana 14.08.2018. g. i Strabag je do dana izrade Plana rada za 2019. godinu prinudno naplatio 1.008.010,62 eura. Žiro računi su blokirani do naplate ukupnog iznosa od 11.874.886,14 eura uz pripadajuću kamatu, do konačnog izmirenja obaveze utvrđene presudom.

Prinudna naplata putem blokade žiro-računa preduzeća je mogla ugroziti uspješnost glavne turističke sezone da Regionalni vodovod, koji svake godine od marta mjeseca sprovodi aktivnosti na pripremi sezone, ove godine, nakon odluke Apelacionog suda Crne Gore, nije preduzeo dodatni napor na planu zaštite funkcionisanja regionalnog vodovodnog sistema od blokade žiro-računa Preduzeća i svih posljedica koje takav čin može izazvati u kritičnom periodu godine po pitanju vodosnabdijevanja. U tom pravcu su svi zaposleni u Regionalnom vodovodu, kao i svi poslovni partneri, pokazali maksimalno odgovoran odnos prema obezbjeđenju javnog interesa u smislu osiguranja kontinuiranog snabdijevanja Crnogorskog primorja vodom za piće visokog kvaliteta. Zbog takvog odnosa, nije zabilježen ni jedan incident koji je mogao dovesti u pitanje redovnu isporuku vode iz regionalnog vodovodnog sistema, iako je sistem funkcionisao sa višestruko većim stepenom iskorišćenosti nego što je to slučaj u preostalom dijelu godine.

Pokušaj kompanije Strabag da u periodu ljetnje turističke sezone blokira žiro-račune Regionalnog vodovoda je nastavak poslovnog odnosa iz 2008-2010. godine prikazanog tokom izgradnje kontinentalnog kraka, kada Strabag nije ni u najmanjoj mjeri poštovao

Godišnji plan rada za 2019. godinu

stavove Vlade Crne Gore, nadzornih organa i Regionalnog vodovoda da se na efikasan način i u dogovorenom roku završe građevinski radovi kako bi turistička sezona 2010. godine bila sigurna po pitanju vodosnabdijevanja. Međutim, sada je već jasno da je, kako i 2010. godine, tako i 2018. godine, turistička sezona bila uspješno realizovana kada je u pitanju vodosnabdijevanje.

U cilju iniciranja pregovora sa Strabag-om, ministar održivog razvoja i turizma Pavle Radulović i direktor Regionalnog vodovoda su dana 17.08.2018. godine uputili centrali ove kompanije u Beču zahtjev za privremeno ukidanje blokade žiro-računa. Traženo je da privremena obustava prinudne naplate bude do 15.09.2018. godine, do kada bi Vlada Crne Gore sa menadžmentom Regionalnog vodovoda usaglasila model otplate preostalog dijela potraživanja. Predloženo je, takođe, da se već nakon 01.09.2018. godine održi sastanak u cilju otpočinjanja pregovora za iznalaženje obostrano prihvatljivog rješenja, a na osnovu sagledane mogućnosti zajedničke poslovne procjene održivog rješenja kako bi oba poslovna subjekta pokazala odgovornost i na širem društvenom planu. Međutim, predstavnici Strabaga nijesu pokazali spremnost za pregovore, očigledno uvjereni da je najbolji put za ostvarenje svojih interesa prinudna naplata potraživanja.

U predmetnom sporu (postupajući sudija je bio predsjednik tog Suda Blažo Jovanić), Privredni sud Crne Gore je donio četiri odluke u korist JP „Regionalni vodovod Crnogorsko primorje“ Budva, koje su prema mišljenju Regionalnog vodovoda u potpunosti bile utemeljene ne samo u Zakonu o arbitraži Crne Gore, već i u međunarodnim konvencijama i standardima za arbitražne postupke, a prije svega u Njujorškoj konvenciji za priznanje i izvršenje inostranih arbitraža iz 1958. godine, a koju je ratifikovala SFRJ 1981. godine i koja je, kao takva, ne samo temeljna okosnica crnogorskog Zakona o arbitraži, već se Crna Gora smatra njenom članicom. Privredni sud je pokazao izvrsno poznavanje arbitražnog prava i argumentovano ukazao da je Arbitražno vijeće potpuno pogrešno tumačilo arbitražni sporazum iz Ugovora i nedosljedno primijenilo opšta pravila tumačenja ugovora na konkretan slučaj. Međutim, Apelacioni sud je, postupajući po žalbi predlagača (Strabag), tri puta ukidao prvostepene odluke Privrednog suda koji je odbijao zahtjev Strabag-a da se u Crnoj Gori prizna i sprovede odluka nenadležnog Arbitražnog vijeća. Razlozi za ukidanje predmetnih presuda su proistekli iz stavova koji su protivni i odredbama Zakona o arbitraži Crne Gore i načelima savremenog Međunarodnog arbitražnog prava. Po četvrtoj presudi Privrednog suda, koja je kako suštinski, tako i formalno bila besprekorna, izvršeno je preinačenje presude na način da su se u potpunosti poništili razlozi koji su uticali na sve četiri presude Privrednog suda, nakon čega se donosi dijametralno suprotna presuda, koja je protivna Njujorškoj konvenciji o priznanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka iz 1958. godine, te stavovima Privrednog suda, međunarodnih pravnih eksperata i renomiranih advokata.

Treba naglasiti da je svo vrijeme od početka spora sa Strabag-om stav Regionalnog vodovoda bio da ne postoji ni najmanja mogućnost da Arbitražna odluka, kojom je usvojen tužbeni zahtev Strabag-a, a koju je donijela nenadležna arbitraža, bude priznata u Crnoj Gori, a takav stav je bio zasnovan ne samo na mišljenju zastupnika u ovom sporu (Advokatska kancelarija „Paunović“ iz Beograda), već i na osnovu dva mišljenja eminentnih stručnjaka iz regiona za Međunarodno privatno pravo i Arbitražno pravo sa Pravnog

Godišnji plan rada za 2019. godinu

fakulteta Sveučilišta u Zagrebu (prof. dr. sc. Mihajlo Dika, prof. dr. sc. Hrvoje Sikirić, van. prof. dr. sc. Davor Babić), u izdvojenom mišljenju arbitra tokom postupka pred nenadležnim arbitražnim vijećem, profesora dr. Časlava Pejovića, zatim u četiri odluke Privrednog suda u Podgorici, koje su znalački i pravno utemeljeno sva četiri puta obrazložene, u činjenici da je u Crnoj Gori na snazi Njujorška konvencija o priznanju i izvršenju stranih arbitražnih odluka iz 1958. godine, kao i Evropska konvencija o međunarodnoj trgovinskoj arbitraži, te u okolnosti da Crna Gora ima moderan Zakon o arbitraži u koji su ugrađeni svi osnovni postulati savremenog prava međunarodne arbitraže.

Posebno treba istaći da je izdvojeno mišljenje arbitra u arbitražnom postupku rijetkost u arbitražnim sporovima (dešava se u prosječno 2% slučajeva), a dva izdvojena mišljenja u istom predmetu (u ovom slučaju profesora dr. Časlava Pejovića) predstavljaju poniženje za predsjednika nenadležnog Arbitražnog vijeća MTK, čiji je glas presudio!

U svijetlu ovih saznanja, nije postojala ni najmanja sumnja u to da je Arbitražnu odluku donijela nenadležna arbitraža, odnosno arbitraža MTK koja nije bila predviđena arbitražnim sporazumom sadržanim u Ugovoru.

Nakon donošenja pravosnažne odluke, mora se sa punom odgovornošću konstatovati da su prethodni i sadašnji menadžment učinili sve raspoložive i zakonski moguće radnje i postupke da preduprije ovakav negativan ishod, ali i da je neophodno prilagoditi se novonastaloj situaciji nakon odluke Apelacionog suda, u cilju zaštite državnih interesa i zaštite poslovnih interesa Regionalnog vodovoda. S tim u vezi, odmah nakon odluke Apelacionog suda, pokrenute su aktivnosti na analizi mogućih rješenja, koje su nadalje posebno intenzivirane nakon odluke Vrhovnog suda kojom je zahtjev Regionalnog vodovoda za revizijom odbačen kao nedozvoljen. Jedna od aktivnosti koja je u vezi sa pravnim aspektima odluke Apelacionog suda je i podnošenje žalbe Ustavnom sudu Crne Gore.

Dakle, intenzivno se pristupilo analizi situacije i resursa kojima raspolaže preduzeće, u cilju kreiranja održivog rješenja ovog poslovnog izazova, ali uporedo i dalje posvećeni stremljenju da ishod novonastale situacije ne zaustavi realizaciju pokrenutih razvojnih projekata koji su od presudnog značaja za uspješnu budućnost ovog preduzeća u državnom vlasništvu.

11.1.2 Prijedlog mogućih modela za rješavanje aktuelne poslovne situacije

Analiza finansijskih pokazatelja Regionalnog vodovoda, jasno potvrđuje stabilnost i sposobnost preduzeća da, u budućem periodu, „uredno upravlja” i ovim poslovnim izazovom - obaveze plaćanja finansijskih obaveza Strabag-u nakon presude Apelacionog suda.

Posebno je važno istaći činjenicu da je Regionalni vodovod u prethodnom periodu uredno servisirao ne male kreditne obaveze za koje je Vlada izdala državne garancije i tako smanjio ukupnu zaduženost sa 36 na 14 miliona eura, što sada omogućava kompaniji da sa realnim

Godišnji plan rada za 2019. godinu

pristupom kreira dolje prezentovane modele rješavanja ovog poslovnog izazova na jedan do kraja održiv način, koji neće ugroziti poslovanje Regionalnog vodovoda, a još manje bilo kakve ekonomske parametre na državnom nivou. Sveukupne poslovne performanse Regionalnog vodovoda koje su u prethodnom dijelu Informacije prezentovane, ukazuju na postignuti nivo konsolidovanja svih segmenata u poslovanju Regionalnog vodovoda, koji sada može „izdržati” i ovakav poslovni izazov.

Na osnovu svega navedenog, Regionalni vodovod je Vladi Crne Gore dostavo informaciju sa tri moguća održiva modela za rješavanje ovog poslovnog izazova. Modeli su koncipirani na osnovu realne procjene finansijskih mogućnosti Regionalnog vodovoda, sa posebnim osvrtom po uticaj svakog modela na planirane razvojne aktivnosti Regionalnog vodovoda.

Međutim, neophodno je navesti da su modeli predloženi isključivo za slučaj da presuda Ustavnog suda po osnovu žalbe koju je Regionalni vodovod podnio Ustavnom sudu Crne Gore. Regionalni vodovod čvrsto vjeruje u snagu argumenta koji su izneseni u okviru predmetne žalbe, te da postoje objektivni uslovi za očekivanja pozitivnog ishoda u ovom pravnom postupku. Ukoliko Ustavni sud Crne Gore usvoji žalbu Regionalnog vodovoda, predmet će biti vraćen Vrhovnom sudu na ponovno odlučivanje, koji će tada u tom slučaju razmatrati zahtjev za reviziju protiv Rješenja Apelacionog suda, Pž. br. 637/17 od 28.03.2018. godine

Imajući u vidu sve prethodno navedeno sasvim je jasno da se Regionalni vodovod nalazi pred, do sada, najvećim izazovom po održivo funkcionisanje preduzeća. Višemjesečna blokada žiro-računa preduzeća već sada utiče na efikasnost i efektivnost poslovanja, kako prilikom sprovođenja svakodnevnih djelatnosti, tako i po planiranje budućih aktivnosti. U tom smislu je prilikom izrade Plana rada za 2019. godinu primijenjen izuzetno restriktivan pristup, sa maksimalnim ograničenjem izdataka po osnovu redovnog poslovanja, ali i po osnovu razvojnih aktivnosti.

Očekuje se da će posljedice trenutne situacije značajno uticati na poslovanje preduzeća u prvom kvartalu 2019. godine, čak i u slučaju očekivanog pozitivnog ishoda postupka kod Ustavnog suda.

11.2 Rješavanje pitanja ustupljene infrastrukture

Izgradnja RVS, kao kompleksnog sistema koji se prostire na teritoriji 7 opština, je vršena u više navrata u periodu od 1985. do 2012. godine. U ovom periodu je izgrađena značajna vodovodna, elektro-energetska i hidrograđevinska infrastruktura. Značajan dio infrastrukture koja je izgrađena u periodu 1986-1993. godine je, obzirom na činjenicu da RVS u toj fazi nije bio izgrađen do nivoa koji bi formirao jednu funkcionalnu cjelinu, ustupljen drugim subjektima na korišćenje. Iako je 2010. godine pušten u rad dio I faze RVS, dio navedene infrastrukture se još uvijek koristi od strane tih subjekata. Imajući u

Godišnji plan rada za 2019. godinu

vidu navedeno, Regionalni vodovod je odlučilo da pokrene aktivnosti na formalizovanju korišćenja predmetne infrastrukture i u tom smislu formirao radne grupe čiji je zadatak da prikupi i ocijeni dokumentacionu osnovu po pitanju imovinsko –pravnih odnosa i obaveza koje proističu iz ugovornih obaveza sa korisnicima infrastrukture. Slijedi pregled statusa korišćenja infrastrukture Regionalnog vodovoda:

11.2.1. Vodovodna infrastruktura

Kao što je već navedeno, dio vodovodne infrastrukture koji je izgrađen tokom 80-tih i 90-tih godina je 1993. i 1994. godine ustupljen lokalnim vodovodnim preduzećima. Infrastruktura je ustupljena bez nadoknade, ali uz obavezu održavanja. Jedan dio ove infrastrukture je, u periodu 2008-2010. godine, rehabilitovan i uz novoizgrađenu infrastrukturu čini funkcionalnu cjelinu koja se trenutno koristi za snabdijevanje opština Kotor i Tivat. Međutim, dio infrastrukture, posebno u opštinama Herceg Novi i Kotor, nije u ovoj fazi priključen na sistem za isporuku vode lokalnim vodovodnim preduzećima, već se i dalje koristi od strane tih preduzeća za distribuciju vode krajnjim potrošačima.

Na teritoriji opštine Kotor se, prema evidenciji ovog JP, u okviru lokalnog vodovodnog sistema koristi sljedeća infrastruktura RVS:

1. Čelični cjevovoda DN400 na dionici od odvojka „Kotor“ do ulaza u tunel „Vrmac“, u dužini od oko 1.670 m;
2. Podvodni cjevovod DN261/202 na dionici moreuza Verige, u dužini od oko 400 m.

U prethodnom periodu su završene aktivnosti Radne grupe koja je imala za cilj utvrđivanje dokumentacione osnove za konačno razrješenje formalno pravnog statusa infrastrukture, u smislu uklanjanja eventualnih nedoumica po pitanju imovinskih prava. Radna grupa je završila rad nakon dobijanja dopisa od strane Opštine Kotor i ViK Kotor da ne posjeduju dokumentaciju koja bi ukazivala da se predmetna infrastruktura nalazi u njihovom posjedu.

Na teritoriji opštine Herceg Novi se, prema evidenciji Regionalnog vodovoda, u okviru lokalnog vodovodnog sistema koristi sledeća infrastruktura RVS:

1. Čelični cjevovod DN 600 na dionici Sveta Nedelja – rezervoar “Zelenika”, u dužini oko 9.600 m;
2. Rezervoar “Zelenika”, zapremine 2.000 m³;
3. Čelični cjevovod DN 250 od odvojka za Kumbor do ulaza u more na lokaciji bivše kasarne „Kumbor“, u dužini od oko 660 m;
4. Podvodni cjevovod DN261/202 na dionici od ulaza u more na lokaciji bivše kasarne „Kumbor“ do poluostrva Luštica, u dužini od oko 980 m;
5. Čelični cjevovod DN400 od pumpne stanice “Opačica” do rezervoara “Zelenika”, u dužini od oko 1.950 m.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

U okviru rada Radne grupe su dostavljeni dokazi da se predmetna infrastruktura nalazi u vlasništvu Regionalnog vodovoda, pa se očekuje da će se u narednom periodu aktivnosti na utvrđivanju formalno pravnog statusa predmetne infrastrukture završiti.

Na teritoriji opštine Cetinje se, prema evidenciji Regionalnog vodovoda, u okviru lokalnog vodovodnog sistema koristi sledeća infrastruktura RVS:

1. Rezervoar „Jelenak“, zapremine oko 500 m³;

Za predmetnu infrastrukturu je nesporan formalno pravni status u smislu vlasništva, pa samim tim nije bilo potrebe za formiranjem radne grupe.

Međutim, aktivnosti na konačnom formalnom uređenju odnosa su skoro u potpunosti obustavljene nakon Presude Apelacionog suda od 28.03.2018. godine. Aktivnosti Regionalnog vodovoda su u potpunosti bile usmjerene u konsolidovanje funkcionisanja preduzeća, uz posebne napore da se predmetna situacija ne reflektuje na kvalitet vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja, posebno u ljetnjem periodu, te su tom smislu sve neesencijalne aktivnosti odložene.

11.2.2. Elektro - energetska infrastruktura

Regionalni vodovod je u 2015. godini pokrenulo pregovore sa Elektroprivredom Crne Gore (EPCG) po pitanju sklapanja ugovora o uređenju međusobnih odnosa, kojim bi se formalizovalo korišćenje elektro infrastrukture Regionalnog vodovoda od strane EPCG. Međutim, obzirom na postupak transformacije EPCG, odnosno na postupak izdvajanja posebnih cjelina preduzeća, koje u nadležnost dobijaju zasebne funkcionalne cjeline, početak pregovora je u više navrata odlagan. Nakon izdvajanja zasebne cjeline za poslove distribucije električne energije – Funkcionalna cjelina Distribucija (CEDIS), započeti su razgovori o konačnom rješavanju otvorenih pitanja, kojom prilikom je formirana Radna grupa.

Početak septembra 2017. je održan inicijalni sastanak na kojem je dogovoren sastav zajedničke radne grupe, kao i teme kojim će se radna grupa baviti. Predstavnicima CEDIS-a je dostavljena dokumentacija koja ukazuje na činjenicu da ovo JP investiralo u značajnu elektro infrastrukturu. U okviru radne grupe Regionalni vodovod je zauzeo stav da je u interesu oba subjekta, da CEDIS izvrši otkup kompletne elektroinfrastrukture, jer će uključanjem iste u elektro mrežu dodatno poboljšati održivost sistem distribucije. Međutim, predstavnici CEDIS do kraja prvog kvartala nijesu formirali konačan stav po ovom pitanju.

Kako je i gore navedeno, aktivnosti na konačnom formalnom uređenju odnosa su skoro u potpunosti obustavljene nakon Presude Apelacionog suda od 28.03.2018. godine. Aktivnosti Regionalnog vodovoda su u potpunosti bile usmjerene u konsolidovanje

Godišnji plan rada za 2019. godinu

funkcionisanja preduzeća, uz posebne napore da se predmetna situacija ne reflektuje na kvalitet vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja, posebno u ljetnjem periodu, te su u tom smislu sve neesecijalne aktivnosti odložene. U septembru 2018. godine je dogovoreno ponovno formiranje radne grupe jer veći dio prethodnih predstavnika CEDIS-a više nije zaposlen u tom preduzeću, pa se u tom smislu očekuje konačno rješenje predmetnog pitanja najkasnije do kraja prvog kvartala 2019. godine.

11.2.3 Hidrograđevinska infrastruktura

Hidrotehnički tunel „Sozina“ predstavlja jedan od značajnijih objekata koji se nalaze u sastavu RVS. Izgradnja hidrotehničkog tunela je izvođena u 2 faze. U prvoj fazi, koja je realizovana 90-tih godina, izvršeni su građevinski radovi na izgradnji tunela, dok su u drugoj fazi, period 2008.- 2010. godine, izvršeni građevinski radovi na rekonstrukciji tunela i ugradnja cjevovoda RVS. Drugu fazu izgradnje je finansijski pomoglo i preduzeće „MONTEPUT“ d.o.o., koje upravlja saobraćajnim tunelom „Sozina“ i koje je za tu potrebu izdvojilo sredstva od 500.000 Eura. Osnovna vrijednost građevinskog objekta tunela, zajedno sa elektro-rasvjetom, u popisnim listama ovog preduzeća iznosi 6,140,360.97 Eura. Hidrotehnički tunel „Sozina“ zauzima veoma važnu ulogu u sklopu saobraćajnog tunela „Sozina“, kao evakuacioni tunel u slučaju akcidentne situacije, pa se može konstatovati da funkcionisanje saobraćajnog tunela, bez hidrotehničkog tunela, ne bi bilo moguće.

Imajući u vidu činjenicu da se već 9 godina hidrotehnički tunel koristi od strane oba preduzeća, Regionalni vodovod je u prethodnom periodu iniciralo razgovore sa preduzećem „Monteput“ d.o.o. po pitanju uređenja međusobnih odnosa na način da se sklopi ugovorni odnos kojim bi se jasno definisale odgovornosti i obaveze obje strane. Na osnovu predmetnog ugovora o saradnji će se utvrditi jasne procedure kojima će se definisati pitanja bezbjednosti objekta i tekuće i investiciono održavanja objekta. Takođe, urediće se i finansijske obaveze obje strane, na način da se u prvom redu obezbijedi dugoročno održiv model eksploatacije tunela kao infrastrukture koja je omogućila funkcionisanje dva najveća infrastrukturna projekta realizovana u periodu nakon obnove samostalnosti Crne Gore. U tom smislu su 2017. godine intenzivirani razgovori sa firmom „Monteput“ d.o.o., u okviru rada zajedničke radne grupe koja je imala zadatak da konstatuje trenutno stanje i sagleda raspoloživu dokumentaciju na osnovu koje bi bio predložen model saradnje koji bi bio u najboljem interesu obje strane. Međutim, kako je došlo do personalnih promjena rukovodstva firme „Monteput“ d.o.o, to su dalje aktivnosti napredovale usporenim tempom. Regionalni vodovod je krajem 2017. godine angažovalo nezavisnog eksperta koji bi pripremio platformu na osnovu koje bi se započelo sa pregovorima. Nakon dobijanja saglasnosti Upravnog odbora na predmetnu platformu, planirano je obnavljanje razgovora po pitanju regulisanja međusobnih odnosa.

Godišnji plan rada za 2019. godinu

Međutim, kako je prethodno navedeno, aktivnosti na konačnom formalnom uređenju odnosa su skoro u potpunosti obustavljene nakon Presude Apelacionog suda od 28.03.2018. godine. Aktivnosti Regionalnog vodovoda su u potpunosti bile usmjerene u konsolidovanje funkcionisanja Preduzeća, uz posebne napore da se predmetna situacija ne reflektuje na kvalitet vodosnabdijevanja Crnogorskog primorja, posebno u ljetnjem periodu, te su u tom smislu sve neesencijalne aktivnosti odložene. U novembru 2018. godine ponovo iniciran kontakt sa novim rukovodstvom preduzeća „Montepuť“, pa se u tom smislu očekuje konačno rješenje predmetnog pitanja najkasnije do kraja prvog kvartala 2019. godine.

11.3. Nelegalna eksploatacija pijeska i šljunka u zonama sanitarne zaštite izvorišta „Bolje Sestre“

Nelegalna eksploatacija šljunka, odnosno nekontrolisano skidanje šljunčanih slojeva koji predstavljaju zaštitu karstnog izvorišta Bolje Sestre, koja se odvija od početka regionalnog vodosnabdijevanja 2010.g., smanjuje zaštitni pojas aluviona oko izvorišta Bolje Sestre i izvorište čini podložnim prodoru eventualnog zagađenja čime može biti ugrožen visoki kvalitet vode sa izvorišta koja se isporučuje korisnicima na Crnogorskom primorju, a može uticati i na kvantitet odnosno izdašnost izvorišta. Stoga je veoma važno spriječiti nekontrolisanu eksploataciju šljunka i pijeska u zonama sanitarne zaštite izvorišta.

Naime, u Regionalnom vodovodu posebna pažnja je posvećena očuvanju kvaliteta i kvantiteta vode koja se zahvata sa izvorišta „Bolje sestre“. U vezi sa tim vrše se konstantne provjere kvaliteta i kvantiteta vode sa izvorišta ali i pojačani nadzor zona sanitarne zaštite u cilju evidentiranja svih nedozvoljenih radnji, a sa krajnjim ciljem zaštite resursa kojim raspolažemo i koji je od nemjerljivog značaja za normalno funkcionisanje života na Crnogorskom primorju.

Kada je riječ o brizi o zonama sanitarne zaštite od puštanja u rad regionalnog vodovodnog sistema za Crnogorsko primorje 2010. godine Regionalni vodovod se konstantno obraćao institucijama koje su, shodno zakonskim obavezama i institucionalnim procedurama, zadužene za praćenje i kontrolu obezbjeđivanja održivosti postojećeg visokog kvaliteta i očuvanju kvantiteta vode izvorišta Bolje Sestre, sprovodeći mjere utvrđenih zona sanitarne zaštite izvorišta sa posebnim osvrtom na ograničenja koja se odnose na zabranu eksploatacije šljunka i pijeska. Regionalni vodovod, kao institucija koja sistemski upravlja vodoizvorštem i koja se stara za njegovo očuvanje u svim sferama i aspektima, svjesna situacije sa problemom eksploatacije pijeska i šljunka, u dosadašnjem periodu uputila je 125 dopisa (od 11.05.2010.–23.10.2018.), institucijama koje su shodno zakonskoj obavezi i institucionalnim procedurama zadužene za praćenje i kontrolu ove problematike

Godišnji plan rada za 2019. godinu

(Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja, Upravi za vode, Upravi za inspekcijske poslove, Ministarstvu održivog razvoja i turizma, Komunalnoj policiji, Nacionalnom parku "Skadarsko jezero", MUP-u, itd.). Pored nelegalne eksploatacije riječnih nanosa, od 2015. godine vrši se i regulacija vodotoka po Glavnom projektu regulacije rijeke Morače na dionici od ušća rijeke Sitnice u Botunu do Ponara.

U Rješenju o zonama sanitarne zaštite za izvorište Bolje Sestre i ograničenjima u zonama sanitarne zaštite, broj:060-327/08-02014-249 od 12.12.2008.g. izdatom od Uprave za vode, između ostalog je navedeno da je u užoj zoni sanitarne zaštite zabranjeno vađenje pijeska i šljunka iz aluviona Morače i iz glaciofluvijalnih sedimenata Grbavaca, na potezu od Lekića do Vukovačkog mosta, osim za potrebe regulacije riječnog toka.

Analiza stanja i preporuke za dalje aktivnosti na i oko vodoizvorišta „Bolje Sestre“

Regionalni vodovod vrši nadzor i obezbjeđenje neposredne zone sanitarne zaštite izvorišta, nadzor uže zone sanitarne zaštite izvorišta i u skladu sa svojim obavezama i odgovornostima sprovodi aktivnosti na zaštiti izvorišta Bolje sestre od početka svoga funkcionisanja sa posebnim naglaskom na tu bitnu problematiku od 2013.godine. Takođe, sprovodi se i niz preventivnih aktivnosti, od redovnog čišćenja vodozahvata, do instaliranja automatskih stanica za praćenje pojedinih parametara koji daju indicije o kvalitetu vode.

Za potrebe ocjene stanja izdašnosti izvorišta Bolje Sestre, msc. geografije Golub Ćulafić iz Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju Crne Gore, je septembra 2018.g. uradio Analizu postojećeg stanja izdašnosti vodoizvorišta Bolje Sestre, potencijalni rizici i mjere za prevazilaženje, a na osnovu dostavljenih informacija iz obimne baze podataka sa kojom raspolaže Regionalni vodovod zasnovane na redovnim mjerenjima izdašnosti izvorišta Bolje Sestre. , U Analizi je konstatovan trend pada izdašnosti izvorišta, sa naglaskom da je pad izdašnosti posebno izražen u poslednje dvije godine.

U Analizi postojećeg stanja izdašnosti vodoizvorišta Bolje Sestre, potencijalni rizici i mjere za prevazilaženje, date su preporuke za dalje aktivnosti na i oko izvorišta „Bolje Sestre“:

- ❖ Sprovesti detaljna hidrometrijska mjerenja izdašnosti vodoizvorišta (da bi se na adekvatan način moglo sagledati godišnje kolebanje izdašnosti vodoizvorišta, i na osnovu toga donijeli zaključci o trendu i intezitetu smanjivanja izdašnosti vodoizvorišta, neophodno je pristupiti kontinuiranim mjerenjima na mjesečnom nivou, minimum jednu hidrološku godinu, cc-a 14 mjeseci). Tek nakon ovakvih detaljnih mjerenja i upoređivanja sa ostalim klimatološkim elementima se mogu

Godišnji plan rada za 2019. godinu

donijeti pravi zaključci o stanju i mogućim i potencijalnim negativnim uticajima (prirodnim i antropogenim) na vodoizvorište.

*Regionalni vodovod je već pristupio datoj preporuci i počeo vršiti detaljna hidrometrijska mjerenja unazad dva mjeseca

- ❖ Da bi se spriječili negativni uticaji na vodoizvorište i obezbijedilo adekvatno sistemsko upravljanje ovim važnim resursom, trebalo bi se pristupiti izradi plana šire zone sanitarne zaštite i u tom cilju sporvesti detaljna i kompleksna hidrogeološka istraživanja. Da bi se na adekvatan način pratilo kretanje podzemnih voda, posebno u aluvionu Ćemovskog polja, potrebno bi bilo oformiti mrežu osmatranja i praćenja nivoa i kvaliteta podzemnih voda (pijazometara) u cilju potpunijeg definisanja i praćenja slivnog područja kao i pravca cirkulacije podzemnih voda. Znajući kompleksnost i specifičnost ovog prostora šira zona sanitarne zaštite bi trebala da obuhvati terene slivova Morače, Zete i Cijevne sa njihovim pritokama, kao i terene u zaleđu prostora Malog Blata. Na ovaj način bi se uspostavio sistem monitoringa svih potencijalnih zagađivača i elemenata koji bi mogli da ugroze vodoizvorište.

* Regionalni vodovod je kroz IPA projekat interregionalne saradnje pokrenuo aktivnosti za kandidovanje izrade Projekta šire zone sanitarne zaštite, kao i za aktivnosti praćenja trendova i kvaliteta podzemnih voda u užoj zoni sanitarne zaštite.

- ❖ Posebno se treba obratiti pažnja na institucijalnoj zabrani eksploatacije pijeska i šljunka iz pomenute zone, kao i dati smjernice za uređivanje postojećih eksploatacionih majdana, kako bi se spriječilo vještačko mijenjanje pravca toka Morače, u ovom dijelu, kao i eventualno otvaranje novih ponorskih zona u krečnjacima.
- ❖ Radi sprovođenja detaljnih mjerenja i analiza svih fizičko-geografskih parametara vodoizvorišta i njegove šire zone, važno bi bilo u saradnji sa nadležnom institucijom zaduženom za vodoprivrednu problematiku, donijeti rok (zaključno sa junom mjesecom) nakon čega bi se obustavili svi zahvati u prostoru u užoj zoni sanitarne zaštite, koji mogu da poremete prirodno stanje i da dovedu do direktne ugroženosti samog vodoizvorišta.
- ❖ Imajući u vidu značaj izvorišta Bolje Sestre za ukupan društveno-ekonomski razvoj Crne Gore, a sagledavajući trend kretanja kapaciteta izdašnosti vodoizvorišta i projektovane klimatske varijacije Regionalni vodovod već tri godine sagledava četiri moguća rješenja za prihranjivanje postojećeg vodozahvata u saradnji sa Univerzitetom Crne Gore – Građevinskim fakultetom, eminentnim stručnjacima UNESCO-a kao i inženjerskog tima Regionalnog vodovoda.
- ❖ Radi donošenja određenih zaključaka i preporuka za datu problematiku, neophodno bi bilo intenzivirati detaljna geološka i hidrogeološka istraživanja, koja bi imala za cilj izradu namjenskih karata i planova za iskorišćavanje postojećih i potencijalnih,

Godišnji plan rada za 2019. godinu

ležišta izdanskih voda (neka od njih su već pobrojana) kao i za izradu njihovih vodozahvatnih objekata. Sve ovo bi u velikoj mjeri doprinijelo racionalnom iskorišćavanju podzemnih voda basena Malog Blata, imajući u vidu povoljne hidrogeološke uslove.

Plan aktivnosti

U Regionalnom vodovodu će se i u narednom periodu nastaviti sa pojačanim obilaskom zaštitnih zona izvorišta Bolje Sestre i podnošenjem eventualnih inicijativa zbog nelegalne eksploatacije šljunka i pijeska ako se te aktivnosti i dalje budu odvijale.

Preduzeće je spremno da da svoj doprinos kako bi se Odluka o zabrani dalje eksploatacije rječnih nanosa koju je donijela Vlada Crne Gore ispoštovala do kraja, jer samo zajedničkim djelovanjem možemo doprinijeti iskorjenjivanju ovog problema koji, ukoliko ne bude zaustavljen, može ugroziti uredno vodosnabdijevanje Crnogorskog primorja, a neposredno i turističku privredu Crne Gore.

U vezi sa navedenim Upravni odbor je redovno obavještavan i ovom problemu je posvetio veliku pažnju što je konstatovano u zapisnicima sa više sjednica u proteklom periodu, a na sjednici održanoj 29.11.2018. godine donešeni su zaključci koji ujedno predstavljaju i plan aktivnosti po ovom pitanju za 2019. godinu pa će se u vezi sa navedenim u narednoj godini:

- Nastaviti sa aktivnostima na podnošenju inicijativa za sprečavanje nelegalne eksploatacije šljunka i pijeska ka Upravi za inspekcijske poslove, Upravi za vode, a o svemu će se obavještavati resorno Ministarstvo održivog razvoja i turizma kao i Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja;
- Pokrenuti inicijative kod Uprave za inspekcijske poslove i Uprave za vode oko intenziviranja aktivnosti na sprečavanju nelegalne eksploatacije šljunka i pijeska u cilju zaštite izvorišta Bolje Sestre kako bi se očuvao kvantitet i kvalitet vode koja se isporučuje potrošačima na Crnogorskom primorju;
- Pokrenuti inicijativa Upravi za vode za izradu inoviranog Geodetskog Elaborata mjerenja postojećeg stanja korita Morače na dionici od ušća rijeke Sitnice u Botunu do Ponara uzevši u obzir odstupanja tehničke dokumentacije koja se tiču statusa korita rijeke Morače od stanja na terenu na predmetnom području;
- Nastaviti sa sprovođenjem mjera u vezi sa organičenjima u užoj zoni sanitarne zaštite izvorišta Bolje Sestre definisanih Rješenjem o zonama sanitarne zaštite za izvorište Bolje Sestre i ograničenjima u zonama sanitarne zaštite, broj:060-327/08-02014-249 od 12.12.2008. godine.

Goran Jevrić
direktor